

Jesu Cristo bese kūú'kārãre Espírito Santo wee tamú'ke nií'

A'ti pūrí a'tíro weéro ohâ no'opã niisé nií'

A'ti pūríre Luca ohâki niíwī. Kīî Jesu Cristo bese kūú'kārã naâ weeséti'kere ohâki niíwī. A'ti pūrí Jesu kīî bu'erára “Tohó weegíti” nií'karo nohota Espírito Santore o'ôo'ki niíwī niisére ohâ no'o'. Tohó weerã kīî bu'erã Espírito Santore kiorã Jesu Cristo yee kitire uiró mariró Jerusalépire, Judéiapire, Samariapire, nií pe'tiropire werê kusiakārã niíwã.

Luca a'ti pūríre ohaátoho díporo ni'ká pūri Jesu Cristo a'ti imí kohopi kīî niiséti'ke, weeséti'kere wererí pūrire ohâ tohaki niíwī. Tohó weéro a'ti pūri Jesu Cristore êho peó ni'ka'kere kīî ohâ nemoka pūri nií'. Pedrore, Paulore naâ weeséti'kere ohâ yí'ri ni'ka no'o'.

Espírito Santo a'tiátehere Jesu werê yuu'ke nií'

1 Teófilo, mií'ri ni'ká pūri too díporopire ohâwi. Tii pūrípire nií pe'tise Jesu masaré bu'ê'kere, kīî tutuaró me'ra weé i'yo'kere werêwi. Neê waro kīî bu'ê ni'ka'kere, ²kīî bu'ê yapá da'reo'kere werêwi. Tohó niiká kīî i'mîsepi mihâ'kere werêwi. Jesu i'mîsepi mihâatoho díporo kīî bu'erã kīî bese kūú'kārãre dutiró kūúki niíwī naâ weeátehere. Espírito Santo masisé o'oró me'ra teeré dutíki niíwī. ³Kīî wērî masáka be'ro pehetíri Jesu bahuáki niíwī. Quarenta nimíri bahuáki niíwī naâre. Tohó weerã kīîre i'yârã, “Marí ‘Wērîa wa'aámi’ nií'ki katími”, niikārã niíwã. Naâre Ô'ákî hi nií pe'tirã masa wiôgi niími niisé kitire werêki niíwī.

⁴Jesu naâ me'ra niígi, i'mîsepi mihâatoho díporo a'tíro níiki niíwī:

—Misã Jerusalépi tohayá. Neê apé sia'pi, ape makápi wiháatikã'ya. Yí'í paki misãre too díporopi nií'karo nohota Espírito Santore o'ôo' dihogisami. Tohó weerã misã kīîre toopí yuú kueya. Yí'í misãre teeré werê tohawi.

⁵João misãre akó me'ra wamê yeeki niíwī. Kīî tohó weeká, misã yã'áro weeséti'kere du'ú, bihá weti dika yuúkã, masá misãre i'yã masikārã niíwã. Yí'í paki pūrikã kã'roákã be'ro misãre Espírito Santore o'ôo' dihogisami. Espírito Santo misã me'ra nií nu'kukí'sami, níiki niíwī Jesu.

Jesuré kīî pakí i'mîsepi mii mihá'ke nií'

⁶Jesu kīî bu'erã me'ra nerêka terore kīîre sērî yã'akārã niíwã:

—Jesu, ĩsâ wiôgi, mi'ĩ romano masare wiôrã niisé dika yuúgisari? Dika yuú, Judeu masare wiôrã sôróogisari? Marí yêki Davi, kĭĩ makí Salomão a'tí di'takâharãre dutîkãrã niîwã. Naâ duti'karo weeró noho ni'kãroakãre Judeu masa opâturi dutîrãsari taha? niî sêri yã'akãrã niîwã.

⁷Naâ sêri yã'akã ti'ôgi, a'tirowi'itiki niîwi:

—Ô'ãkĩ hi marí paki di'akĩ masísami. Kĩĩ “Tohõta wa'aáto” niiká, tohõta wa'ãrosa!. A'té misa yeékãhase nií wee!. ⁸Kã'roákã be'ro marí paki tutuasere o'ógisami misãre. Espírito Santo misã me'ra niiká, wãkũ tutuase kió, yee kitíre masaré werêrã wa'ãrãsa!. Jerusalé kãharãre, Judéia di'takãharãre, Samaria di'takãharãre, nií pe'tirowi'itiki imí kohopi niirãre werêrã wa'ãrãsa!, niiki niîwi Jesu kĭĩ bu'erãre.

⁹Tohõ nií werê tohaka be'ro kĭĩre kĭĩ pakí mii mihãa wa'ãki niîwi ĩ'mĩsepi. Kĩĩ mihãakã, kĭĩ bu'erã kĭĩre ĩ'yã moro siru tuukãrã niîwã. Naâ ĩ'yã moro siru tuukã, o'me kurã kĭĩre tuú bi'akã'karo niîwi. Tohõ weerã kĭĩre ĩ'yã nemotikãrã niîwã maha. ¹⁰⁻¹¹Jesuré kĭĩ pakí mii mihãaka be'ro kĭĩ bu'erã kĭĩ mihãa'karo pe'e di'akĩ ĩ'yã moro nu'kukãrã niîwã. Neê ĩ'yã du'utikãrã niîwã. Naâ toó pe'e ĩ'yã moro nu'kuri kura wãkũtiro naâ dekopi Ô'ãkĩ hire werê ko'terã piãrã su'ti butisé sãyarã bahuãkãrã niîwã.

—Misã Galiléiakãharã de'ró weerã toó kã'ro ĩ'yã moro nu'kuti? Jesu ni'kãroakã ĩ'mĩsepi mihãa'kita a'ti nukúkãpire opâturi a'tigisami taha. Misã kĭĩre mihãakã ĩ'yã'karo nohota a'tigisami, niikãrã niîwã Ô'ãkĩ hire werê ko'terã.

Judare dika yuuãkĩhire besé'ke nií'

¹²Jesuré mihãakã ĩ'yã'ki ĩrigí Oliveira wamêtikihi niikaro niîwi. Ô'ãkĩ hire werê ko'terã naãre Jesu opâturi a'tigisami taha niisére werêka be'ro kĭĩre ĩ'yã tiokãrã Jerusalepi dahã tohaakãrã niîwã. Tigí ĩrigí tii makã pi'toakã niikaro niîwi. ¹³Jerusalépire tohatãrã, naã kãhirĩ wi'ipi wa'ãkãrã niîwã. Tíi wi'ĩ kasãtĩri wi'ĩ niikaro niîwi. Ni'ká tũku bu'fikãha tũkupi sãhá, duhĩkãrã niîwã. A'tikãrã niikãrã niîwã: Pedro, Tiago, João, André. Apêrã Filipe, Tomé, Bartolomeu, Mateu, Tiago Alfeu makí, Simão zelote kurakĩ hi, Juda Tiago akabihĩ niikãrã niîwã. A'rã nií pe'tirã tii tũkupi nerê sãha tĩharã duhĩkãrã niîwã. ¹⁴Tii tũkũpire Ô'ãkĩ hire sêrirã na'ĩro nerê mihakãrã niîwã. Apêrã naã me'ra nerêkãrã niîwã. Jesu akabihĩrã, Maria Jesu pakó, koó me'rakãharã numia niikãrã niîwã. Naã toopí nerê'kãrã ni'kãro noho wãkusétikãrã niîwã.

¹⁵Ni'ká nimi Jesuré êho peorã nerêkãrã niîwã tíi wi'ipita taha. Cento e vinte wa'tero niikãrã niîwã. Pedro naã nererĩ kura wã'ká ni'ka, naãre werêki niîwi. A'tirowi'itiki niîwi:

¹⁶—Diporópi marí yêki Davi Espírito Santo kĭĩ masísé o'oró me'ra Judare wa'aãtehere ohã mi'taki niîwi. Ô'ãkĩ hi ohã duti'ke diaki hfta wa'aápi. Judata ĩ'yowí Jesuré apêrãpire. Tohõ weerã naã Jesuré bu'ĩri da'rêrãtirã ye'ê miãawã. ¹⁷Juda ĩsã me'rakĩ hita niimiwi. Jesu kĭĩ kê'rare masaré bu'esére kũumiwi ĩsãre weé'karo nohota. ĩsã doze niimiwi kĭĩ me'ra. ¹⁸ĩsã me'ra niimigi, Jesuré ĩ'yowí wiôrãpire. Kĩĩ Jesuré wiôrãre ĩ'yó'ke wapa naã kĭĩre niyêrure wapa yeékãrã niîwã. Be'ró naãre teeré wiãkã'ki niîwi kĭĩ yã'ãro weé'ke wapare. Niyêru kĭĩ wiã'ke me'ra sacerdotia wiôrã di'tã kã'roákã duúkãrã niîwã. Be'ró ĩ'miãropi ni'ki kĭĩ basi birĩ diha, kĭĩ paãga tí'rĩ wa'a, kĭĩ ĩ'ta misĩ niimi'ke wihãastea wa'ãkaro niîwi. Tohõ weé wêrã wa'ãki niîwi Juda. ¹⁹Kĩĩ tohõ wa'asere

nií pe'tirã Jerusalê kãharã tí'ó se'sakãrã niíwã. “Tohõ weé wêria wa'âpi”, nií uukahãkãrã niíwã. Naã teé niyéru me'ra duúka di'tare “Dií kô'ãka di'ta” wamê yeekãrã niíwã. Naa yeé me'ra niíro, Acéldama niíro weésa'.

²⁰ Pedro naãre werê nemoki niíwĩ:

—Diporópi Salmo wamêtiri pûrيره ohâ'ki a'tîro ohâki niíwĩ:

Kĩi yaá wi'i masá mariri wi'i tohaáto. Tíi wi'ire neé ni'kí niítikã'ato. A'té kê'rare a'tîro ohâki niíwĩ:

Kĩi da'rasé niími'ke ápipire wa'aáto, nií ohâki niíwĩ.

Salmo pûri nií ohâ'karo nohota tohõ wa'aápi Judare.

²¹⁻²² Tohõ weérã Juda dika yuúgire beseró íá'. Marí beseákahi ísã me'ra sihá'kire, João Jesuré wamê yeekã i'yã'kire beseró íá'. Nií pe'tise Jesu kĩi weé'kere, teé kĩi pakí kĩire i'mísepi mii miháakã i'yã'kire beseró íá'. Kĩi kê'ra ísã weeró nohota werêgi wa'ágisami Jesu wêr'kipi masá'kere, nií werêki niíwĩ Pedro.

²³ Kĩi tohõ niiká tí'órã, tii tükúpi niirã a'tîro wamêtirã piárãre besékãrã niíwã. Ni'kí José wamêtiki niíwĩ. Kĩi reta ápêrã Justo, ápêrã Barsabá pisúkãrã niíwã. Ápi pe'e Matia wamêtiki niíwĩ. ²⁴⁻²⁵ Tohõ weé tii tükúpi niirã Ô'ákí hire a'tîro sêrîkãrã niíwã:

—Ô'ákí hi, nií pe'tirã masá wãkusére masí'. Ni'kí mi'f besé tohapi Juda dika yuuákíhire. Tohõ weégi ísãre i'yoyá. Ni'í niíti? Juda mi'f dutisé kúumi'kere du'úkã'mi yã'arópi wa'ági kĩi katígi áyuró weeti'ke bu'iri, nií sêrîkãrã niíwã.

²⁶ Naã tohõ nií Ô'ákí hire sêrî toha, piá pee í tâ pee Matia, Barsabá naã wameré ohãkãrã niíwã. Ni'í Ô'ákí hi besé'ki niíti? niirã, pi'ipi sãã, ni'ká pee mií i'yãkãrã niíwã. Matia wame ohã ò'oka pee ni'karo niíwĩ.

—Árî Matia Juda dika yuuákíhi niígisami. Kĩi ápêrã onze me'ra Jesu Cristo yee kitire werêgi wa'ágisami, niikãrã niíwã tii peére mií i'yãrã.

Espírito Santo dihatã'ke nií'

2 Cinquenta nimiri Páscoa wa'ãka be'ro Pentecoste wamêtiri bosê nimi wa'ãkaro niíwĩ. Tíi bosê nimi niiká Jesuré êho peórã opáturi too dipóro naã nerêka wi'ipita nerêkãrã niíwã taha. ² Tíi wi'ipi naã nerêka be'ro wãkútiro wĩ'ró ipíti a'tîro weeró noho i'mísepi bisí dihatikaro niíwĩ. Tíi wi'í bisí se'sa wa'ãkaro niíwĩ. ³ Tohõ wa'arí kura naã niki naã dipopã bu'ipi pekã me'e í hirí p'ora weeró noho bahuró pesãkaro niíwĩ. ⁴ Espírito Santore kió y'i'riakãrã niíwã. Tohõ weérã tutuaró me'ra kĩi dutisére áyuró weékãrã niíwã. Kĩi wee tamúro me'ra ape masá yee uúküsere uúkú masítimi'kãrã uúkú ni'kakãrã niíwã.

⁵⁻⁸ Pentecoste bosê nimire Jerusalépire páhará Judeu masa apêye di'takãharãpi nerêkãrã niíwã. Naã êho peósetisere áyuró weerã niikãrã niíwã. Espírito Santo tutuaró o'ò no'o'kãrã uúkúkã tí'órã, naã tiropi wa'ãkãrã niíwã. Wa'ã, naa yeére uúkúkã tí'órã, tí'o mariã wa'ãkãrã niíwã. A'tîro niikãrã niíwã:

—Árã mari yeére uúkürã a'tí di'ta Galiléiakãharã niíma. De'ró weérã a'tokãharã niímira, mari yeére áyuró uúkúti? nií a'mêri sêrî yã'akãrã niíwã. ⁹ Marí apé sia'kãharã, Elãkãharã, Mesopotãmiakãharã nií'. Ápêrã Judéiakãharã, Capadóciakãharã, Pontokãharã, Ásiakãharã nií'. ¹⁰ Ápêrã Frígiakãharã, Panfíliakãharã, Egitokãharã, Líbia di'ta Cirene wamêtiri maka pi'tokãharã nií' a'ti makápire. Romakãharã bosê nimi etãma a'topíre. Naã ni'karãrã Judeu masa niíma. Ápêrã Judeu masa niítimira, Judeu masa

weeró noho êho peósetirã naá kē'ra a'topíre niíma. ¹¹ Æpêrã Cretakāharã, Arábiakāharã niíma. Marí apé sia'kāharã di'akí niímira, mari yeé uúkuse me'ra tí'orã weé' Ó'ákí hi kīî ayusé weé'kere, niíkārã niíwã. ¹² Nií pe'tirã naa yeére uúkūkã tí'orã, tí'o mariá wa'ákārã niíwã.

—De'ró weéro tohó wa'áti? niíkārã niíwã.

¹³ Ni'karérã Espírito Santo tutuaró o'ó no'o'kārãre buhíkã'kārã niíwã.

—Naá ke'árã weeápã, tohó nií uúkūrã, niíkārã niíwã.

Pedro masaré weré'ke nií'

¹⁴ Naá tohó niiká tí'ógi, Pedro tíi wi'ipi nií'ki wiháaki niíwĩ sopepíre. Kīî me'rakāharã Jesu bese kúú'kārã kīî sirota siru tuú wihakārã niíwã. Pedro nií pe'tirã tí'oáto níngi ipíti tutuaró me'ra uúkūki niíwĩ.

—Yi'í akawerérã, yi'íre ayuró tí'oyá. Misã “Naá ke'árã weemá”, nií wākuápi. ¹⁵ Ísã ke'ará meheta weeápi. Ni'károakã bo'rê ke'aka be'ro nove nií'. A'tí horare ke'ayá marí'. ¹⁶ Misã ni'károakã tí'osére diporópi Joel wamétigi Ó'ákí hi yee kiti weré mi'tagi ohã mi'taki niíwĩ. A'tíro nií ohãki niíwĩ:

¹⁷⁻¹⁸ “A'ti nukúkã pe'tiátoho diporo Espírito Santore nií pe'tirãre o'ó'ogiti”, niíki niíwĩ Ó'ákí hi. “Espírito Santore o'ó'oka be'ro misã pō'ra imiá, numiã masaré werêrãsama yee kitíre. Bikirá, ma'mã pihare naá kãirópi í'yogísa' be'ropí wa'aátehere. Yi'í dutiró weerãre Espírito Santore o'ó'ogísa'. Naá kē'ra yeekáhásere masaré werêrãsama.

¹⁹ A'tí di'tare, i'mí sepire mehêkã bahusé í'yogísa'. Tohó wa'áro dií, pekã me'e, o'mé bahuárosa'.

²⁰ Imí koho kē'ra na'í tí'a wa'árosa'. Tohó wa'aká, muhípū imí kohokí hi bahutígisami. Muhípū yamíkí hi kē'ra dií weeró noho sō'agí wa'ágisami. Masaré yi'rió'ki kīî opáturi a'tiátoho diporo tohó wa'árosa'. Kīî a'tígi, wio pesásé me'ra asisté dihatígisami. Mehô niiri nimi meheta niírosa'.

²¹ No'ó yi'íre ‘Yã'áro weé'kere akobohóya' niiká, naãre akobohógísa'. Naãre pekã me'epi wa'ã boo'kārãre yi'riógiti”, niíki niíwĩ Ó'ákí hi, nií ohãki niíwĩ Joel, nií werêki niíwĩ Pedro Jerusalé káharã masaré.

²²⁻²³ Apêye naãre Pedro a'tíro weré nemoki niíwĩ:

—Misã ayuró tí'oyá yi'í uúkūseré. Ó'ákí hi marí paki, Jesu Nazarékí hire o'ó'oki niíwĩ. Kīî me'ra kīî tutuasére í'yóki niíwĩ maríre. A'teré marí tiropire weé í'yowí. Tohó weérã kīî tohó weé'kere í'yã tíharã, marí masí' Jesu Cristo Ó'ákí hi o'ó'okita niíki niíwĩ niisére. Diporópi marí paki Ó'ákí hi “Yi'í makire masá yã'ará weherãsama”, nií masí tohaki niíwĩ. Tohó wa'aátehere masígi, “Tohóta wa'árosa’”, niíki niíwĩ. Kīîre, marí paki o'ó'oki niímikã, misã yã'arãre kurúsapi paã bi'pe wehe dutíwi. ²⁴ Marí paki tohó wa'ãka be'ro Jesu Cristore kīî wērí'kipire masóki niíwĩ. Kīî wērí dohatiki niíwĩ. Masá wa'ãki niíwĩ. ²⁵ Diporópi wiôgi Davi a'tíro ohã mi'taki niíwĩ Jesu kīî uúkūatehere: Pakí, mi'íre í'yã nu'kukã'. Mi'í yi'í wiôgi, yi'í me'ra nií nu'kukã'.

Tohó weégi yi'í uí wee'.

²⁶⁻²⁸ Yi'í ehêri pō'rapire pūúro e'katíse me'ra uúkū'. Yi'íre wērí'kārã niirópi kō'ásome. Yi'í mi'í maki yã'asé moogi ipí neé boásome. Yi'í wéríka be'ro opáturi masagísa' taha. Teeré yi'í masí'. Tohó weégi neé uisé moogísa'. Pūúro e'katí' mi'íre í'yãgi, nií ohãki niíwĩ Davi.

²⁹ Yi'í akawerérã, misãre weré sí'risa' marí yéki Davi yeére. Kīî wéríki niíwĩ. Kīî wéríkã, kīîre yaákārã niíwã. Kīî yaá masá pee a'ti makáta

nií'. Marí masí', kîí basi pe'e kîi yeékâhasere ohâtipî. Āpîpîre ohâgi weepí. ³⁰Davi katîgi, Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tagi niîki niîwî. Marí paki Ô'âkî hi kîíre a'tîro niî werêki niîwî: "Mi'î parami niî turiagipi mi'î dutî'karo weeró nohota a'tí di'tare dutigí niúgisami", niîki niîwî. ³¹⁻³²Kîíre Ô'âkî hi tohó nií'kere Davi werê mi'taki niîwî Jesu kîí masaátehere. "Kîí wêrîgisami. Wêrî, maata masagísami. Āpêrâ wêrî'kârâ weeró noho wêrî dohasome. Kîí ipí boásome", nií ohâki niîwî Davi. Davi a'tîro ohâ'ki niímigi, wêrîa wa'âki niîwî. kîi yaá ipi boâ wa'aápâ. A'teré tohó niúgi, Jesuré wa'aátehere pe'ere ohâ yuugi weepí. Jesuré kîí paki wêrî'kipire masóki niîwî. Marí i'ya'kârâ nií tîharâ masí' kîí masó'kere. ³³Kîí paki kîíre i'mîsepi kîí tiro wiôgi duhirí kumuropi mii miháki niîwî. Ô'âkî hi kîí too dipóropi nií'karo nohota Kîí makiré maríre Espírito Santore o'ôo' dutiki niîwî. Tohó weerâ Espírito Santo kîí wee tamúse me'ra misa yeé uúküsere ísâ uúkuapi. ³⁴⁻³⁵Davi pe'e kîí ipí me'ra i'mîsepire masa mihâtipî. Tohó weégi Jesu pe'ere wa'aátehere uúkugi weepí. Apêyere Jesu Cristore wa'aátehere Davi a'tîro ohâ nemoki niîwî taha:

Ô'âkî hi i'mîsepi niigi kîí makiré, yi'î wiôgire a'tîro niîki niîwî:
 "Yi'î tiro wiôgi duhirí kumuropi duhîgisa'. Mi'î toó duhiká,
 mi'îre i'ya tu'timi'kârâre êho peókâ weegíti." Tohó niîki niîwî
 yi'îre yi'riookîhîre Ô'âkî hi, nií ohâki niîwî.

Kîí a'tîro ohâgi, Jesuré uúkugi weepí.

³⁶Tohó weerâ misâ Judeu masa nií pe'tirâ masíya. Jesuré, misâ kurúsapi paâ bi'pe'kireta Ô'âkî hi marí wiôgi sôróopi. Kîí Ô'âkî hi besé no'o'kita niîkâ'miwî, nií werêki niîwî Pedro.

³⁷Kîí tohó niiká ti'órâ, "Ísâ bu'îri kíosa'", nií wâkûkârâ niîwâ. Tohó weerâ Pedore, âpêrâ Jesu kîí bese kûú'kârâre "Ísâ de'ró weerâsari?" nií sêrí yâ'akârâ niîwâ.

³⁸Naâ tohó niiká, Pedro naâre yi'tfki niîwî:

—Bihâ weti dika yuúya misâ yâ'áro weeséti'kere. Jesu Cristore êho peó, wamé yee no'oya. Misâ tohó weéka be'ro Ô'âkî hi akobohógisami yâ'áro weeséti'kere. Tohó niiká Espírito Santore o'ôo'gisami. Misâ me'ra nií nu'kukí 'sami. ³⁹Ô'âkî hi too dipóropi nií'karo nohota misâre, misâ pō'ra nií turîarâre, apêrokâharâpîre Espírito Santore o'ôo'gisami. No'ó nií pe'tirâ kîí beserâre o'ôo'gisami, nií werêki niîwî Pedro.

⁴⁰Kîí a'té di'taki werêtiki niîwî. Naâre âyuró bosá, werê kasa nemoki niîwî:

—A'tí di'takâharâ Jesuré wêhé'kârâ yâ'ará niîma. Naâ yâ'áro weé'ke wapa Ô'âkî hi bu'îri da'rêgisami. Naâ weeró noho niítiká'ya. Misâ Ô'âkî hire akobohóse sêriyá. Tohó weeká, Ô'âkî hi bu'îri da'rêtigisami, nií werêki niîwî Pedro.

Jesuré êho peórâ naâ weeséti'ke nií'

⁴¹Pedro tohó nií wereká ti'órâ, pâhará Jesu Cristore êho peókârâ niîwâ. Kîíre êho peókâ i'yârâ, be'ró Pedro kê'ra naâre wamé yeekârâ niîwâ. Kîí tohó nií werêka nimíta i'tiáti mil wa'tero masá êho peókârâ niîwâ.

⁴²Āpêrâ too dipóro Jesuré êho peó'kârâ me'ra na'îro nerékârâ niîwâ. Jesu kîí bese kûú'kârâ naâ weresére âyuró ti'ó ti'sakârâ niîwâ. Naâ basi si'orí ba'â, Ô'âkî hire sêrí nu'kukâ'kârâ niîwâ.

⁴³Jesu kîí bese kûú'kârâ kîí weé'karo nohota masá do'âtirâre yi'rió, apêye pehé weé i'yokârâ niîwâ. Naâ tohó weesére i'yârâ, masá nií pe'tirâ

ĩ'ya mariakārā niŵwā. ⁴⁴⁻⁴⁵Jesuré ěho peórā a'mēri āyuró wee tamúkārā niŵwā. Pehé kiorá naa yeé apēye nohore duá, tee wapáre āpērā moorāre dika waákārā niŵwā. Tohō weérā niŵ pe'tirā niŵ káro noho kio birókārā niŵwā. ⁴⁶Imŵ kohori niki niŵ pe'tirā Ō'ákĩ hire sērírā wa'ákārā niŵwā Ō'ákĩ hi wi'ipi. Naa yeé wi'seripire e'katíse me'ra a'mēri si'ori ba'ákārā niŵwā. ⁴⁷Tohō Ō'ákĩ hire e'katí peo nu'kuká'kārā niŵwā. Āpērā kē'ra naāre āyuró wākúkārā niŵwā. Imŵ kohori niki Ō'ákĩ hi kĩre ěho peótimi'kārāre ěho peókā weéki niŵwī. Tohō weérā siāpe me'ra Jesuré pāhará ěho peó nemokārā niŵwā.

Pedro kē'ra sihá masitigire sihaká weé'ke niŵ'

3 Ni'ká nimi daharí tero be'ro trēs niiká Pedro, João Ō'ákĩ hi wi'ĩ pahirí wi'ipi Ō'ákĩ hire sērírā wa'ákārā niŵwā. Tii wi'ipire imŵ kohori niki tií horata Ō'ákĩ hire masá sēri nu'kuká'kārā niŵwā. ²Toopí naā wa'asētiri niki ni'kĩ masí wi'magípita dohōri wi'ĩ sihá masitigi bahuá'ki duhí mihaki niŵwī. Ō'ákĩ hi wi'ĩ sopé pi'to neē sáháro masá kĩre miáa dipo mihákārā niŵwā. Tii sopé wamētikaro niŵwi Āyurí Sope. Niŵ pe'tirā sáhará níkiire niyéru sēri duhíki niŵwī. ³Toó naā sáhaká ĩ'yági, Pedro, Joãoire niyéru sērĩki niŵwī. ⁴Kĩĩ tohō sēríká, naā piárápita kĩre ĩ'yákārā niŵwā. Pedro pe'e “Ĩ'yáya ĩsāre”, niiki niŵwī.

⁵Kĩĩ tohō niikáta, kĩĩ naāre pũuro ĩ'yáki niŵwī. “Yi'ĩ re niyéru, apēye noho o'órátirā weesamá”, niŵ wákũki niŵmiwī.

⁶Pedro kĩĩre niiki niŵwī:

—Yi'ĩ niyéru moó! Moomígita, mi'ĩ re apēye noho āyusére wee tamúgiti. Jesu Cristo Nazaréki hi tutuaró me'ra mi'ĩ re sihaká weegíti. ⁷Tohō niŵgita, kĩĩ duhigire diakĩ híkáha amukāre yē'ê, wehé wá'ko ni'koki niŵwī. Kĩĩ wehé wá'kokata, maatá kĩĩ di'pókari āyuá wa'áki niŵwī.

⁸Kĩĩ sihá masitigi niŵ'ki wá'ká ni'kagita, bu'pu mahá, sihá ni'kaki niŵwī. Tohō bu'pu mahá siháigita, Ō'ákĩ hi wi'ipi naā me'ra sáháaki niŵwī. Tii wi'ipi sáha ehági, Ō'ákĩ hire niiki niŵwī.

—Áyú!, Ō'ákĩ hi. Mi'ĩ ni'károaká yi'ĩ re sihaká weé', niiki niŵwī.

⁹⁻¹⁰Niŵ pe'tirā Ō'ákĩ hi wi'ipi niirā kĩĩre ĩ'ya masiká'kārā niŵwā.

—Si'ĩ sô'ó bu'pu maá kusiagi Ō'ákĩ hire “Áyú!” niigí Āyurí Sopepi niyéru sēri duhí'kita niŵmi baa, niikārā niŵwā. Kĩĩre ĩ'ya masi, be'ró ĩ'ya maria wa'ákārā niŵwā.

Salomão wamētiri tũkupi Pedro masaré weré'ke niŵ'

¹¹Sihá masitigi niŵ'ki Pedro, Joãoire neē du'ú si'ritiki niŵwī. Masá kĩĩre ĩ'ya maria, Pedro kē'ra tiropi oma sáhákārā niŵwā. Toó naā nereró sopé ti'áya marirí tũku niikaro niŵwi. Tii tũkú wamētikaro niŵwi Salomão tũku.

¹²Pedro masá kĩĩ tiro oma sáháká ĩ'yági, naāre a'tiro niiki niŵwī:

—De'ró weérā misá toó ká'ro ĩ'ya mariati? De'ró weérā misá ĩsāre pũuro ĩ'yáti? Misá ĩsāre “Naā āyurá niŵ tiharā, naā tutuaró me'ra sihaká weemá”, niiti? ¹³ĩsá tutuaró meheta niíápi. Jesu kĩĩ tutuaró me'ra kĩĩ sihá masitigi niŵ'ki sihámi. Marí yēki simiá Abraão, Isaque, Jacó, āpērā marí yēki simiá naā wiógi niŵ'ki niŵmi Ō'ákĩ hi i'mísepi niigí. Kĩĩta taha “Yi'ĩ maki āyú yi'riagi niŵmi” niŵ, tutuasére ĩ'yoámi. Kĩĩ makitá ā'ri sihá masitigi niŵ'kire sihaká weeámi. Kĩĩreta misá wiórāre o'ówi. Pilato ĩ'yóro misá kĩĩre iatíwi. Kĩĩ “Kĩĩre du'ugítĩ” niŵmiká, misá “Du'utíká'ya”, niŵwi. ¹⁴Jesu āyugí yá'asé moogí niŵmiwī. Kĩĩ āyugí niŵmiká, misá kĩĩre iatíwi.

Jesuré du'u wĩró dutitiwi. Masí yā'agí masaré wēhegí pe'ere du'u dutíwi Pilatore. ¹⁵ Jesu katisé o'ogí pe'ere wēhe dutíwi. Kĩĩ paki pũrĩká kĩĩ makiré wēřĩ'kipire masóki niĩwĩ. Kĩĩ tohó weé'kere ĩsá ĩ'yāwi. ¹⁶ Jesutá kĩĩ tutuaró me'ra ā'řĩ sihá masitigire sihaká weeámi. Misá ĩ'yā masigita niĩmi kĩĩ sihá masitigi niĩ'ki. ĩsá Jesu Cristore ēho peóra niĩ yuuká, kĩĩre yĩ'rioámi misá ĩ'yóro. ĩsá meheta kĩĩre yĩ'rioápi.

¹⁷Yĩĩ akaweréra, misá Ō'ákĩ hi makita niĩmi, niĩ ti'o masíti tĩhará, Jesuré wēhe dutíwi. Misá wiórā kē'ra meharóta weewá. ¹⁸Diporópi Ō'ákĩ hi kĩĩ yee kiti weré mi'tarā niĩ pe'tirāre a'tĩro weré dutiki niĩwĩ: “Cristo yĩĩ besé'ki pi'etigisami, niĩki niĩwĩ Ō'ákĩ hi”, niĩ weré turiakārā niĩwā. Misá Jesuré wēheká, naá tohó ohá'karo nohota wa'áwi. ¹⁹Misá yā'áro weeséti'kere bihá wetiya. Bihá weti dika yuúya. Ō'ákĩ hi iaró noho weeyá. Tohó weeká, Ō'ákĩ hi misá yā'áro weé'kere akobohógisami. Akobohó, misāre āyuró ehēri pō'ratikā weegísami. ²⁰Kĩĩ besé'kere o'đo'gisami. Kĩĩ tohó weeká, a'ti nukúkāpire opāturi a'tigísami taha. Kĩĩ a'tiákihi Jesu Cristo Ō'ákĩ hi besé'ki niĩmi. ²¹Diporópi Ō'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarā a'tĩro niĩ werékārā niĩwā: “Ō'ákĩ hi besé'ki i'mĩsepi tohá ni'igísami yuhũpi. Be'ró Ō'ákĩ hi a'ti nukúkāre dika yuúgisami kĩĩ neé waropĩ weé'karo nohota. Kĩĩ tohó weeátoho diporo a'ti nukúkāpire kĩĩ makĩ Jesu Cristore o'đo'gisami.” ²²Diporópi Moisé Ō'ákĩ hi yee kiti weré mi'tagi marĩ yēki simiāre a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Be'ropĩ marĩ wiđgi Ō'ákĩ hi ni'kĩ kĩĩ yee kiti wereákĩhire o'đo'gisami. Kĩĩ yĩĩre o'đo'karo weeró nohota kĩĩre o'đo'gisami. Kĩĩ kē'ra marĩ akawerégi niĩgisami. Misá niĩ pe'tise kĩĩ weresere ti'órā, āyuró teeré ēho peóya. ²³Kĩĩ dutisere weé si'ritirā noho wēřĩrásama. Ō'ákĩ hi naāre kō'āgisami. Āpērā Judeu masa me'ra neé niĩ nemosome maha”, niĩki niĩwĩ Moisé. ²⁴Niĩ pe'tirā diporókāharāpi Ō'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarā ni'kāroakā wa'alesé ohā mi'takarā niĩwā. “Be'ropĩ tohó wa'ārosa”, niĩ ohākārā niĩwā. Neé waro Samuel wamētigi teeré ohā mi'taki niĩwĩ. Kĩĩ be'rokāharā kē'ra meharóta ohā birokārā niĩwā.

²⁵Too diporópi marĩ yēki Abraāore Ō'ákĩ hi a'tĩro niĩki niĩwĩ: “Mi'ĩ parami niĩ turiagi me'ra niĩ pe'tirā a'tĩ di'takāharāre āyuró weegĩti.” Abraāore Ō'ákĩ hi tohó ni'ĩ'kere āpērā Ō'ákĩ hi yee kiti weré mi'tarā marĩ yēki simiāre weré turiakārā niĩwā. Ō'ákĩ hi kĩĩ di'akĩ mehereta niĩgi weepĩ. Marĩ naā paramerā niĩ turiarā kē'rare tohóta niĩgi weepĩ. ²⁶Kĩĩ tohó ni'ĩ'kita marĩre āyuró weégi, marĩ Judeu masare kĩĩ makĩ wēřĩ'kipire masó, o'đo' mi'taki niĩwĩ. Marĩ yā'áro weesere kō'ā, du'u dutigi tohó weeki niĩwĩ, niĩki niĩwĩ Pedro.

Pedro, João wiórā tiropi naá wa'á'ke niĩ'

4 Pedro kē'ra naá masaré uúkuri kura sacerdotea, āpi Ō'ákĩ hi wi'ĩ ko'terá surára wiđgi, āpērā saduceu masa naá tiropi wa'ākārā niĩwā. ²Wa'á, Pedro, João me'ra naá masaré bu'esé bu'iri pũũro uākārā niĩwā. Pedro pe'e a'tĩro niĩ bu'ēki niĩwĩ:

—Ō'ákĩ hi kĩĩ makĩ Jesuré wēřĩ'kipire masóki niĩwĩ. Tohó weerā marĩ masĩ'. Marĩ kē'ra wēřĩka be'ro tohóta masarāsa', niĩ werēki niĩwĩ Pedro. Saduceu masa neé ēho peotikārā niĩwā masá wēřĩka be'ro masasere. Tohó weerā Pedro masaré tohó niiká ti'órā, pũũro uākārā niĩwā. ³Uā, Pedro, João yē'ē, bu'iri da'rerĩ wi'ipi sōróo dutikārā niĩwā. Naāre yē'erĩ kura, yamĩka'pi niĩkaro niĩwĩ. Tohó weerā tii imĩ kohoreta sacerdotea

wiôrãpire werê sãa masitikārã niŵã. Teé bu'iri Pedro kê'ra tii yamíre bu'iri da'rerí wi'ipita duhîkã'kãrã niŵã. ⁴ Æpêrã Ô'ãkî hi wi'ipi naã bu'esére ti'ókãrã pâharã Jesuré êho peókãrã niŵã. Too dipóropi Jesuré êho peó mi'ta'kãrã me'ra niîrã, imiã se'sarore ba'pã keokã, ni'kãmukãsetiri mil niîkãrã niŵã.

⁵ Ape nimí Judeu masa wiôrã, æpêrã bikirã, tohõ niikã Moisé ohã'kere bu'erã Jerusalépire nerêkãrã niŵã. ⁶ Naã me'ra æpêrã kê'ra Anã sacerdotea wiôgi, æpí Caifã, æpí João, æpí Alexandre, æpêrã sacerdotea wiôgi akawerêrã nerêkãrã niŵã. ⁷ Nerê toha, Pedro kê'rare naã tiropi pihí wã'ka dutikãrã niŵã. Naã bu'iri da'rerí wi'ipi niî'kãrã naã tiro etakã i'ÿãrã, “Noã dutiró me'ra misã ã'ri sihá masiti'kire sihakã weeãti?” niî sêri yã'akãrã niŵã.

⁸⁻⁹ Naã sêri yã'akã, Pedro Espírito Santo tutuaró me'ra, kîi wee tamúse me'ra naãre yî'tiki niŵi:

— Misã Judeu masa wiôrã, tohõ niikã bikirã, de'ró weerã werê sãati i'sãre? Misã “De'ró weé kîi re sihakã weeãti?” niî sêri yã'ati? ¹⁰ Yî'i misãre niî pe'tirãre teeré werêgiti. Jesu Cristo Nazarékî hi tutuaró me'ra ã'ri sihá masitimi'ki sihámi. Misã kîi Jesuré kurúsapi paã bi'pewi. Kîi paki pûrikã kîi wêrî'kipire masóki niŵi. Kîi tutuaró me'ra ã'ri sihá masitigi niî'ki sihámi. ¹¹ Diporópi Jesuré Ô'ãkî hi yee kiti ohã'ki a'tiro niî ohã mi'taki niŵi: “Masã i'tã pihiri me'ra wi'í yeerí masa ni'ká pîhi naã iatúka pîhire kô'ãrãsama. Naã kô'ãka pîhi me'ra æpêrã pe'e æyuró tutuarí wi'í weerãsama.” A'tiro niî sî'riro weé' teé ohã'ke. Misã Jesu Cristore iatíwi. Misã kîi re iatímikã, kîi paki kîi wêrî masãka be'ro wiôgi sôróoki niŵi. ¹² A'ti nukúkãpire Jesu Cristo di'akî niîmi maríre yî'riôgi. Æpêrãpia maríre neê yî'riô masitisama, niîki niŵi Pedro.

¹³ Kîi tohõ niikã ti'órã, wiôrã ti'o mariã wa'ãkãrã niŵã. Naã basi a'mêri uúkukãrã niŵã:

— Æ'rá mehõ niirã niîma. Bu'ê'kãrã meheta niîma. Naã bu'êti'kãrã niîmirã, æyuró masisé, wãkû tutuase me'ra uúkûma. Naã tohõ weekã, marí naãre i'ÿã masi'. Æ'rá Jesu me'ra niî'kãrã niîma, niîkãrã niŵã. ¹⁴ Naã yî'riô no'o'ki Pedro, João tiro nu'kukã i'ÿã tiharã, wiôrã uúkû nemo masitikãrã niŵã.

¹⁵⁻¹⁶ Be'ró Pedro kê'rare wiôrã nererí tükupi niî'kãrãre apêropi wihãa dutikãrã niŵã yuhûpi. Naã wihãaka be'ro naã se'saro a'mêri uúkukãrã niŵã:

— De'ró weerãsari marí ã'raré? Niî pe'tirã Jerusalé kãharã naã sihá masiti'kire yî'riôkã ti'ó pe'tikã'sama. Tohõ weerã “Yî'riótiamã, tohõ niî ma'akãrã weemã”, marí naãre niî masitisa'. ¹⁷ Masã apêrokãharãpi tohõ wa'ã'kere ti'o nemókã iatísa'. Tohõ weerã a'tiro niîrã naãre: “Jesu yeé kitire neê uúkû nemotikã'ya maha” niîrã, niîkãrã niŵã.

¹⁸ Uúkû toha ni'ko, Pedro, Joãoire pihí sôrokãrã niŵã taha. Naã, naã tiropi etakã, “Æpêrãpire Jesu yeé kitire misã neê werê nemotikã'ya”, niî dutikãrã niŵã.

¹⁹⁻²⁰ Naã tohõ niikã ti'órã, Pedro, João yî'tíkãrã niŵã:

— Ìsã misã dutiró weerã, Ô'ãkî hi dutiró pe'ere weeti' boosa'. Noã dutiró weekã iasari Ô'ãkî hi? Misã a'terê wãkûya. Ìsã i'ÿã'kere, Ìsã ti'ó'kere werê du'u masitisa', niî yî'tíkãrã niŵã.

²¹ Naã tohõ niikã ti'órã, wiôrã pe'e uí dutirã, niî nemokãrã niŵã:

— Werêtikã'ya. Misã Jesu yeé kitire werê nemokã, misãre bu'iri da'rêrãti, niîkãrã niŵã. Masã pe'e “Ô'ãkî hi æyú yiriãmi. Sihá masiti'kire sihakã

weeámi” ní e'katkĩkārā níwā. Naâ tohō niiká tĩ'orā, wiōrā Pedro, Joãore bu'fri da'rē masitikārā níwā. Tohō weerā naare du'u wirókā'kārā níwā.

²²Naâ y'i'rió no'o'ki quarenta ki'mari y'i'rióro kióki níwī.

Jesuré êho peorā naâ Ô'âkĩ hire wee tamúse sérí'ke níi'

²³Pedro, João toopí níi'kārā wiháa, naâ me'rakāharā níirí wi'ipi wa'ákārā níwā. Tíi wi'ipi etārā, sacerdotēa wiōrā, bikirá naare tohō níi'kere werékārā níwā.

²⁴Naâ tohō níi' weréká tĩ'orā, níi' pe'tirā tíi wi'ipi níirā ní'káro noho wākuséti, Ô'âkĩ hire séríkārā níwā:

—Ô'âkĩ hi, ĩsā wiōgi, mi'ĩ níi' pe'tise a'ti imí kohokāhasere weéki níwī. I'mĩse, maári, níi' pe'tirā teepí níirāre weéki níwī. ²⁵Diporópi Espírito Santo wākusé o'oró me'ra ĩsā yēki Daviré mi'ĩ maki Jesuré masá yā'áro weeátehere mi'ĩ weré mi'ta dutiki níwī. Davi mi'ĩ dutisére weegí a'tíro níiki níwī:

Judeu masa níitirā Ô'âkĩ hi kĩĩ besé'ki me'ra ipíti uārāsama.

Judeu masa kē'ra Ô'âkĩ hi besé'kire yā'áro weé s'i'rírāsama.

Tohō wākūmirā, neé pōo tēosome.

²⁶A'tí di'takāharā wiōrā nerērāsama Ô'âkĩ hire y'i'rĩ ní'ka, kíĩre yā'áro weé s'i'rírā. Kĩĩ besé'ki kē'rare tohōta yā'áro weé s'i'rírāsama.

Mi'ĩ tohō níi' weré dutiki níwī ĩsā yēki Daviré.

²⁷Kĩĩ tohō níi' ohâ'karo nohota keoró wa'áwi. A'ti makápire mi'ĩ maki Jesu, mi'ĩ besé'kire wēherá tirā Herode, Pôncio Pilato, âpērā Judeu masa níitirā, Judeu masa me'ra nerēwā. ²⁸Tohō weerā wēhékā'wā kíĩre. Diporópi mi'ĩ makire wēheátehere masí tohaki níwī. “Tohō wa'árosá”, níiki níwī. Mi'ĩ masí'kere yuhúpita ní'károakā weerā weemá. ²⁹Ô'âkĩ hi, ĩsāre sacerdotēa wiōrā mi'ĩ maki yee kitire weré dutitiama. “Misá weréká, misāre bu'fri da'rērāti”, níiáma. Naâ ĩsāre tohō níi'kere wākúya. Mi'ĩ dutiró weé s'i'risa'. ĩsāre mi'ĩ tutuasere o'ô nemoa. ĩsā mi'ĩ tutuasé o'oká, mi'ĩ maki yee kitire uúkū tutuarāsa'. ³⁰Mi'ĩ maki Jesu tutuaró me'ra ĩsāre masá do'átirāre y'i'riókā, apēye kē'rare weé ĩ'yokā weeyá. Mi'ĩ tohō weeká, masá mi'ĩ tutuasere ĩ'yārāsama, níi' séríkārā níwā Ô'âkĩ hire.

³¹Naâ tohō níi' séríka be'ro naâ níirí wi'í a'mé yā'akaro níwī. Tohō wa'aká, tíi wi'ipi níirā Espírito Santore kíó y'i'riakārā níwā taha. Tohō weerá kíĩ wee tamúse me'ra Jesu yé kitire uiró mariró werékārā níwā.

Jesuré êho peorā naâ kiosére a'mèri dika waá'ke níi'

³²⁻³³Jesu bese kúú'kārā tutuaró me'ra Jesu wērĩ'kipi masá'kere weré nu'kukā'kārā níwā. Ô'âkĩ hi naare pūúro wee tamúki níwī. Níi' pe'tirā Jesuré êho peorā ní'káro noho wākuséti birokarā níwā. Naâ kiosére “Yéé di'akĩ níi'”, níitikārā níwā. Tohō weerā naâ kiosére a'mèri dika waákārā níwā. ³⁴⁻³⁵Wi'sèri, di'tá kiorá duákārā níwā âpērāpire. Naâ duá'ke wapare yē'ê, apēye noho moorāre dika waá dutirā Jesu kíĩ bese kúú'kārāre o'ókārā níwā. Jesu bese kúú'kārā teeré yē'ê, apēye noho moorāre dika waákārā níwā. Tohō weerā pahasé kiorā waro maríkārā níwā. Ní'káro noho kíó birokarā níwā.

³⁶Ní'kí Jesuré êho peógi José wamétigi níiki níwī. Levi yáá kurakĩ hi Chipre wamétiri níkirokĩ hi níiki níwī. Jesu kíĩ bese kúú'kārā pe'e kíĩre Barnabé pisúkārā níwā. Barnabé grego masa yee uúkūse me'ra “Masaré e'katise o'ogi” níiro weésa'. ³⁷Kĩĩ di'tá kāróakā kíóki níwī.

Tíí di'ttare âpêrãre duâki niîwî. Kîî duâ'ke wapare niî pe'tiseþita Jesu bese kûú'kãrãre o'ô pe'okã'ki niîwî.

—Marí me'ra'kãharã apêye noho moorãre dika waáya, niîki niîwî.

Anania, Safira naã niî soo'ke niî'

5 Âpêrã Jesuré êho peorã Anania wamêtigi, kîî nimó Safira Barnabé kîî weé'karo noho weetíkãrã niîwã. Naã kê'ra di'tã duâkãrã niîwã âpêrãpire. ²Naã duâ'ke wapare Jesu bese kûú'kãrãre o'ôki niîwî. Niî pe'tise kîî niyêru yê'ê'kere o'ô pe'otiki niîwî. Apêyere kîî basi nirôkã'ki niîwî. Naã tohó weé'kere naã se'saro piãrãta kîî nimó me'ra masíkãrã niîwã. Pedroro niyêrure o'ôgi, “Toô kã'rota wapa yeeáma”, niî sooki niîwî.

³⁻⁴Teé niyêrure yê'ê'gi, Pedro kîî re niîki niîwî:

—Teé di'tã mi'i yéé di'tã niîwî. Teé mi'í duâ'ke wapa mi'í yéé niyêruta niîápã. Mi'í no'ô kô'ro o'ô si'rriro o'ô booapã. Mi'í ísã di'akíre niî soogi meheta weé'. Toô kã'rota niyêru wapa yeeáma niîgi, Espírito Santore niî soogi weé'. Mi'í tohó niî sookã, wãtí mi'íre sãhá yi'riapi mi'í wãkuséþire, niîki niîwî Pedro.

⁵Tohó niikã'ta, Anania birí ke'a, wêria wa'ãki niîwî. Âpêrã tohó wa'akã tí'orã, ipítí uíkãrã niîwã.

⁶Be'ró kîî wêrika be'ro ma'mã piha tíí wi'ipi sãhá, kîîre yaárã wa'ãrã, su'ti kaséri me'ra omã, mii wihãakãrã niîwã.

⁷I'tiã hora kîî wêrika be'ro naã niirí wi'ipi Safira kîî nimó ni'ko sãhatãko niîwô taha. Koô marapí wêri'kere masítiko niîwô.

⁸Tíí wi'ipi sãhatãkã, Pedro koôre sêri yã'aki niîwî:

—Niiróta misãre toô kã'rota niyêru wapa yeeãti misã di'tã duâ'ke wapare? niîki niîwî.

A'tíro niî yi'tíko niîwô:

—Toô kã'rota niyêru wapa yeeáma, koô marapí niî soo'karo nohota niíko niîwô.

⁹Koô tohó niikã'ta, Pedro niîki niîwî:

—Misã Espírito Santo í'yóro niî soopi. Ô'ãkí hi í'yãtisami ísã tohó weekã, niî wãkúmiati? Ni'kãroakãta mi'í marapire yaárã ehã'kãrã tohatãrã weemã. Mi'í kê'ra mi'í marapi wa'ã'karo nohota wêrigosa'. Mi'í kê'rare yaarãsama mi'í marapire yaá'karo weeró nohota, niîki niîwî Pedro.

¹⁰Kîî tohó niikã'ta, koô kê'ra birí ke'a, wêria wa'ãko niîwô. Koô marapíre yaárã ehã'kãrã tohatãrã, koô wêri'kopíre boka ehã'kãrã niîwã. Naãta taha koôre miãã, yaárã wa'ãkãrã niîwã koô marapíre yaá'karopita taha. Naã niî soo'ke bu'iri wêrikãrã niîwã.

¹¹Be'ró Anania, Safirare tohó wa'ã'kere tí'orã, niî pe'tirã Jesuré êho peorã, âpêrã kê'ra ipítí uíkãrã niîwã.

Pedro kê'ra Ô'ãkí hi tutuaró me'ra naã weé í'yo'ke niî'

¹²⁻¹⁵Jesuré êho peorã na'fro Salomão wamêtiri tükupi neré nu'kukã'kãrã niîwã. Âpêrã Jesuré êho peotirã naã me'ra ba'pãti ui niîkãrã niîwã. Naãre ba'pãti uimirã, Jesuré êho peorãre ayuró wãkusétikãrã niîwã. Âpêrã imiã, numiã pãharã Jesuré êho peó nemokãrã niîwã.

Jesu bese kûú'kãrã masã wa'teropire pehé ayusé weé í'yokãrã niîwã. Do'ãtirãre yi'rió, pehé apêye noho wee nemókãrã niîwã. Naã tohó weekã í'yãrã, pãharã do'ãtirãre naã tiro naã nererí tükupi miãakãrã niîwã. Masã tii tükúre mu'miã mihakãrã niîwã. Âpêrãre tohó weerã ma'ã tiropi

naâ kūyasé me'ra kũúkārā niŵā. Pedro naâ tiro yi'riági, naâre yāa peókā iákārā niŵā. Āpêrā kīî yāa peótimikā, “Kīî wātí kehe kūuro me'ra yi'rírāsa”, niŵ wákúkārā niŵā. ¹⁶Apêye makari Jerusalé sumútoho niisé makarikāharā kē'ra yi'rió dutirā do'âtirāre Jerusalépi miákārā niŵā. Wātiā sáhāa no'o'kārā kē'rare miákārā niŵā. Jesu bese kũúkārā niŵ pē'tirā masaré yi'riókārā niŵā.

Pedro kē'ra bu'ri da'rerí wi'ipi duhí'kārā wiháa'ke niŵ

¹⁷Naâ tohō weeká ti'órā, sacerdotēa wiôgi, kīî me'rakāharā saduceu masa Jesu bese kũúkārāre iórā, pũuro uákārā niŵā. ¹⁸Tohō weérā Jesu bese kũúkārāre yē'é, bu'ri da'rerí wi'ipi miáa, sōróokārā niŵā. ¹⁹Wiórā naâre tohō weemíkā, tii yamíta Ô'ákí hire werē ko'tegi i'mísekí hi naâ niiri tükupi bahuáki niŵi. Bahuá, naâ wiórā bi'áka sopere páão, a'tiro niŵi niŵi:

—Wiháaya. ²⁰Ô'ákí hi wi'ipi masaré werêrā wa'áya. “Misá Jesuré êho peórā, kīî me'ra katí nu'kurāsa”, niŵ weréya naâre, niŵi niŵi Ô'ákí hire werē ko'tegi.

²¹Kīî tohō niŵka be'ro naâ bu'ri da'rerí wi'ipi niŵ'kārā wiháa wa'ákārā niŵā. Ape nimí bo'reaká Ô'ákí hire werē ko'tegi niŵ'karo nohota Ô'ákí hi wi'ipi werêrā wa'ákārā niŵā. Naâ toopí wererí kura sacerdotēa wiôgi, tohō niŵká kīî me'rakāharā niŵ pē'tirā Judeu masa wiórāre nerē dutikārā niŵā. Naâ nerē pē'tika be'ro surárare “Naâre pihîra wa'áya marí yamíka' bi'a dipó'kārāre”, niŵ o'ôo'kārā niŵā. Naâ wiháa'kere masítikārā niŵā.

²²Naâ tohō niŵká ti'órā, surára naâre pihîrā wa'ákārā niŵā naâ bi'a dipóka wi'ipi. Tii wi'ipi sáhā, naâ niŵka tükure páão, i'yákārā niŵmiwā. Neê maríkārā niŵā. Naâ mariká i'yā, naâre bokatí, wiórāpire werêrā wa'ákārā niŵā. ²³Wiórā tiro ehā, “Neê mariáma. Áyuró bi'áka tũku niŵmiapi. Tii sopé ko'terā kē'ra áyuró ko'têmiamā. Naâ tohō weemíkā, ísā tii soperē páão i'yaká, neê ni'kí mariámi”, niŵ werékārā niŵā surára wiórāpire.

²⁴Naâ tohō niŵ wereká ti'órā, sacerdotēa wiórā, Ô'ákí hi wi'ipi ko'terā surára wiôgi pũuro wákú ke'tikārā niŵā.

—De'ró wa'ápari baa naâre? niŵkārā niŵā.

²⁵Naâ wiháa'kere wākuri kura ni'kí Ô'ákí hi wi'ipi niŵ'ki sacerdotēa wiórā tiropi etági, naâre weréki niŵi:

—Sō'ó niŵkārā bu'ri da'rerí wi'ipi niŵ'kārā Ô'ákí hi wi'ipi masaré bu'érā weeáma, niŵ weréki niŵi.

²⁶Kīî wereká ti'órā, surára wiôgi apêrā surára me'ra Jesu bese kũúkārāre yē'érā wa'ákārā niŵā. Naâre yē'érā, masá ísāre ítā peeri me'ra naâre ma'írā dokerí niŵrā, neê mehêkā weetíkārā niŵā. ²⁷Be'ró naâre wiórā dekopi miáa, toopí sáha ehákā, sacerdotēa wiôgi naâre niŵi niŵi:

²⁸—Ísā misáre Jesu yéé kitire bu'é dutitimiapi. Teeré “Bu'érā wa'áya”, neê niŵtiapi. Ísā misáre tohō dutítimikā, niŵ pē'tiropi Jerusalépire misá bu'esé se'sáa wa'á'. Misá masaré tohō niŵ bu'eká, Jesu naa yéé bu'irita wēripi, niŵ wákúrāsama ísāre. Naâ tohō niŵ wákuká iárā weésa', niŵi niŵi sacerdotēa wiôgi naâre.

²⁹Tohō niŵká ta, Pedro, apêrā kīî me'rakāharā kīîre yi'tíkārā niŵā:

—Wiórā dutisé yi'rióro Ô'ákí hi yee pe'ere nemoró weeró iá'. Ísā misá dutiró weérā, Ô'ákí hi dutiró pe'ere weetí boosa'.

³⁰Ô'ákí hi marí yéki simiá wiôgi Jesu wēri'kipire, misá kurúsapi paá bi'pe wêhe dutí'kire masóki niŵi. ³¹Masó toha, i'mísepi kīî tiro

wiôgi duhirí kumuropi mii miháki niŵi. Kîi re toopí mii mihági, maríre yí'rió'kire marí wiôgi niiáto nií, sôróoki niŵi. Tohó weégi marí Judeu masare marí yá'áro weesetí'kere bihá wetiká, maríre akobohógisami. ³²Í sâ Ô'ákî hi tohó weé'kere weré kusiara ní! Í sâ Espirito Santore kio yuúrá, kîi me'ra Ô'ákî hi tutuasére weé i'yoapi masaré. Nií pe'tirá Ô'ákî hi dutiró weerá re Espirito Santore o'ô'ogisami, nií werékara niŵa Pedro kê'ra.

³³Kîi tohó niiká tí'ôrá, wiôra pe'e ípiti waro uákara niŵa.

—Mâa. Á'raré wêherá marí, niíkara niŵa.

Kîi me'rakāharā wiôrāre Gamaliel weré'ke nií'

³⁴Ni'kí fariseu masi Gamaliel wamêtigi wiôra me'ra naê nererópita niíki niŵi. Moisé ohá'kere masaré bu'egí niíki niŵi. Masá kîi re “Áyugí niími”, nií wákúkara niŵa. Wiôra Jesu bese kúú'kārāre naá “Wêherá” niiká tí'ogi, Gamaliel wā'ká ni'ka, “Á'raré pihî wiha ni'ya yuhûpi”, niíki niŵi. Ápêra wiôrāre naá tí'otíro apêye noho werêgiti niígi, tohó niíki niŵi.

³⁵Naá wiháaka be'ro toopí niírá wiôrāre a'tiro niíki niŵi:

—Áyuró wākúya misá naāre weé sî'risere. ³⁶Tii nimípire ni'kí Teuda wamêtigi “Yí'í wiôgi nií”, nií wákúki niímiwí. Quatrocentos masá kîi bu'esére siru tuúkara niŵa. Be'ró kîi re ápêra wêhé kô'aká'kara niŵa. Kîi re wêhéka be'ro kîi me'ra niími'kārā no'ó iaró wa'aste pe'tia wa'ákārā niŵa. Tohó weéka be'ro kîi bu'êmi'ke pe'tia wa'ákarō niŵi. ³⁷Be'ró wiôgi masaré ba'pá keori kura ápi Juda wamêtigi Galiléiakî hi niíki niŵi. Kîi re pāhará masá kîi bu'esére siru tuúkara niímiwā. Be'ró kîi kê'rare ápêra wêhé kô'akārā niŵa. Kîi re wêhéka be'ro kîi yará niími'kārā wa'aste pe'tia wa'ákārā niŵa meharóta taha. ³⁸Yí'í tohó weégi misāre tohó wa'ákere weré! Sôha pūríkare yá'áro weetikā'ya. Naāre du'úkā'ya. Naá bu'esé naá wākusé me'ra bu'eká, pe'tia wa'árosa' Teuda, Judare wa'á'karo nohota. ³⁹Ô'ákî hi dutiró me'ra naá bu'eká pūríkare, misá neê pōo tēósome. Tohó weérá misá naāre wêherá, Ô'ákî hire yí'ri' ni'karā wee boósa! Tohó weérá du'uyá naāre, nií werêki niŵi Gamaliel wiôrāre.

⁴⁰Kîi tohó niisére tí'ôrá, “Ai. Á'rí maríre diakî hita uúkúmi”, nií wákúkara niŵa. Be'ró Pedro kê'rare pihîokārā niŵa taha. Naá toopí sâha eháká i'yará, wiôra suráre tãra dutíkara niŵa. Tãra toha, “Jesu yeé kitire neê opáturi weré nemotikā'ya”, niíkara niŵa. Nií toha, naāre du'u wirókā'kara niŵa.

⁴¹Naá wiôra tíropi nií'kārā wiháa, a'mêri uúkúkara niŵa:

—Ô'ákî hi maríre “Jesu yeé kitire werêya” niiká, áyú nií! Tohó weérá wiôra naá tãramíkā, marí áyuró e'katíse me'ra nií, niíkara niŵa.

⁴²Wiôra naāre bu'ê dutitimikā, Ô'ákî hi wi'ipi, wi'seripi Jesu nií pe'tirāre yí'riógi niími niisére bu'ê nu'kukā'kara niŵa.

Jesu bese kúú'kārā naāre wee tamuáhāre besé'ke nií'

6 Be'ró siāpe me'ra pāhará waro Judeu masa Jesuré êho peókārā niŵa. Naá me'ra apé di'takāharā grego yee uúkūrā niíkara niŵa. Tii di'takāharā waro pe'e Judéiakāharā hebreu yeere uúkúkara niŵa. Naá pāhará Jesuré êho peó nemori kura naāta taha di'sâ sookārā niŵa ba'asé etisé me'ra. Tohó weérá grego yee uúkūrā hebreu yee uúkūrāre a'tiro niíkara niŵa:

—Misá imî kohori niki ba'asé etírá, misa yará wapê wi'ia numia pe'ere ba'asé pakasé o'ôrá niíapi. Ísa yará numia pe'ere ô'ô mahaká o'ôrá niíapi, niíkara niŵa.

²Naâ teeré di'sâ sooká ti'órã, Jesu bese kúú'kārã niî pe'tirã Jesuré êho peórãre nerê dutikārã niîwã. Nerê tohaka be'ro naãre a'tiuro niî werêkārã niîwã:

—Îsã ba'asé etirá, Jesu yeé kiti pe'ere werêti boosa! Îsã teeré werê du'ukã, yã'la niî boosa! ³Tohô weérã imiã ba'asé etiãhãre misã wa'tero niirãre beseýã. Sete beseýã ayuró masirãre, Espírito Santo dutiró weé nu'kurãre. Masã “Naãta niîma ayurã” niî no'orãre beseýã. Misã besé'kārãre ba'asé etirá sôroo no'orosa! ⁴Tohô weérã îsã pe'e Ô'âkî hire sêri nu'ku, Jesu yeé kitire bu'ê nu'kukã'rãsa!, niîkārã niîwã.

⁵Masã naã tohô niikã ti'órã, “Ayú' maha”, niî wãkúkãrã niîwã. Teeré wãkú toha, besékãrã niîwã Estevãore. Kîî ayuró Ô'âkî hire êho peógi, Espírito Santo tutuasére kió yi'rigi niîki niîwî. Æpêrãre meharóta kîî weeró noho niirãre besékãrã niîwã. Naã a'tiuro wamêtikãrã niîwã: Filipe, Prócoro, Nicanor, Timão, Parmena, Nicolau Antioquiakî hi. Kîî Judeu masi niîtimigi, naã weeró noho êho peósetigi niîki niîwî. Æraré besékãrã niîwã.

⁶Naãre besé toha, “Æraré beseãpi” niî, Jesu kîî bese kúú'kārã tiropi miãakãrã niîwã. Naãre naã da'raãtehekãhasere sôroorã, naã dipopãre yãa peó, Ô'âkî hire sêri basãkãrã niîwã.

⁷Be'ró niî pe'tiropi Jesu yeé kiti se'sãa wa'ãkaro niîwi. Pãharã Jerusalé kãharã kîîre êho peó nemokãrã niîwã. Sacerdotea kê'ra pãharã êho peókãrã niîwã.

Estevãore werê sãa, wiôrã tiropi kîî re miãa'ke niî'

⁸Estevãore Ô'âkî hi ayuró wee tamúki niîwî. Tohô weégi kîî Ô'âkî hi tutuaró me'ra pãharã do'ãtirãre yi'rió, pehé ayusé weé i'yo nemoki niîwî masã wa'teropire.

⁹Kîî teeré weekã i'yãrã, kîîre Æpêrã Judeu masa i'yã tu'tikãrã niîwã. Kîîre i'yã tu'tirã ni'karérã ni'ká wi'i Judeu masa nererí wi'i Libertado wamêtiri kurakãharã niîkãrã niîwã. Naã Æpêrãre da'ra wã'ya ko'terã wihãa'kãrã niîkãrã niîwã. Æpêrã kîîre di'sã soo wã'korã Cirenekãharã, Alexandriakãharã, Cilícia di'takãharã, Ásia di'takãharã naã me'ra niîkãrã niîwã. ¹⁰Kîîre naã tohô weekã, Espírito Santo Estevãore kîî uúkúkã, pehé masisé o'óki niîwî. Tohô weérã naã kîî me'ra neé uúkú pôo teótikãrã niîwã.

¹¹Be'ró naã kîî me'ra uúkú pôo teóti, masã i'yãtiropi Æpêrã masaré niyéru wapa yeé, niî soo dutikãrã niîwã:

—“Estevão marí yêki Moisé kîî duti'kere yã'ãro uúkúami. Ô'âkî hi kê'rare yã'ãro uúkúami”, niî werêya masapíre, niîkãrã niîwã.

¹²Naã wapa yeé niî soo duti'kãrã masapíre wa'ã, werêkãrã niîwã naã niî'karo nohota. Teeré werékã ti'órã, masã pe'e keoró êho peókãrã niîwã. Tohô weérã niî pe'tirã masã, Æpêrã Judeu masa bikirã, Moisé ohã'kere bu'erã Estevãore me'ra púuro uãkãrã niîwã. Naã uakã i'yãrã, naãre uakã weé'kãrã maata kîîre ye'ê, sacerdotea wiôrã tiropi miãakãrã niîwã. ¹³Naã tiropi etãrã, Æpêrã masaré meharóta niî soo dutikãrã niîwã taha.

—Ærí Ô'âkî hi wi'i pahiri wi'ire yã'ãro uúkúami. Moisé kîî duti'ke kê'rare tohóta niãmi. ¹⁴Apêye “Jesu Nazarékî hi tí wi'i Ô'âkî hi wi'ire kô'ágisami”, niãmi. “Moisé maríre wee dutígi kúú'ke kê'rare dika yuúgisami”, niãmi, niî sookãrã niîwã wiôrãre.

¹⁵Naã tohô niikã ti'órã, wiôrã Estevãore púuro i'yãkãrã niîwã. Naã kîîre i'yakã, kîi yaã diãpoa asistéa wa'ãkaro niîwi. Ô'âkî hire werê ko'tegi i'mîsekî hi weeró noho bahurí diãpoa wa'ãkaro niîwi.

Estevão wiôrãre werê'ke nií'

7 Estevão naâ i'yarí kura sacerdotea wiôgi sêrí yâ'aki niíwī:

—Mí'íre werê sãase diakí híta níiti? niíki niíwī.

² Kíí tohó niiká, Estevão yí'tíki niíwī:

—Akawerérã, yí'íre tí'oyá. Ó'ákí hi áyuró asistégi, ní pe'tise masí yí'rigi marí yêki Abraãore uúkúki niíwī Mesopotâmia Caldeu masa niirópi. Hará wamêtiri makapi wa'aátoho díporo kííre uúkúki niíwī. ³ A'tíro níiki niíwī: “A'tí dí'tare, mí'í akawerérãre wiháaya. Wa'áya yí'í mí'íre dí'tã wereátohopi”, níiki niíwī. ⁴ Tohó niiká tí'ógi, kíí akawerérã Caldeu masa yee dí'tapi ní'ki wiháa, Harápi makari wa'áki niíwī. Toopí níí, be'ró Abraão paki wérfa wa'áki niíwī. Kíí paki wéríka be'ro Ó'ákí hi kííre wiháa dutiki niíwī taha, a'tí dí'ta Judéa marí niiróre a'tí dutigi. ⁵ Kíí a'topí etaká, kííre neê kã'roákã dí'ta o'ótiki niíwī yuhúpi. O'ótimigita, “Be'ropí mí'í yee, mí'í paramérã níi turiarã yee dí'ta níifrosa”, níiki niíwī. Ó'ákí hi tohó níika terore Abraão neê ní'kí pō'ra maríki niíwī. ⁶ Ó'ákí hi kííre apêye níí nemoki niíwī taha: “Mí'í paramérã níi turiarã apé dí'tapi níifrásama yuhúpi. Quatrocentos kí'mari tíí dí'takáharã da'rá ko'terã níifrásama. Naãre da'ra dutí, tárapérásama. ⁷ Yí'í naãre tohó weeká, tíí dí'takáharãre bu'íri da'rêgisa! Naãre bu'íri da'rê toha, mí'í paramérã níi turiarã tíí dí'tapi ní'kãrã wihá, yí'íre yí'tí, êho peórásama”, níiki niíwī Ó'ákí hi. ⁸ Kíí tohó níika be'ro Abraãore a'tíro wee dutíki niíwī: “Níí pe'tirá imiaré naâ ò'rekihí yapa kaserore yehé kô'aya. Misã tohó weérã, yí'íre í'yorása! misã êho peóseré”, níiki niíwī Ó'ákí hi. Tohó weégi Abraão kíí makí Isaquere ní'ká semana kíí bahuáka be'ro kíí ò'rekihí yapa kaserore yehé kô'aki niíwī. Isaque kē'ra kíí makí Jacoré tohóta weéki niíwī. Jacó meharóta weéki niíwī kíí pō'rá dozere. Ó'ákí hi dutí'karo nohota weékãrã níiwã, níí werêki niíwī Estevão.

⁹⁻¹⁰ Jacó pō'ra marí yêki simiá naâ akabihí Joseré iórã, ápêrã masaré da'rá ko'teakíhi níiáto níifrá duákãrã níiwã. Kííre duú'kãrãta taha ápêrã Egitokáharãpire duá turíakãrã níiwã. Naâ duáka be'ro kíí pí'etisetiri níki Ó'ákí hi kííre wee tamú nu'kukã'ki niíwī. Kííre wee tamúgi, pehé masísé o'óki niíwī. Faraó Egitó dí'ta wiôgi kííre tí'sã yí'riaki niíwī. Tohó weégi kíí dokakí hi wiôgi sóróoki niíwī. Apêyere Faraó kíí yaá wí'ikáhase da'rasé wiôgi sóróoki niíwī.

¹¹ José toopí wiôgi níirí kura níí pe'tíro Egitopire ba'asé pe'tiá wa'ákaro níiwī. Kíí akawerérã, marí yêki simiá níirópi Canaápi kē'rare pe'tiá wa'ákaro níiwī. Teé pe'tíka be'ro masá teé dí'tapi níirã ípítí ihã boákãrã níiwã. Marí yêki simiá Abraão paramérã kē'rare neê ba'asé maríkaró níiwī. ¹²⁻¹³ Be'ró Jacó “Egitopi ba'asé duasé níiápa'ro” níiká tí'ógi, kíí pō'raré “Duúrá wa'áya”, níí o'ó'ki níiwī. Kíí tohó níiká tí'órã, Egitopire neê wa'árã weékãrã níiwã. Toopí etã, ba'asé duú, naa yaá wí'ipi mahâmi tohati a'títikãrã níiwã. Be'ró teé ba'asé naâ duú'kere ba'á pe'o, opáturi duúrá wa'ákãrã níiwã meharópita taha. Tíítare maha naâ etaká, José “Yí'í misã akabihí misã duã'ki níí”, níí werêki níiwī kíí ma'mi simiáre. Be'ró Faraó kē'ra “Á'rá José ma'mi simiá níiáma” níiká tí'óki níiwī. ¹⁴ Be'ró José kíí ma'mi simiá me'ra kíí o'ó'ki níiwī kíí pakípire. “Marí paki, níí pe'tirá marí akawerérã a'topí makári a'tiáto”, níí o'ó'ki níiwī naãre. Kíí akawerérã pe'e setenta e cinco níikãrã níiwã. ¹⁵ Kíí í'ókere tí'ógi, Jacó kíí pō'rá me'ra José tírópi wa'árã Egitopire bu'áakãrã níiwã. Toopí níigita,

naâ pakî Jacó wêria wa'âki niîwî. Kîî pō'rá marî yêki simiá kîî weeró nohota wêri pe'ti diha wa'âkārā niîwā. ¹⁶ Be'ropí naâ ô'árire yaará wa'árā Siqué wamêtiri makapi miáakārā niîwā. Abraão kîî Hamor pō'rare îtâ tuti duúka tutipi kîî mihire yaá'karopita naâre sîô sôro kûukārā niîwā.

¹⁷ Ô'âkî hi too dipóropi Abraõore niîki niîwî: “Mi'î paramerā niî turiarāpi apé di'tapi niî'kārā a'tí di'ta Canaāpi tohátirāsama taha.” Kîî tohō niî'ke ehaátoho diporoakā Egitopi niîrā, marî yêki simiá paramerā pāhará masā puti nemokārā niîwā. ¹⁸ Egitopire naâ niiká, José wêrika be'ropi Egitopire āpi wiôgi sáháaki niîwî taha. Kîî Joseré neê masítiki niîwî. ¹⁹ Kîî marî yêki simiá pāhará naâ masā putikā î'yâ, naâre yâ'â butia'ro weepéki niîwî. Naâ pō'rá neê bahuá'kārā imiaré wêriáto niîgi apêropi kō'â duti mihaki niîwî. ²⁰ Kîî naâre tohō dutirî kura Moisé bahuáki niîwî. Kîî āyú butia'giakā niîki niîwî. Kîî paki simiá i'tiárā muhipū naa yaá wi'ipire kîîre masókārā niîwā. ²¹ Be'ró naâ kîîre wêherî niîrā, diāpi po'ókārā niîwā. Naâ po'ôka be'ro Faraó mako kîîre î'yâ bokako niîwō. Î'yâ boka, miî maháko niîwō koo yaá wi'ipi. Toopí koð makiré weeró noho kîîre masóko niîwō. ²² Kîî tí wi'ipi bikîâ, niî pe'tise Egitokāharā naâ bu'esére bu'êki niîwî. Kîî masisé me'ra uúkū, niî pe'tisere āyuró weéki niîwî.

²³ Be'ró Moisé quarenta ki'mari kiôgi, kîî akawerérā tiropi sihâgi wa'âki niîwî. ²⁴ Toopí ehâgi, niî'kî Egitokî hi kîî akawerégire paaká î'yâki niîwî. Kîî tohō weeká î'yâgi, kîîre a'mégi, Egitokî hire paâ wêhekā'ki niîwî. ²⁵ Kîî basi Moisé pe'le a'tîro niî wákûki niîwî: “Yi'î me'rata Ô'âkî hi yi'î akawerérāre naâ a'tí di'takāharā da'rā ko'terā niisére wihaká weegísami. Naâ a'teré masísama”, niî wákûki niîmiwî. Kîî akawerérā pe'le kîî weeró noho wákûtikārā niîwā.

²⁶ Ape nimî kîî naâ tiropi wa'âki niîwî taha. Toopí ehâgi, āpêrā piárā kîî akawerérā a'me kéékā î'yâki niîwî. Naâre bosági “Akawerérā, toð kâ'rota a'me kéé du'uya. De'ró weérā toð kâ'ro a'me kéeti ni'kî akawerérā niîmirā?” niîki niîwî.

²⁷ Kîî tohō niiká ti'ôgi, āpiré ipíti paâ'ki pe'le Moisére tuu kehé ni'koki niîwî. “Noá mi'îre isâ wiôgi 'Naâre beségi wa'âya', niî o'ôo'ati? ²⁸ Mi'î yi'îre wêhé si'risari taha yamîka' mi'î Egitokî hire wêhé'karo nohota?” niî ye'sûki niîwî.

²⁹ Kîî tohō niiká ti'ôgi, Moisé, ā'rā yi'îre teeré masî pe'ti tohasama niîgi, uî wā'ka wa'âki niîwî. Be'ró apé di'tapi Midiá wamêtiropi du'tí wā'kaki niîwî. Toopí amûkâ di'té, niîkâ'ki niîwî. Piárā imiá pō'ratíki niîwî.

³⁰ Midiá di'tapire quarenta ki'mari niîki niîwî. Kîî tiikése ki'mari niîka be'ro ni'ká nimi yukî mariró irigí Sinai wamêtikihi tiropi î'yâ wā'kaki niîwî. Toopí wa'aká, ni'ká siti yukî siti î hiká î'yâki niîwî. Tíí pekâ me'e î hirí pō'ra dekopi Ô'âkî hire weré ko'tegi weeró noho bahugi bahuáki niîwî. ³¹ Kîî tíi sití î hiká î'yâgi, î'yâ maria wa'âki niîwî. “De'ró weéro tohō wa'âmitito?” niî, pi'toákā kure î'yâgi wa'âki niîwî. Pi'toákā ehaká, Ô'âkî hi tíí me'e wa'teropi niigí kîîre uúkûki niîwî. ³² “Yi'î Ô'âkî hi niî'. Mi'î yêki simiá Abraão, Isaque, Jacó naâ wiôgi niî’”, niîki niîwî. Tohō uúkûkâ ti'ôgi, ipíti uî, nara sâáki niîwî. Uígi, î'yâ du'ukâ'ki niîwî tíí me'ere.

³³ Be'ró kîîre uúkū nemoki niîwî taha: “Yi'î a'totâ niî' mi'î tirota. Tohō weégi mi'î sâyasé sapátüre tuu weéya. Mi'î teeré tuu weégi, î'yogísa' yi'îre mi'î êho peósere. ³⁴ Yarâ masá Egitopi niiráre naâ ipíti pi'etíkâ î'yaápi. Naâ karikûkâ ti'oápi. Tohō weégi mi'îre Egitopi o'ôo'gitigi weé' naâre yi'rioákihi”, niî weréki niîwî Ô'âkî hi Moisére.

³⁵ Ā'rí Moiséreta marí yēki simiá teerā, a'tīro niĩkārā niĩwā: “Noá mi'ĩre i'sá wiōgi, ‘Naāre beségi wa'áya’, niĩ o'ōo'ati?” niĩkārā niĩwā. Marí yēki simiá tohō niĩmikā, Ô'ākí hi pe'le Moisére naāre yi'riōákihi, naāre dutiákihi sōróoki niĩwī. Pekā me'e siti i' hĩ 'karo bahuá'kita Moisére yi'riō tamuki niĩwī marí yēki simiáre. ³⁶ Kĩĩ Egitopi niĩgi, pahirí maa akó sō'arí maapi niĩgi, Ô'ākí hi tutuaró me'ra pehé weé i'yoki niĩwī. Tohō weégi kĩĩ akawerérā Egitopi niĩ'kārāre apēye di'tapi si'orí mii wiháaki niĩwī. Quarenta ki'mari yukí mariró, masá marirópi naā wa'aká, Ô'ākí hi tutuaró me'ra weé i'yo nu'kukā'ki niĩwī. ³⁷ Moiséta marí yēki simiáre a'tīro werēki niĩwī: “Ô'ākí hi be'ropí ni'kí o'ōo'gisami kī i' yeé kiti wereákihire. Yi'ĩre o'ōo'karo weeró nohota kĩĩre o'ōo'gisami. Kĩĩ kē'ra marí akawerégi niĩgisami”, niĩki niĩwī. ³⁸ Marí yēki simiá naā yukí marirópi niĩká, Moisé naā me'ra niĩki niĩwī. Toopí i'rigí Sinai wamētikihipi Ô'ākí hire weré ko'tegi bahuá, kĩĩre weré'kere naāre weré turiaki niĩwī. Marí kē'ra kĩĩ weré turia'kepíreta kió'. Teé tohō niĩ nu'kukā'rosa'. Neé pe'tisomé.

³⁹ Moisé teeré werēmikā, marí yēki simiá neé ēho peótikārā niĩwā. Naā kĩĩ weresére ti'ó si'ritirā, “Mahāmi toha wa'ārāti Egitopi taha”, niĩ wākúkārā niĩwā. ⁴⁰ Tohō wākúrā, Moisé opāturi kĩĩ i'rigípi miháaka be'ro kĩĩ ma'mí Arāore a'tīro niĩkārā niĩwā: “Sō'ó niĩki maríre Egitopi niĩ'kārāre miĩti'ki waro quarenta niĩmíri yi'ri' kĩĩ bahutíro. De'ró wa'āpari kĩĩre? Marí neé masítisa!” Tohō weérā kĩĩ ma'mí Arāore niĩkārā niĩwā: “I'sāre ēho peóatehere yeé basaya. Marí díporo wiá mi'tarāsama. Naā marí wa'aátihi ma'are i'yorásama”, niĩkārā niĩwā. ⁴¹ Naā tohō niĩká ti'ógi, Arāo naā duti'karo nohota ni'kí wekí wi'magí weeró noho bahugí ouro me'ra yeéki niĩwī. Be'ró kĩĩre ēho peórā, ekarāre wēhé i' hā moro peokārā niĩwā. Tohō niĩká naā yeé'kireta bosé nimi weé, e'katí peokārā niĩwā. ⁴² Naā tohō weéká i'yāgi, Ô'ākí hi naā iaró weeáto niĩgi naā me'ra ni'kí kō'ākā'ki niĩwī. Tohō weérā naā no'ó iaró yōkoāre, muhĩpiare ēho peokārā niĩwā. Tohō naā weé'kere Ô'ākí hi yee kiti weré mi'tarā a'tīro niĩ ohākārā niĩwā:

Ô'ākí hi a'tīro niĩki niĩwī: “Misá yi'ĩ pe'ere yukí marirópire quarenta ki'mari niĩrā, neé ekarāre wēhé i' hā moro peotiwi.

⁴³ Āpí Moloque wamétigi ēho peórā su'ti kaséri wi'i me'ra yoó wā'kawí. Āpí Refá yōkoáwi misá yeé'ki kē'rare ēho peórā tohōta weewí. Ā'raré misá basita yeé ēho peówi. Yi'ĩ pe'ere neé ēho peótiwi. Misá yi'ĩre ēho peóti'ke bu'iri āpērā masaré misāre yē'ē miáa dutikā weegíti yoaró Babilônia wamétiri maka yi'rirópi”, niĩki niĩwī Ô'ākí hi, niĩ ohākārā niĩwā Ô'ākí hi yee kiti wererā.

⁴⁴ Estevão wiōrāre weré nemoki niĩwī apēye Ô'ākí hi wi'ikāhasere:

—Marí yēki simiá naā yukí marirópi niĩrā, ni'ká wi'i Ô'ākí hire ēho peóri wi'i, kĩĩ piámukāse duti'kere nirorí wi'ire kiókārā niĩwā. Tíi wi'i wa'íkírá kaseri me'ra naā weéka wi'i niĩkaro niĩwī. “Tohō bahurí wi'i weeyá”, Ô'ākí hi kĩĩ Moisére duti'karo nohota keoró weékārā niĩwā. ⁴⁵ Naā wērīka be'ro āpērā kio turíá siru tuukārā niĩwā tíi wi'ire taha. No'ó naā wa'aró miáa mihakārā niĩwā. Be'ró Josué Moisé wērīka be'ro a'tí di'ta Canaāpi a'tígi, naāre tíi wi'ire si'orí miĩtiki niĩwī. Naā a'topí a'tiká, Ô'ākí hi a'tí di'takāharāre Judeu masa niĩtirāre kō'á mihaki niĩwī. Naā wa'á we'o'kepíre niĩkārā niĩwā. Yoaká tíi wi'ipi Ô'ākí hire ēho peokārā niĩwā teé Davi kĩĩ wiōgi sáháaka be'ropi. ⁴⁶ Davi apé wi'i weé si'rimiki niĩwī. Ô'ākí hi ti'sá yi'ria no'ogi a'tīro niĩki niĩwī: “Mi'ĩ yi'ĩ yēki Jacó ēho peó'ki niĩ'. Mi'ĩre āyurí wi'i, pahirí wi'i wee basá si'risa' mi'ĩ niĩátihi wi'ire”,

niŋki niŋwī Ō'ākī hire. Kīŋ tohō weé sī'ri'ki niŋmigi, tíŋ wi'ire weetŋki niŋwī. ⁴⁷Kīŋ makí Salomão pe'e weéki niŋwī tíŋ wi'ire. ⁴⁸Ō'ākī hi tutuáŋ yī'rigi ni'káŋ wi'i, masá weéka wi'ipi di'akī niŋ masitísami. Ō'ākī hi yee kiti weré mi'tagi diporókī hipi a'tíro niŋ oháki niŋwī Ō'ākī hi kīŋ uúkū'kere:

⁴⁹“Yi'ŋ niŋ pe'tiropi niŋ! I'mŋse, a'tí di'ta yī'ŋ weé'kere yī'ŋta dutí!”

Tohō weégi yī'ŋ masá weéka wi'ipi di'akī niŋ masitísamí!

⁵⁰Yi'ŋ basita niŋ pe'tise a'teré weewí, niŋki niŋwī Ō'ākī hi”,
niŋ oháki niŋwī Ō'ākī hi yee kiti weré mi'tagi.

⁵¹Be'ró Estevão naäre niŋki niŋwī taha:

—Misá Ō'ākī hi dutisére yī'ri ni'ka yī'ria'. Kīŋ re masitiráŋ weeró noho kīŋ weresére neé tí'ó sī'ri wee'. Misá yēki simiá weé'karo nohota Espírito Santo dutisére weé sī'ri wee'. ⁵²Naá niŋ pe'tiráŋ Ō'ākī hi yee kiti weré mi'taräre pi'etise o'ðkärä niŋwä. Äpēräre marire yī'riógi a'tiätehere weré mi'taräre wēhékä'kärä niŋwä. Naá tohō niŋ no'o'kireta kīŋ a'tiká, misá äpēräre wiá, kīŋ re wēhe dutíwi. ⁵³Misäre Ō'ākī hi kīŋ re weré ko'terä me'ra kīŋ dutisére o'ðo'ki niŋwī. Teeré o'ðo' no'o'kärä niŋmirä, misá yī'ri ni'ka yī'ria', niŋ tu'tiki niŋwī naäre Estevão.

Estevãoe i'ta peeri me'ra doke wēhé'ke niŋ'

⁵⁴Kīŋ tohō niiká tí'órä, wiörä ipíti uá yī'ria wa'äkärä niŋwä. ⁵⁵Estevão pe'e Espírito Santore kió yī'ria tihagi, i'mŋsepi i'yá moro, Ō'ākī hi kīŋ äyuró asistéseré i'yäki niŋwī. Jesu kērare i'yäki niŋwī kīŋ pakí diakí hí pe'e nu'kugíre.

⁵⁶Kīŋ naäre i'yägi, “I'yäya. I'mŋse päriká i'yá! Jesu, Ō'ākī hi maki masí weeró noho ipítigi kīŋ diakí hí pe'e nu'kugíre i'yá”, niŋki niŋwī Estevão.

⁵⁷⁻⁵⁸Naá kīŋ tohō niiká tí'órä, ipíti karikū tí'ó sī'ritirá, o'mé peeri da'rá bi'akärä niŋwä. Kīŋ pit'ó ni'káro me'ra oma ehá, yē'è, kīŋ re miáakärä niŋwä tii maká sumútohopi. Kīŋ re doke wēhērāti niŋrä, su'tí bu'fikähase naá säyá'kere tuu weé, Saulo wamétigire ko'te dutirá o'ðkärä niŋwä. Teeré tuu weé o'ð toha ni'ko, kīŋ Estevãoe i'ta peeri me'ra dokékärä niŋwä. ⁵⁹Naá tohō weeká, a'tíro niŋ sēríki niŋwī:

—Jesu, yī'ŋ wiógi, yī'ŋ wērígiti weé! Yi'ŋ ehēri pō'rare yē'ëya, niŋki niŋwī.

⁶⁰Be'ró birí ke'a, pūuro karíkuro me'ra niŋki niŋwī taha:

—Wiógi, akobohóya ä'räré yī'ŋ re naá tohō weesére. Kīŋ tohō niŋka be'ro wērta wa'äki niŋwī.

Saulo Jesuré êho peóräre yä'áro weé ni'ka'ke niŋ'

8 ¹⁻²Saulo naá Estevãoe doke wēhékä i'yägi, “Äyuró weerä, tohō weeäma”, niŋ wäkúki niŋwī. Äpērä imiá Ō'ākī hire êho peóri masa Estevãoe yaákärä niŋwä. Kīŋ re yaá, ipíti dihasé wa'äkärä niŋwä. Estevãoe naá wēhēka nimireta äpērä Jesuré êho peótiráŋ Jesuré êho peóräre ipíti yä'áro weé ni'kakärä niŋwä. ³Saulo neé ni'ká Jesuré êho peógi mariáto niŋgi naa yeé wi'seripi wa'á, naäre yē'è, bu'fri da'rerí wi'ipi miáa mihaki niŋwī. Imiá, numiá niŋ pe'tiräre tohō weéki niŋwī. Naá tohō weeká i'yärä, Jesuré êho peórä no'ó iaró du'tistéa wa'äkärä niŋwä Judéia di'tapi, äpērä Samaria di'tapi. Jesu kīŋ bese kúú'kärä se'saro tohákärä niŋwä Jerusalépire.

Filipe Samariakāharäre bu'è'ke niŋ'

⁴Niŋ pe'tiráŋ du'tisté wä'ka'kärä no'ó naá wa'aró Jesu yeé kitire weré wä'kakärä niŋwä. ⁵Filipe kē'ra du'tí wä'ka'kita Samaria wamétiri makapi

wa'âki niŵi. Toopí etá, tookāhārā masaré Jesu Ô'âkí hi besé'ki niŵi niisére werêki niŵi. ⁶Apêye kê'ra Ô'âkí hi tutuaró me'ra naäre äyusé weé i'yoŵi niŵi. Kîî tohó weeká i'yārā, niŵ pe'tirā tii makākāharā kîî weresére äyuró ti'ó ti'sakārā niŵā. ⁷Pāhará masá wātīā sāhāa no'o'kārā wātīā masapíre niŵi'kārā kō'á wírokā, ip'iti karikū wihakārā niŵā. Apêrā pāhará sihā masitirāre, opa yuríri siharāre yi'riókí niŵi. ⁸Kîî tohó weeká i'yārā, tii makākāharā pūŵro e'katikārā niŵā.

Simão yaí weeró noho niigí yee kití niŵi'

⁹Samariapire ni'kí Simão wamētigi yoaká yaí weeró noho niigí niŵi niŵi. Kîî tohó weesére Samariakāharā i'yā maria mihakārā niŵā. Kîî basi pe'e "Yi'ŵi tutuá yi'riagi niŵi", niŵi niŵi'wí masaré. ¹⁰Niŵ pe'tirā tii makākāharā wiōrā, no'ó mehō niirā kîî weesére i'yā ti'sa yi'riakārā niŵā. —Ā'ri Ô'âkí hi weeró noho tutuasé kiogí niŵsami, niŵkārā niŵi'wā.

¹¹Tohó weerā yaí yoaká siāpe me'ra pehetíri weé i'yo nemoká i'yā yuurā, pāhará masá kîîre êho peó nemokārā niŵā.

¹²Filipe Samariapire tookāhārāre a'tiŵo niŵ werêki niŵi':

—Ô'âkí hi kîî dutiró weerá wiōgi niŵi. Kîî makí Jesu maríre yi'riógi niŵi, niŵi niŵi'wí naäre. Kîî werékā ti'órā, tii makākāharā Jesuré êho peókārā niŵā. Kîîre êho peókā i'yāgi, wamē yeeki niŵi' imiá, numiāre.

¹³Simão "Yi'ŵi kê'ra Jesuré êho peó'" niiká ti'ógi, Filipe kîî kê'rare wamē yeeki niŵi. Be'ró Filipe no'ó wa'aró Simão siru tuúkí niŵi'wí kîîre. Filipe Ô'âkí hi tutuaró me'ra weé i'yoká i'yāgi, Simão i'yā maria mihaki niŵi.

¹⁴Filipe Samariapi tohó weerí kurareta Jerusalépi niirā Jesu kîî bese kúú'kārā kití ti'ókārā niŵā Samariakāharā naā Jesuré êho peósere. Teeré ti'órā, naā me'rakāharāre Pedro, Joāore i'yā dutirā o'óo'kārā niŵā. ¹⁵Naā toopí etá, Jesuré êho peórāre Ô'âkí hire sēri basākārā niŵā.

—Pakí, ā'rā kê'rare Espírito Santore o'óo'ya mi'ŵi makire êho peórāre, niŵi sērīkārā niŵā. ¹⁶Filipe kîî wamē yeeka terore Espírito Santore naā moókārā niŵā yuhūpi. Jesuré êho peóse me'ra di'akí wamē yee no'okārā niŵā. ¹⁷Pedro, João Ô'âkí hire sērī toharā, Jesuré êho peórāre naā dipopápi yāa peókārā niŵā. Naäre yāa peóri kurata Espírito Santo naāpire dihatáki niŵi.

¹⁸Pedro kê'ra naā yāa peókā, Espírito Santo dihatákā weesére Simão i'yāki niŵi. Teeré i'yāgi, naā Espírito Santore dihatákā weé'kere duú si'rigi, Pedro kê'rare niyēru o'óki niŵi'wí.

¹⁹—Yi'ŵi re misā tutuasé kiosére o'óya. Yi'ŵi kê'ra dipopápi no'ó yāa peórāre Espírito Santore naā kioká weegiti weé', niŵi niŵi'wí.

²⁰Kîî tohó niiká ti'ógi, Pedro kîîre niŵi niŵi':

—Mi'ŵi Ô'âkí hi tutuasé o'osére Espírito Santo ísā dihatákā weesére niyēru me'ra duugiti niŵi wākūmiati? Niŵi wee'. Mi'ŵi me'rata niyēru boā bata'ato. Ô'âkí hi mi'ŵi re bu'iri da'régisami. ²¹Mi'ŵi re i'yāgi, "Mi'ŵi wākusé diakí hí niŵi wee'", niŵi i'yāsami. Tohó weégi ísā weeró noho Jesu yee kitire masaré mi'ŵi weré masitisa'. ²²⁻²³Yi'ŵi masi'. Mi'ŵi iosé biki, yā'asé wee poó yi'ria'ki niŵi'. Teé mi'ŵi re du'utá basiótisa'. Tohó weégi mi'ŵi yā'áro wākusére bihā wetiya. Ô'âkí hire akobohóse sēriyā. Apé tero weégi mi'ŵi yā'áro wākú'kere akobohógi akobohó boosami, niŵi niŵi'wí Pedro.

²⁴Kîî tohó niiká ti'ógi, Simão naäre niŵi niŵi':

—Teé misā ni'ke yi'ŵi re wa'atiká'ato niŵā, misā yi'ŵi re Ô'âkí hire sēri basáya.

²⁵ Be'ró Pedro kê'ra tii makákāharāre Jesu kīî weeká î'ya'kere, naâ ti'ó'kere werêkārā niŵā. Naāre werê toha, Jerusalépi toháa wa'ākārā niŵā. Toopí toháara, Jesu yeé kitire pehe makári Samaria di'takāharā naâ niisé makarire werê tohaakārā niŵā.

Filipe Etiópiakī hire werê'ke niî'

²⁶ Be'ró Filipere ni'kí Ô'ākī hire werê ko'tegi bahuá, a'tíro niî werêki niŵī:

—Jerusalé niî wā'kari ma'a, Gaza wamētiri maka bu'áari ma'api wa'áya. Tií ma'a yukí marirópi niî wā'kasa', niîki niŵī. ²⁷⁻²⁸ Kīî tohō niiká ti'ógi, Filipe tií ma'api bu'áaki niŵī. Toopí wa'ági, ni'kí Etiópiā wamētiri di'takī hire boka eháki niŵī. Tií di'ta dutigó Candace wamétigo wiôgo dokakī hi, niî pe'tise koo yeé niyérure ko'terí masi niîki niŵī. Jerusalépi Ô'ākī hire êho peógi ehá'ki kīi yaá di'ta Etiópiāpi dahâ tohaagi weeki niŵī. Kīi yawí túrupihí cavaloa naâ wehepihí me'ra wa'áki niŵī. Diporóki hipi Ô'ākī hi yee kiti werê mi'tagi Isaía wamétigi kīî ohá'kere bu'ê sáyaki niŵī.

²⁹ Kīî tohō weerí kura Espírito Santo Filipere “Tiwi tiró kureakāpi wa'áya”, niîki niŵī. ³⁰ Kīî tohō niiká Filipe tiwi tiroákāpi omá wā'kaki niŵī. Kīî tiro ehāgi, Etiópiakī hi Isaía ohá'kere bisiró me'ra bu'eká ti'óki niŵī. Teeré ti'ógi, “Mí'í bu'esére ti'ó yē'eti?” niî sēri yā'aki niŵī. ³¹ Kīî pe'e kīi re yi'tíki niŵī:

—Ti'ó yē'tisa'. Yi'í re neê werêtikā, de'ró weé yi'í masí boosari? Te'á yi'í me'ra wa'áya. Mihâ sáhagi a'tiá yi'í re wereákihi, niîki niŵī. Kīî tohō niiká ti'ógi, tiwipí kīî me'ra mihâ sáhaki niŵī. Be'ró wa'â wa'ākārā niŵā.

³² Etiópiakī hi kīî bu'ê sāya'ke Ô'ākī hi makire wa'aátehe niîkaro niŵi Isaía kīî a'tíro ohá'ke:

Masá ovelhare wêherá tirā, kīi re miáasama naâ wêhe wiáropi.

Ni'kí masí kê'rare kīî neê bu'íri moogí niîmikā, tohōta weerásama. Ovelha wi'magí, yutâ weerá tirā naâ poári seeká, neê uttísami. Kīî masí kê'ra ye'sútigisami kīi re yā'áro weeká.

³³ Kīi re yā'agíre weeró noho naâ yabí buhirásama. Á'ri bu'íri moogí niîmi niîgi, neê ni'kí kīi re uúkū basasome. Kīi yaá di'takāharā pehé yā'asé weerásama kīi re. Tee pehére werê pe'o masitisa'. Kīî katirí imí koho pe'tiá wa'árosa' a'tí di'tapire. Etiópiakī hi a'té ohá'kere bu'êki niŵī.

³⁴ Kīî teeré bu'ê toha ni'ko, Filipere sēri yā'aki niŵī:

—Isaía noaré ohāgi weeparí? Kīî basi pe'e ou ápipíre ohāgi weeparí tohō niîgi? niî sēri yā'aki niŵī.

³⁵ Kīî tohō niiká, Filipe kīî bu'ê'ke niki werêki niŵī:

—Teé ohá'ke Jesu Cristore niî si'riro weé', niîki niŵī. Teeré werê toha, be'ró Jesu yeé kitire werê nemoki niŵī taha. ³⁶ Ma'ápi wa'árā, akó niirópi etákārā niŵā. Teeré î'yāgi, Etiópiakī hi Filipere “S'ó'ó akó niî'. Yi'í re mi'í wamê yeeta basiósari?” niîki niŵī. ³⁷ “Basióká'sa' mi'í Jesu Cristore áyuró êho peókā maa”, niî yi'tíki niŵī Filipe.

Etiópiakī hi yi'tíki niŵī:

—Yi'í êho peó', Jesu Cristo Ô'ākī hi maki niîmi, niîki niŵī.

³⁸ Be'ró Etiópiakī hi cavaloare tohá ni'ka dutiki niŵī. Tiwiré tūrêo kūu toha, naâ tiwipí sáyá'kārā akó niirópi diháakārā niŵā. Toopí yumú wiha, Filipe kīi re wamê yeeki niŵī.

³⁹Kĩĩ re wamê yeeka be'ro naâ yumû nihari kura maata Filipere Espírito Santo miáaki niĩwĩ apé sia'pi. Etiópiakĩ hi kĩĩ re neê opâturi i'ya nemotiki niĩwĩ. Be'ró pũuro e'katise me'ra toháa wa'áki niĩwĩ kĩĩ yaá makapi.

⁴⁰Filipe Espírito Santo kĩĩ re miáaka be'ro maata Azoto wamêtiri makapi bahuá ni'kaki niĩwĩ. Toopĩ niĩ, be'ró niĩ pe'tise makaripi werê kusiagi wa'áki niĩwĩ Jesu yeé kitire. Teê Cesaréia wamêtiri makapi werê ehaki niĩwĩ.

Saulo yã'agĩ niĩ'ki kĩĩ dika yuú'ke niĩ'

9¹⁻² Filipe kĩĩ bu'ê sihari kurareta Saulo pe'e Jesuré êho peórãre “Naãre wêhé pe'okã' s'i'rimisa!”, niĩki niĩwĩ. Kĩĩ yã'ãro weesere neê du'utiki niĩwĩ. Tohõ weégi wa'ã, sacerdotea wiôgire “Yĩĩ re papéra Damascopi wa'aátehekãhasere dutiri pũrire apo basáya. Tii pũrire Judeu masa neresé wi'serikãharã wiôràpire wiagíti weé! Jesuré êho peórãre imiá, numiãre no'ó yĩ' boka ehãrãre yê'ê, miítigiti a'ti maká Jerusalépi bu'fri da'rerĩ wi'ipi”, niĩ sêriki niĩwĩ. Kĩĩ teeré sêriká ti'ógi, tii pũrire sacerdotea wiôgi kĩĩ re apo basáki niĩwĩ.

³Kĩĩ tii pũrire o'ôo'ka be'ro Saulo ãpêrã me'ra Damasco wa'arĩ ma'api wa'ã wa'áki niĩwĩ. Wa'ã, Damascopi ehãgiti weerĩ kura wãkũtiro i'mĩsepi bipõ ya'baró weeró noho kĩĩ tiro asisté dihati, ãyuró bo'rê yuua wa'ãkaro niĩwĩ. ⁴Tohõ wa'aká, kĩĩ yagĩ cavalo bu'ipi pesãmi'ki nukúkãpi birĩ diha wa'áki niĩwĩ. Toopĩ kĩĩ kũyarĩ kura ni'kĩ kĩĩ re uúkũkã ti'óki niĩwĩ. Kĩĩ re a'tiro niĩki niĩwĩ:

—Saulo, de'ró weégi yĩ' re yã'ãro weégi weeti? niĩ sêri yã'aki niĩwĩ.

⁵Teeré ti'ó, Saulo pe'e “Noa niiti mi'ĩ?” niĩ yĩ'tiki niĩwĩ.

—Yĩ' Jesu niĩ! Yĩ' reta yã'ãro weégi weé! Yĩ' re tohõ weégi mi'ĩ basi pe'e yã'ãro weégi weé! ⁶Wã'ká ni'kaya. Wa'ãya makãpi. Toopĩ mi'ĩ ehaká, ni'kĩ werêgisami mi'ĩ de'ró weeãtehere, niĩki niĩwĩ Jesu.

⁷Saulo me'ra wa'ã'kãrã kê'ra naã ipíti ikiá, uúkũ masitikãrã niĩwã. Kĩĩ uúkũsere ti'ókãrã niĩwã, ti'órã pe'ea!, mehõ Jesu pe'ere i'yãtikãrã niĩwã.

⁸Be'ró Saulo wã'ká nuha, kĩĩ kapêrire i'ya pãaki niĩmiwĩ. Neê bahunõ otiki niĩwĩ. Tohõ weerã kĩĩ me'ra wa'ã'kãrã Damascopi kĩĩ re ti'ã wã'kakãrã niĩwã. ⁹Toopĩ kĩĩ etãka be'ro i'tiã nimi neê kapêri i'yãtiki niĩwĩ. Neê s'i'ritĩ, neê ba'ãtiki niĩwĩ.

¹⁰Damascopire Jesuré êho peógi Anania wamêtigi niĩki niĩwĩ. Saulore tohõ wa'arĩ kurare Anania kãritimigi kê'esé weeró noho Jesu kĩĩ pi'to a'tiká i'yãki niĩwĩ. Kĩĩ re “Anania”, pisũki niĩwĩ.

—De'ró niiti, yĩ' wiôgi? niĩ yĩ'tiki niĩwĩ Jesuré.

¹¹⁻¹²Kĩĩ tohõ niĩkã, Jesu kĩĩ re niĩki niĩwĩ:

—Diakĩ hí wamêtiri ma'api wa'ãya. Tii ma'a mi'ĩ wa'aró Juda yaá wi'ni nĩsa!. Kĩĩ yaá wi'ipi sãhá, ni'kĩ Tarso wamêtiri makakĩ hi Saulo wamêtigire sêri yã'aya. Ni'kãroakã kĩĩ yĩ' re sêri'gi weemĩ. Yĩ' kĩĩ re mehêpi mi'ĩ tiĩ wi'ipi sãháasere i'yó tohãpi. Mi'ĩ tiĩ wi'ipi sãhá, kĩĩ dipõare yãa peóapi, opâturi kĩĩ re kapêri i'ya dutigi taha. Kê'esé weeró noho i'yoápi kĩĩ kê'rare mi'ĩ re weeró nohotã, niĩki niĩwĩ Jesu Ananiare.

¹³Kĩĩ tohõ niĩkã ti'ógi, “Yĩ' wiôgi, pãharã masã kiti wereãma kĩĩ Jerusalépi niĩgi mi'ĩ re êho peórãre yã'ãro weé'kere. ¹⁴A'ti maká kê'rare mi'ĩ re êho peórãre yê'êgi a'tigita weeãpi taha sacerdotea wiôrã naã duti o'ori pũri me'ra”, niĩki niĩwĩ Anania. Tee kitire ti'ó'ki niĩ tĩhãgi, Anania neê wa'ã s'i'ritimiki niĩmiwĩ.

¹⁵ Jesu kîî re niîki niîwî:

—Wa'âya. Yi'î kîî re yee kitire wereákihire besé tohapi. Kîî apé di'takâharâpire Judeu masa niîtirâre, naâ wiôrâre, Judeu masa niîrá kê'rare yee kitire werê kusiagisami. ¹⁶ Teeré werêgi, ipíti pi'et'igisami. Yi'î basi pe'e werêgiti kîî re, niîki niîwî Jesu Ananiare.

¹⁷ Kîî tohó niîka be'ropita Anania Juda yaá wi'ipi wa'âki niîwî. Toopí ehâ, tí wi'ipi sâhá, Saulore boka eháki niîwî. Kîî dipôapire yâa peó, “Saulo, mi'î re yi'î akawerêgire weeró noho i'ya! Jesu mi'î re ma'âpi a'tiká bahuá'ki yi'î re o'ôo'ami, opâturi mi'î kapêri i'yaáto niîgi taha. ‘Espírito Santo tutuasére kioáto’ niî o'ôo'ami”, niî werêki niîwî Saulore.

¹⁸ Kîî tohó niîri kura maatá kîî kapêripi wa'î nitiri weeró noho bahusé wâ'yá'ke biríste dihakaro niîwi. Tohó wa'aká, âyuró i'yáki niîwî too dipóropi kîî i'yá'karo weeró nohota taha. Be'ró kîî re wamé yee'kâra niîwâ. ¹⁹ Naâ tohó weéka be'ropita ba'â, kîî tutuasére kióki niîwî taha. Toopíre pehête nimiriakâ Jesuré êho peórâ me'ra Damascopire tohá ni'iki niîwî yuhúpi.

Saulo Damascokâharâre bu'ê'ke niî'

²⁰ Damascopi niîgi, maatá Judeu masa neresé wi'seripi Jesu Cristo Ô'âki hi maki niîmi niisére werê kusiagi wa'âki niîwî.

²¹ Kîî tohó niîká ti'ôrá, niî pe'tirâ ti'o mariá wa'âkâra niîwâ.

A'tiro niîkâra niîwâ:

—Â'rí Jerusalépi niîgi, Jesuré êho peórâre yâ'âro weeséti'kita niîmi baa. A'ti makápi kê'rare Jesuré êho peórâre yê'êgi a'tígi weeápi Jerusalépi naâre miáa, sacerdotea wiôrapire bu'îri da're dutiakihî, niîkâra niîwâ.

²² Saulo Jesu Cristo Ô'âki hi besé'ki niîmi niisére wâkú tutuaro me'ra werêki niîwî. Kîî teeré werêgi, keoró Ô'âki hi yee kiti weré mi'tarâ ohâ'kere bu'ê i'yo, weré mihaki niîwî. Tohó weérâ Damascokâharâ Judeu masa “Tohó niî ma'aki weemí”, niî masitikâra niîwâ.

Damascokâharâ Saulore wêhé sî'rîmi'ke niî'

²³ Yoâ wa'âkaro niîwi kîî Jesu yee kitire bu'ê kusiario. Be'ró Judeu masa Saulore wêhé sî'rikâra niîmiwâ. ²⁴ Kîî pe'e ti'óká'ki niîwî kîî re wêhé sî'rise kitire. Naâ niî pe'tise yamiri, imî kohori tii maká sumútoho î tâ kuhiri me'ra weéka sâ'riro wiharopi kîî re wêhé sî'rîrâ, ko'tê mihakúkâra niîwâ. ²⁵ Tohó weeká i'yârâ, ni'ká yami kîî Saulo bu'esére êho peórâ kîî re wêhetíkâ'ato niîrá, pi'î me'ra tí sâ'riro yi'riro o'ô dihokâra niîwâ.

Saulo Jerusalépi kîî dahâ tohaa'ke niî'

²⁶ Be'ró Saulo Damascopi niî'ki Jerusalépi dahâ tohaa wa'âki niîwî. Toopíre etâgi, âpêrá Jesuré êho peórâ me'ra ba'pâti sî'riki niîmiwî. Naâ pe'e kîî re ú niîkâra niîwâ.

—Kîí kê'ra Jesuré êho peógita niîsami, niî êho peótikâra niîwâ. ²⁷ Be'ró kîî re tohó weeká i'yâgi, Barnabé Saulore wee tamúgi, Jesu kîî bese kúú'kâra tiropi pihî wa'kakî niîwî. Toopí ehâgi, Barnabé naâre werêki niîwî Damasco wa'arî ma'âpi Saulo Jesuré i'yâ'kere. Kîî re uú'k'ke kê'rare werêki niîwî. Apêye Damascopi Saulo Jesu yee kitire wâkú tutuase me'ra bu'ê'kere werêki niîwî. ²⁸ Barnabé wereká'pita, Saulore “Jesuré êho peógita niîmi”, niî êho peókâra niîwâ. Tohó weégi naâ me'ra tohákâ'ki niîwî. Be'ró Saulo Jerusalé kâharâre bu'ê sihagi wa'âki niîwî. ²⁹ Uiró mariró wâkú

tutuase me'ra Jesu yeé kitire werêki niŵi. Teeré werêgi, âpêrã Judeu masa niŵirã, grego yee uúkürã me'ra ipíti a'mé tu'ti mihakí niŵi. Kĩĩ me'ra a'mé tu'ti'kãrã Saulore wêhê s'i'rikãrã niŵã. ³⁰Naã tohó weé s'i'rikã i'yãrã, âpêrã Jesuré êho peórã kĩĩ re miáakãrã niŵã Cesaréia wamêtiri makapi. Toopí yukĩsi me'ra kĩĩ yaá maka Tarsopí o'òo'kãrã niŵã.

Jesuré êho peórã naã äyuró tí'ó yã'a'ke niĩ'

³¹Niĩ pe'tirã Jesuré êho peórã naãre yã'ãro weé du'ukã i'yãrã, äyuró ehêri pò'ratikãrã niŵã. Tohó weérã siãpe me'ra niĩ pe'tiro Judéia, Galiléia, Samariakãharã nemoró wãkú tutua nemokãrã niŵã. Ô'ãkĩ hi kĩĩ dutisére äyuró weé nu'kukã'kãrã niŵã. Espírito Santo wee tamúro me'ra pãharã âpêrã Jesuré êho peótimi'kãrã êho peó nemokãrã niŵã.

Pedro Enéiare yì'rió'ke niĩ'

³²Pedro niĩ pe'tiropi Jesuré êho peórã niisê makaripire i'yã kusiagi, Lida wamêtiri makapi etãki niŵi. ³³Toopí etãgi, ni'kí Enéia wamêtigire boka ehãki niŵi. Kĩĩ oito kĩ'mari kĩĩ yaá wi'ipi sihã masitigi kũyãki niŵi.

³⁴Pedro kĩĩ re niĩki niŵi:

—Enéia, Jesu Cristo mi'ĩre yì'riógisami. Wã'kã ni'kaya. Mi'ĩ kũyaróre tuu tóre, niróya, niĩki niŵi. Kĩĩ tohó niiká ta, maatá Enéia wã'kã ni'kaki niŵi. ³⁵Niĩ pe'tirã Lida, Saronã wamêtise makarikãharã kĩĩ re tohó weekã i'yãrã, naã kè'ra Jesuré êho peókãrã niŵã.

Dorca koô masá'ke niĩ'

³⁶Ape maká Jope wamêtiri makapi ni'kó numiô Jesuré êho peógo Tabita wamêtigo niĩko niŵi. Grego yee me'ra pe'e maa Dorca wamêtiko niŵi. Dorca niĩro, “Yamã” niĩ s'i'riro weésa!. Koô äyuró weé nu'kukã'ko niŵi. Pahásê kiorãre äyuró wee tamúko niŵi. ³⁷Pedro kĩĩ Lidapi niĩri kura koô pe'e Jopepi niĩgo, do'ãti, wërĩa wa'ãko niŵi. Koô wërĩka be'ro naã weeséti'karo nohota âpêrã koô ipiré koékãrã niŵã. Koôre koé toha ni'ko, ni'kã tũku i'miãrokãha tũkupi peókãrã niŵã.

³⁸Jope Lida pi'toakã tohãkaro niŵi. Tohó weérã Pedro Lidapi niiká tí'órã, imiã piãrã Jopekãharã Jesuré êho peórãre pihĩ dutirã o'òo'kãrã niŵã.

—Keéro a'tiãto, niĩ werê duti o'okãrã niŵã.

³⁹Naã Lidapi etakã, maatá Pedro naã me'ra Jopepire wa'ãki niŵi. Dorca niĩri wi'ipire ehãrã, koô wërĩ'ko pesarí tũkupi kĩĩ re pihĩ mihakãrã niŵã. Kĩĩ ti tũkupi sãhatãkã, wapé wi'ia numia Pedro sumútoho neré ni'kakãrã niŵã. Naã utírãta, i'yókãrã niŵã camisari, apêye su'tí koô katigo naãre dero basá'kere. ⁴⁰Be'ró Pedro masá toó niĩrã niĩ pe'tirãre wihãã dutiki niŵi. Naã wihããka be'ro Pedro ehã ke'a, Ô'ãkĩ hire sërĩki niŵi. Sërĩ toha, wërĩ'kore i'yã, koôre niĩki niŵi:

—Tabita, wã'kã ni'kaya. Kĩĩ tohó niiká ta, koô kapêrire i'yã pãako niŵi.

Pedrore i'yãgota, wã'kã nuhako niŵi. ⁴¹Koo yaá amũkãpi yê'ê, koôre wêhê wã'ko ni'koki niŵi. Be'ró wapé wi'ia numiare, âpêrã Jesuré êho peórãre pihĩ miha, koôre wiãki niŵi.

⁴²Niĩ pe'tirã Jopekãharã tí'ó se'sakãrã niŵã tohó weé'kere. Tohó weérã pãharã Jesuré êho peó nemokãrã niŵã taha.

⁴³Pedro pehe nimĩri tohãki niŵi Jopepire. Ni'kí Simão wamêtigi wa'ĩkĩrã kaseri apogí yaá wi'ipi kãhĩki niŵi.

Cornélio Pedreiro kîî pihî duti o'o'ke niî'

10 Cesaréiapi ni'kí Cornélio wamêtigi cem surára Italiano wamêtiri kurakî hi wiôgi niîki niîwî. ²Kîî âyugí niîki niîwî. Romano masi niîmigi, Judeu masa weeró noho Ô'âkî hire êho peóki niîwî. Kîî yaá wi'ikâharâ niî pe'tirâ Ô'âkî hire êho peókârâ niîwâ. Judeu masa pahasé kiorâre niyéru o'ò mihaki niîwî. Ô'âkî hire sêri nu'kukâ'ki niîwî. ³Ni'ká nîmi yamîka' trêš niiká kâritîmigi kê'êgi weeró noho ni'kí Ô'âkî hire weré ko'tegire i'yâki niîwî. Kîî tiro sâhá, kîî re pisúki niîwî:

—Cornélio, niîki niîwî.

⁴Kîî ipítî uisé me'ra i'yâ nu'kuki niîwî kîî re.

—De'ró niîti? niî yî'tîki niîwî.

Kîî tohó niiká ti'ôgi, Ô'âkî hire weré ko'tegi kîî re niîki niîwî:

—Ô'âkî hi mi'î sêrisére ti'oâmi. Mi'î pahasé kiorâre niyéru o'osé kê'rare i'yaâmi. Kîî mi'î sêrisére yî'tigísami. ⁵Ni'károakâ Jojepi mi'î imiare o'òo'ya. Naâre ni'kí Simão Pedro wamêtigire pihî dutiya. ⁶Kîî âpi Simão wamêtigi wa'ikîrâ kaseri apogí yaá wi'ipi kâhisamí. Tíi wi'î pahirí maa sumútohopi nísa', niîki niîwî Ô'âkî hire weré ko'tegi Cornéliore.

⁷Be'ró Ô'âkî hire weré ko'tegi wa'â wa'âki niîwî. Kîî wa'âka be'ro Cornélio kîî re da'rá ko'terâ piárâre, tohó niiká ni'kí surára kîî re wee tamúgire pihóki niîwî. Surára kê'ra Ô'âkî hire êho peógita niîki niîwî. ⁸Nîi pe'tise Ô'âkî hire weré ko'tegi ni'kere naâre werêki niîwî. Be'ró naâre o'òo'kâ'ki niîwî Jojepi.

Pedreiro Ô'âkî hi i'yó'ke niî'

⁹Naâ wa'âka be'ro ape nîmi daharí tero niiká naâ Jojepi ehâratirâ weerí kura Pedro pe'e kîî niirí wi'î bu'î dipo sâripi Ô'âkî hire sêrgi mihâaki niîwî. Tíi wi'î dipo sâri opâ paa niikaro niîwî. ¹⁰Kîî toopí ihâ boâ, pûuro ba'â si'riki niîwî. Tíi wi'ikâharâ naâ ba'asé weerí kura kâritîmigi kê'esé weeró noho apêye noho dihátikâ i'yâki niîwî. ¹¹I'mâse pâriká i'yâki niîwî. Toopí ni'káro su'tiro weeró noho bahurí kaseroho nukúkâpi dihátikaro niîwî. Ba'pâritise sumútohori di'té'karo niikaro niîwî. ¹²Tii kaséro po'peapire niî pe'tirâ wa'ikîrâ, píroâ, mirikí hiâ sâyâkârâ niîwâ.

¹³Ô'âkî hi kîî re niîki niîwî:

—Pedro, i'yâya. Ā'raré wêhé ba'âya, niîki niîwî.

¹⁴Pedro pe'e kîî re yî'tîki niîwî:

—Akoé. Ba'á wee', yî'î wiôgi. Āpêrâ wa'ikîrâ i'sâ Judeu masa ba'âtirâ noho niîma. Yî'î neê â'ra nohóre ba'âtigi niikâti, niîki niîwî.

—Ô'âkî hi kîî re niî nemóki niîwî taha:

—Yî'î ba'â duti'kârâ âyurâ niîma. “Ba'âtirâ noho niîma”, niîtikâ'ya, niîki niîwî. ¹⁶I'tiâti tohó i'yóki niîwî kîî re tii kaséro me'ra. Kîî i'yosétiri niki “Ba'âya”, niîki niîwî. Be'ró tii kasérore Ô'âkî hi i'mâsepi mii mihâ wa'âki niîwî.

¹⁷Pedro tii kaséro mihâaka be'ro ipítî wâkû ke'tiki niîwî.

—De'ró niî si'riro weesarí teé yî'î i'yâ'ke? niî wâkûki niîwî. Tohó kîî wâkurí kura Cornélio kîî o'òo'kârâ imiâ Jojepire etâkârâ niîwâ. ¹⁸Etâ, “Simão wa'ikîrâ kaseri apogí yaá wi'î no'opí niîti?” niî sêri yâ'akârâ niîwâ tookâhârâre. Naâ pe'e naâ sêri yâ'akâ, “Sô'opí nísa'”, niî werêkârâ niîwâ. Tohó niiká ti'ò, wa'âkârâ niîwâ Simão Pedro niirí wi'ipi. Toopí ehâ, “A'totâ niîti Simão Pedro wamêtigi?” niî sêri yâ'akârâ niîwâ. Naâ tohó niirí kura Pedro kîî i'yâ'kere wâkû ke'tigi weêki niîwî.

¹⁹Kĩĩ tohò wākuká, Espírito Santo kĩĩre níki níwĩ:

—Mĩĩre sopé pi'topi imiá i'tiárá a'mâra weeáma. ²⁰Keero, naã tiropi diháa bake'ya. Naã me'ra wa'áya. “Yi'ĩ naã me'ra wa'akã, yã'ã niĩ boosa', naã Judeu masa meheta niĩma”, niĩ wākútigita wa'áya. Yi'ĩ naãre o'òo'api, níki níwĩ Espírito Santo.

²¹Kĩĩ tohò níka be'ro Pedro diháa, “Yi'ĩ reta a'mâti? De'ró weerá a'tiáti?” niĩ sêri yã'aki níwĩ.

²²Kĩĩ tohò niiká, naã yi'tíkārã níwã:

—Cornélio wamêtigi surára wiôgi ísãre o'òo'ami. Kĩĩ ãyugi, Ô'ákĩ hire êho peógi niĩami. Kĩĩre niĩ pe'tirã Judeu masa ãyuró wākurã niĩama. Ni'kĩ Ô'ákĩ hire werê ko'tegi Cornéliore a'tiuro niĩapi: “Pedrore pihĩ dutiya mi'ĩ imiare”, niĩapi. Mi'ĩ weresere ti'o dutigi weeápi. Tohò weerá ísã mi'ĩre pihĩrã a'tirã weeápi, niĩkārã níwã.

²³Naã tohò niiká ti'ôgi, Pedro naãre, “Sáhátia. A'ti yamíre a'tó kãriyá”, níki níwĩ.

Ape ními kĩi yeé durê, wa'ã wa'ákārã níwã. ãpêrã tii makákāharã kêra Jesuré êho peórã Pedro me'ra wa'ákārã níwã. ²⁴Ape ními pe'e ehākārã níwã Cesaréiapire. Cornélio kĩĩ neeo kũu'kārã me'ra kĩi yaá wi'ipi naãre ko'têki níwĩ. Naã a'tikérã niĩkārã níwã Pedrore ko'terã: Cornélio akawerérã, ãpêrã kĩĩ me'rakāharã niĩkārã níwã. ²⁵Pedro toopĩ etaká, Cornélio kĩĩre poó têrigi wihatáki níwĩ sopepi. Toopĩ kĩĩre êho peógi ehã ke'aki níwĩ.

²⁶Pedro kĩĩ tohò weeká i'yãgi, “Wã'ká ni'kaya. Yi'ĩre êho peotík'ya. Yi'ĩ kê'ra mi'ĩ weeró nohota imĩ niĩ”, níki níwĩ.

²⁷Wã'ká ni'kaka be'ro naã uu tamúrãta sáhãakārã níwã kĩi yaá wi'ipire.

Toopĩ sáhãgi, Pedro pãharã masá nerê yuu'kãrãpire boka ehãki níwĩ.

Pedro Cornélio yaá wi'ipi werê'ke niĩ'

²⁸Be'ró naãre níki níwĩ toopĩ nerê'kãrãre:

—Ísã Judeu masare dutisé, ísã êho peóse a'tiuro niĩ'. Misã Judeu masa niĩtirã yee wi'seripire sãha duti wee'. Neê misãre ba'pãti duti wee'. Misã teeré ãyuró masisa'. Ô'ákĩ hi ni'kãroakãre yi'ĩre i'yoámi. “Neê ãpêrãre ba'pãtiti weetikã'ya. ‘Naã yã'ará niĩma’ niĩ yabítikã'ya”, niĩami. ²⁹Tohò weégi naã yi'ĩre pihĩkã'tikã, maatá a'tiápi. “Wa'ã wee', Judeu masa meheta niĩma”, niĩtiapi. Mi'ĩ de'ró weégiti pihíoati? Yi'ĩ masĩ si'risa', niĩ sêri yã'aki níwĩ Cornéliore.

³⁰Cornélio kĩĩre yi'tiki níwĩ:

—Ba'pãritise nímiri yi'ri' a'ti horata três niiká a'ti wi'ipi yi'ĩ be'ti Ô'ákĩ hire sêrika be'ro. Wākũtiro ni'kĩ imĩ su'ti asistése sãyagi bahuáwĩ yi'ĩ tiropi. ³¹Yi'ĩre níwĩ: “Cornélio, Ô'ákĩ hi mi'ĩ sêrisere ti'oámi. Mi'ĩ pahasé kiõrãre niyuru o'osé kê'rare i'yaámi. ³²Joepi mi'ĩ imiare o'òo'ya. Ni'kĩ Simão Pedro wamêtigire pihĩ dutiya naãre. Kĩĩ ãpi Simão wamêtigi wa'íkĩrã kaseri apogi yaá wi'ipi pahiri maa sumútohopi kãhisamĩ. Kĩĩ a'topi etãgi, mi'ĩre werêgisami Ô'ákĩ hi yeekãhasere”, niĩ werêwĩ yi'ĩre. ³³Tohò weégi maatá mi'ĩre pihĩ dutigi o'òo'wi. Mi'ĩ ãyuró weégi a'tiãpã. Marĩ niĩ pe'tirãpita Ô'ákĩ hi i'yóropi niĩ'. Niĩ pe'tise mi'ĩre Ô'ákĩ hi werê dutisere mi'ĩ ísãre werékã ti'ó si'risa', níki níwĩ Cornélio Pedore.

³⁴Kĩĩ tohò níka be'ro Pedro werêki níwĩ naãre:

—Yi'ĩ ni'kãroakã masi', Ô'ákĩ hi niĩ pe'tirãre ni'kãro noho ma'isamĩ. ³⁵Kĩĩ niĩ pe'tise kurarikāharã kĩĩre êho peórãre, kĩĩ iaró weé nu'kurãre ãyuró

ĩ'yásami. ³⁶Misâ masísá! Ô'âkĩ hi ãyusé kitire judeu masare o'ôo'ki niĩwĩ. Jesu Cristore êho peóse me'ra Ô'âkĩ hi me'ra ãyurá niĩrásama niisê kitire werêki niĩwĩ. Jesu Cristo niĩ pe'tirá wiôgi niĩmi. ³⁷Misâ ti'opá niĩ pe'tise Judeu masa naã niirópi wa'â'kere. João masaré bu'ê, wamê yee mi'taka be'ropi Jesu bu'ê ni'kawĩ Galiléia di'tapire. ³⁸Jesu Nazarékĩ hire wa'â'kere misâ masísá! Kĩĩ pakĩ Espírito Santo me'ra kĩĩre tutuasére o'ôki niĩwĩ. Kĩĩ me'ra niĩ nu'kukã'ki niĩwĩ. Tohó weégi no'ó kĩĩ wa'aró masaré ãyuró weewĩ. Æpêrã wãtĩ dutiro weé nu'kurãre wãtiãre kô'ã wĩro mihawĩ.

³⁹Jerusalé niĩ pe'tiropi Judeu masa niisê makaripire ĩsã kĩĩ weé'kere ĩ'yã pe'okã'wi. Æpêrã kĩĩre kurúsapi paã bi'pe wêhewã. ⁴⁰Ô'âkĩ hi pe'e i'tiã nĩmi be'ro kĩĩre masóki niĩwĩ. Kĩĩre masóka be'ro ĩsã tiropire opãturi bahuãkã weewĩ. ⁴¹Masã niĩ pe'tirãpire bahuãtiwĩ. Ô'âkĩ hi too dipóropi kĩĩ besé'kãrã di'akĩre bahuãwĩ. Kĩĩ masãka be'ro kĩĩ me'ra si'rí, ba'ãwi.

⁴²Īsãre kĩĩ yeé kitire werê dutiwĩ Æpêrãre. Kĩĩ pakĩ kĩĩre niĩ pe'tirá masã ãyurá, yã'arãre beseãkĩhire sôróowĩ niisere werê dutiwĩ ĩsãre Jesu.

⁴³Niĩ pe'tirá diporókãharãpi Ô'âkĩ hi yee kiti werê mi'tarã Jesu yeere a'tĩro niĩ ohã mi'takãrã niĩwã: “Kĩĩre êho peórãre niĩ pe'tirá naã yã'ãro weé'kere akobohóse sêrikã, naãre akobohógisami kĩĩ tutuaró me'ra”, niĩkãrã niĩwã, niĩki niĩwĩ Pedro Cornélio yaã wi'ipi nerê'kãrãre.

Judeu masa niĩtirãre Espírito Santo dihatã'ke niĩ'

⁴⁴Pedro uúkũri kurata kĩĩ weresere ti'orã'pire Espírito Santo dihatãki niĩwĩ. ⁴⁵⁻⁴⁶Tohó wa'ãka be'ro apêye uúkũsere uúkũ masitimi'kere uúkũ ni'kakãrã niĩwã. Tohó niĩkã “Ô'âkĩ hi, mi'ĩ ãyú yi'riagi niĩ”, niĩkãrã niĩwã. Naã tohó uúkũkã ti'orã, Pedro me'ra wa'â'kãrã Judeu masa Jesuré êho peórã ti'o mariã wa'ãkãrã niĩwã.

—Ô'âkĩ hi Espírito Santore o'ôo'ami Judeu masa niĩtirã kê'rare, niĩkãrã niĩwã.

⁴⁷⁻⁴⁸Pedro kĩĩ me'ra wa'ã'kãrãre niĩki niĩwĩ:

—Ô'âkĩ hi Espírito Santore o'ôo'ami ã'rã kê'rare marĩ Judeu masare weeró nohota. Tohó weerã “Wamê yeetikã'ya, Espírito Santore moomã”, niĩ ka'mú ta'ata basió wee'. Naã Jesu Cristore êho peóma. Tohó weerã naãre wamê yeero iã', niĩki niĩwĩ Pedro. Be'ró Cornélio kê'ra kĩĩre “A'topĩ pehête niĩmiri ĩsã me'ra tohã ke'a ni'iyã yuhũpi”, niĩkãrã niĩwã. Tohó weégi naã me'ra tohã ni'iki niĩwĩ.

Jesuré êho peórãre Pedro Jerusalépi kĩĩ werê'ke niĩ'

11 Judéiapi niĩrã Jesu bese kúú'kãrã, tohó niĩkã Jesuré êho peórã toopĩ niĩrã Cornélio kê'ra Judeu masa niĩtimirã naã Jesuré êho peóserẽ ti'ókãrã niĩwã. ²Teeré ti'ókãrã niĩ yuurã, Pedro Jerusalépi tohatãkã, tookãhãrã Judeu masa Jesuré êho peórã kĩĩre tu'tĩkãrã niĩwã:

³—Mi'ĩ Judeu masi niĩmigi, Judeu masa niĩtirã yaã wi'ipi sãháapã. Naã me'ra ba'ãpã. Teé mi'ĩ tohó weé'ke yã'ã niĩ', niĩkãrã niĩwã.

⁴Naã tohó niĩkã ti'ógi, naãre niĩ pe'tise kĩĩre toopĩ wa'â'kere niki werê pe'okã'ki niĩwĩ:

⁵—Ni'kãti Jopepi niĩgi, yi'ĩ Ô'âkĩ hire sêrirĩ kura kê'esé weeró noho i'mĩsepi apêye noho dihátikã ĩ'yãwi. Ni'kãro su'tĩro weeró noho bahurĩ kaseroho dihãtiwi yi'ĩ tiropi. Toó ba'pãritise sumútohori di'téka kasero niĩwi. ⁶Yi'ĩ ye'e nohó niĩti? niĩgi, tii kaséropi niisere ĩ'yãwi. Niĩrã niki sãyãwã. Wa'ĩkãrã, níki kãharã, ekarã, piroã, mirikĩ hiã sãyãwã.

⁷Yi'f tohó i'yarí kura Ô'âkî hi yi'f re uúkûkâ ti'owí: “Pedro, naâre wêhé ba'âya”, niîwî. ⁸Yi'f pe'e kîi re yi'tiwi: “Ba'á wee', yi'f wiôgi. Âpêrâ wa'îkîrâ Judeu masa ba'âtîrâ noho niîma. Neê ni'kâti naâ nohore ba'âtigi niîkâti”, niîwi kîi re. ⁹Ô'âkî hi yi'f re opâturi uúkû dihowî taha: “Yi'f ba'â duti'kârâ âyurá niîma. ‘Ba'âtîrâ noho niîma’, niîtikâ'ya”, niîwî.

¹⁰I'tiáti tohó wa'âwi. Be'ró Ô'âkî hi tii kasérore mii mihá wa'âwi i'mîsepi.

¹¹Tohó wa'arí kurata i'tiârâ imiá Cesaréiakâharâ yi'f re pihirâ yi'f niiri wi'ipire ehâkârâ niîwâ.

¹²Espírito Santo yi'f re naâ me'ra wa'â dutiwi. “Naâ Judeu masa niîtima, yi'f naâ me'ra wa'aká, yâ'â niî boosa', niî wâkû niritigita wa'âya”, niîwî. A'râ seis Jesuré êho peórâ Jopekâharâ Cesaréiapi wa'ârâ, naâ kê'ra yi'f re ba'pâti wâ'kawâ. Toopí ehâ, îsâ Cornélio wamêtigi yaâ wi'ipi sâháawi.

¹³Îsâ toopí sâha ehâkâ, Cornélio îsare werêwi: “Ni'kî Ô'âkî hire werê ko'tegi yaâ wi'ipi sâhâtikâ i'yâwi. Kîi yi'f re ‘Imiá o'ôo'ya Jopepi. Ni'kî Simão Pedro wamêtigire pihî dutiya. ¹⁴Kîi mi'î yaâ wi'ipi ehâgi, Ô'âkî hi yeere mi'f re werêgisami. Teeré êho peókâ, mi'f, mi'î yaâ wi'ikâharâ Ô'âkî hi yi'riôgisami’, niî werêwi yi'f re Ô'âkî hire werê ko'tegi”, niîwî Cornélio. ¹⁵Yi'f naâre uúkû ni'kari kurata neê waro marîre dihatá'karo nohota Espírito Santo dihatáwi naâpire. ¹⁶Tohó wa'aká i'yâgi, yi'f Jesu marí wiôgi kîi niî'kere wâkûwi: “João misâre akó me'ra wamê yeeki niîwî. Be'ró yi'f paki pûrikâ Espírito Santore o'ôo'gisami misâre. Misâ me'ra niî nu'kukâ'gisami” kîi niî'kere wâkûwi. ¹⁷Tohó weêgi yi'f tohó wa'arí kurapita wâkûkâti maha. Ô'âkî hi Espírito Santore o'ôo'ki niîwî Judeu masa niîtirâre marîre o'ôo'karo nohota naâ marí wiôgi Jesu Cristore êho peókâ. Tohó weêgi yi'f Ô'âkî hire yi'rî ni'ka masitikâti. Kîi re “Judeu masa niîtirâ yaâ wi'ipi sâhá wee'”, niî masitikâti, niîki niîwî Pedro.

¹⁸Kîi teeré tohó niî werê tohaka be'ro Judeu masa di'ta marí pe'tia wa'âkârâ niîwâ.

—Ô'âkî hi Judeu masa niîtirâ kê'rare naâ yâ'aro weé'kere bihâ wetikâ iasami naâ i'mîsepi katí nu'kuato niîgi, niî e'katí peokârâ niîwâ Ô'âkî hire.

Antioquiakâharâ naâ weeséti'ke ni'

¹⁹Estevãoe naâ wêhéka terore Jesuré êho peórâre yâ'aro weékârâ niîwâ. Tohó weeká, naâ no'ó iaró du'tistéa wa'âkârâ niîwâ. Âpêrâ Feníciapi, âpêrâ Chipre níkiropi, âpêrâ Antioquiapi wa'âkârâ niîwâ. Naâ teepí etârâ, Judeu masa di'akîre Jesu yeé kitire werêkârâ niîwâ. ²⁰Ni'karérâ Antioquiapi du'tí wâ'ka'kârâ Chipre, Cirenekâharâ niîkârâ niîwâ. Naâ pûrikâ Judeu masa niîtirâre Jesu yeé kitire werêkârâ niîwâ.

—Jesu niî pe'tirâ wiôgi niîmi. Kîi re êho peókâ, marí yâ'aro weé'kere akobohógisami, niî werêkârâ niîwâ. ²¹Ô'âkî hi naâ tohó wererâre âyuró wee tamúki niîwî. Naâ werékâ ti'órâ, pâhará tookâharâ Jesuré êho peókârâ niîwâ. Naâ too díporopi êho peómi'kere êho peó du'ukâ'kârâ niîwâ.

²²Jerusalé kâharâ Jesuré êho peórâ Antioquiakâharâ kîi re êho peóse kitire ti'ókârâ niîwâ. Teeré ti'ó, Barnabére Antioquiapi i'yâgi wa'âya de'ró wa'âmitito? niîrâ, o'ôo'kârâ niîwâ.

²³Kîi tii makâpi ehâ, i'yâki niîwî Ô'âkî hi naâre wee tamú'kere. Teeré i'yâgi, ípiti e'katí, naâre werêki niîwî. A'ti'ro niîki niîwî:

—Jesuré misâ neê wâkû du'utikâ'ya. Kîi dutisére âyuró weé nu'kukâ'ya, niî werêki niîwî. ²⁴Barnabé Espírito Santore kió yi'ri tihagi, âyuró

Õ'ákî hire êho peó nu'kugi níki níwî. Kîî tii makákâharâre wereká, pâhará masá Jesuré êho peókârâ níwâ.

²⁵ Barnabé Antioquiapi ní'ki wa'â, Saulo Tarsopi niigíre a'mâgi wa'âki níwî. ²⁶ Kîî re boka ehá, Antioquiapi mii mahâmi tohaki níwî. Naâ tii makápire Jesuré êho peórâ me'ra ní'ká ki'ma nílkârâ níwâ. Toopíre pâhará masaré bu'êkârâ níwâ. Tiitaretâ tookâharâ Jesuré êho peórâre “Cristão, Jesu Cristo yarâ níma”, ní pisû ní'kakârâ níwâ.

²⁷ Barnabé, Saulo Antioquiapi níri kura Jerusalé kâharâ Õ'ákî hi yee kiti weré mi'tarâ naâ tiropi etâkârâ níwâ. ²⁸ Naâ me'ra wa'â'ki ní'kí Ágabo wamêtigi níki níwî. Toopí ehâ, Espírito Santo tutuaró me'ra tookâharâre werêki níwî.

—Níi pe'tiropi ba'asé pe'tiá wa'ârosa!, níi weré yuuki níwî naâre. Kîî tohó ní'ke keoró wa'âkaro níwî Cláudio romano masa wiôgi kîî sâháaka be'ropi.

²⁹ Kîî tohó níká tí'orâ, Antioquiakâharâ Jesuré êho peórâ a'tíro níi wâkûkârâ níwâ: “Marí Judéia di'tapi nírá Jesuré êho peórâre níyêru o'ôrá marí kioró ehâ tu'aro.” ³⁰ Tohó weérâ Saulo, Barnabé me'ra naâre wee tamúrá níyêru neô, o'ôo'kârâ níwâ.

—O'ôya a'teré Jesuré êho peórâre si'orí nírá pire, níi o'ôo'kârâ níwâ.

Pedrore bu'fri da'rerí wi'ipi ní'kire Õ'ákî hire weré ko'tegi pãáo wíro'ke níi'

12 Antioquiapi Saulo, Barnabé naâ bu'ê kusiarí kurare Herode Judéia di'ta wiôgi níki níwî. Tiitaretâ Jerusalépire yã'áro weé ní'kaki níwî ní'karerâ Jesuré êho peórâre. ² Tohó weégi João ma'mi Tiagore di'píhi pahirí píhi me'ra wêhe dutíki níwî. ³ Kîî tohó wêheká í'yârâ, âpêrá Judeu masa Jesuré êho peótirá pũuro e'katíkârâ níwâ. Kîî teeré masígi, nemoró e'katírâsama maha níigi, Pedrore yêê dutigi o'ôo'ki níwî taha. Teé tohó wa'âkaro níwî pãú bikiasé me'ra moretíka bosé ními níiká. Tii níimíre masá pãú bikiasé me'ra naâ moretí'kere ba'âkârâ níwâ. ⁴ Pedrore yê'êka be'ro Herode bu'fri da'rerí wi'ipi sôroo dutigi o'ôo'ki níwî. Tíi wi'ipire ba'pâritise kurari surára kîî re dika yúu, ko'tê míhakârâ níwâ. Tee kurári níki ba'pâritirá surára nílkârâ níwâ. Herode “Páscoa bosé ními be'ro kîî re mii wírógiti masá wa'teropi. Naâ í'yóropi kîî re wêhe dutígiti”, níi wâkûki níimiwî. ⁵ Tohó weérâ surára Pedrore áyuro ko'tê míhakârâ níwâ. Kîî bu'fri da'rerí wi'ipi níri kura Jesuré êho peórâ pe'e Õ'ákî hire sêri basá nu'kukâ'kârâ níwâ.

⁶ Pedrore Herode “Yamiákâ mii wírógiti” níika yamire kome daári me'ra di'té no'o'ki piárâ surára wa'teropi kâríki níwî. Ní'kí surára diakí hí kâha amuká pe'e kome daäre kîi yaá amukápi di'té o'oki níwî. Ápi pe'e kê'ra kũúpe'kâha amuká pe'ere meharóta weéki níwî. Pedro mehêká weeká tí'ó yã'arâti nírá, tohó weékârâ níwâ. Ápêrá tíi wi'i sope pi'topi ko'têkârâ níwâ. ⁷ Be'ró wâkútiro ní'kí Õ'ákî hire weré ko'tegi Pedro níri tükupi bahuáki níwî. Kîî tohó weeká, tii tükú áyuro bo'rê yuu se'sa wa'âkaro níwî. Kîî re wâ'kógi, tuu karêki níwî.

—Keéro. Wã'ká ní'kaya, níiki níwî. Tohó níiká ta, kome daári Pedrore di'temí'ke surú maha wa'âkaro níwî.

⁸—Ehêri tuuya. Mí'i yéé sapátüre sâyâya, níiki níwî. Kîî tohó níiká tí'ó, ehêri tuu, kîi yéé sapátüre sâyâki níwî. Tu'á eha ní'koká í'yâ, kîî re níiki níwî taha:

—Mi'i yaró bu'íkāharo así busurore sāyāya. Te'á yi'í re siru tuúya. ⁹ Pedro kīi tohó niiká ti'ó, kīi siro siru tuú wihaki níwī. “Diakī híta niisari até Ô'ákī hire weré ko'tegi yi'í re mii wiháse? Apé tero weégi ké'égē weésa!”, ní wākúki níwī. Kīi tohó wihásere āyuró masítiki níwī. ¹⁰ Surára naá neé ko'té duhirore yi'riákārā níwā. Be'ró apêro kē'rare taha yi'riáa, tíi wi'i neé sáhāaro kome sopé tiropire ehákārā níwā. Naá toopí ehaká, tii sopé basi pāria wa'ákaro níwī. Be'ró naá tii sopere yi'ri wihá wa'ákārā níwā. Yoá kureró wa'á, Ô'ákī hire weré ko'tegi bahu dutiá wa'áki níwī. Pedro ní'kitá tohá ní'kaki níwī maha.

¹¹ Be'ró kīi bahu dutíkápita āyuró ti'o masíki níwī.

—Diakī híta níápā yi'í i'lyá'ke. Niiróta Ô'ákī hi yi'í re yi'ri dutígi ní'kí kīi re weré ko'tegire o'ôo'apī Herode yā'áro weetiká'ato nígi. Tohó niiká Judeu masa Jesuré êho peótirá ní pe'tise yi'í re yā'áro weé sí'risere ka'mú ta'agi o'ôo'apī, níki níwī Pedro.

¹² Kīi teeré wākúgita, wa'áki níwī Maria João Marco wamétigi pako yaá wi'ipi. Tíi wi'ipire Jesuré êho peórā Pedore páhará Ô'ákī hire sēri basará weékārā níwā. ¹³ Tíi wi'i tiro ehági, sopé pi'to i tá kuhiri me'ra naá weéka sār'iro tiropi ehá ní'ka, písúki níwī naäre. Tíi wí'ikāharāre da'rá ko'tego Rode wamétigo tíi wi'i po'peapi níko níwō. Pedro písuká ti'ógo, sopepi wa'á, yu'ú i'yago wa'áko níwō. ¹⁴ Pedro kīi uúküsere ti'o masígo, koó ipíti e'katígo, kīi re pāo sōrotimigota oma sáhá, Ô'ákī hire sēri duhírāpire werégo wa'áko níwō. Naá tiro ehāgo, “Pedro sopé pi'to níámi”, ní weréko níwō. ¹⁵ Koó tohó niiká ti'órā, “Mí'i tohó ní ma'ako weé!”, níkārā níwā. Koó pe'e “Diakī híta níi!”, níko nímiwō. Be'ró naá “Too pūríkare Pedro wāti níápi”, níkārā níwā.

¹⁶ Naá tohó ní kūyari kura Pedro sopé pi'topire písúgi weéki níwī. Be'ropíta naá sopepi wa'á, tii sopere pāo i'yákārā níwā. Pedro toopí nu'kuká i'yārā, ipíti i'kiákārā níwā. ¹⁷ Be'ró Pedro naäre amúka me'ra di'ta marí dutiki níwī. Be'ró bu'iri da'reri wi'ipi kīi ní'kire Ô'ákī hi kīi re mii wihá'kere weréki níwī. Apéye taha naäre weré nemoki níwī:

—Werêya Tiagore, apêrā Jesuré êho peórare yi'í re tohó wa'á'kere, níki níwī. Níi toha, kīi tíi wi'ipi ní'ki wihá, wa'á wa'áki níwī apêropi.

¹⁸ Bo'rê ke'aka be'ro bu'iri da'reri wi'i ko'terá Pedro mariká i'yārā, ipíti wākú ke'tikārā níwā.

—De'ró wa'ápari baa Pedore? níi, naá basi a'mēri sēri yā'akārā níwā. ¹⁹ Be'ró Herode Pedro mariká ti'ógi, surárare “A'mārā wa'āya”, ní o'ôo'ki níwī. Naá a'mákārā nímiwā. Neé bokatíkārā níwā. Be'ró Herode Pedore ko'tēmi'kārare ipíti sēri yā'a kumí, naäre wéhéká' dutiki níwī.

Toó be'ro Herode Judéia di'tapire wihá wā'ka, Cesaréia wamétiri makapi nígi wa'áki níwī taha.

Herode kīi wēri'ke níi'

²⁰ Herode ipíti uáki níwī Tiro, Sidó wamétise makarikāharā me'ra. Herode yaa di'takāhase níkaró níwī tee makarikāharā naá ba'asé pe'e. Kīi naá me'ra uági, tookāhārāre neé ba'asé duá dutitiki níwī. Tohó weérā ba'asé opāturi duaáto taha níirā teeré Herode tiropi apórā wa'ákārā níwā. Herode me'ra da'ragi Blasto wamétigire uúkú m'i'takārā níwā.

—Ísāre uúkú basagi wa'āya Herode tiropi, níkārā níwā. Kīi naäre wee tamú sí'rigi, “Ai”, níki níwī. ²¹ Tohó weégi Herode me'ra uúkúgi wa'áki níwī. Be'ró Herode pe'e kīi wereká ti'ógi, ní'ká nimi naá me'ra uúkúatihi

nimire beséki niŵī. Tii nimí niiká Herode kīi yeé wiôgi su'tire sâyâ, wiôrà duhirí kumuropi duhîki niŵī. Toopí Tiro, Sidókâharâre uúkū peoki niŵī. ²²Kîî uúkūkâ ti'órâ, “Á'rí a'tó uúkūgi, imí di'aki niŵimi. Ô'âkî hi niŵimi”, niî karíkūkârâ niŵâ. ²³Naâ tohò niiká ti'ôgi, Herode “Yîî imí niŵi, Ô'âkî hi ni'kiréta êho peóro iá”, neê niŵitiki niŵī. Tohò weégi naâ karíkūri kurata Ô'âkî hire werê ko'tegi Herodere dutí da'reki niŵī. Be'ró maha kîî bekoâ ba'â weé no'o!, wêria wa'âki niŵī.

²⁴Tee kitíre ti'órâ, pâhará Jesuré êho peó nemokârâ niŵâ. Niî pe'tiropi Jesu yeé kiti se'sâa wa'âkaro niŵī.

²⁵Be'ró Barnabé, Saulo Jerusalépi niyéru o'ò tohaka be'ro mahâmi tohakârâ niŵâ taha Antioquiapire. João Marco wamêtigi kê'ra naâ me'ra wa'âki niŵī.

Barnabé, Saulo naâ Jesu yeé kitire apêye makaripi werê siha ni'ka'ke niŵi'

13 Antioquiapire Jesuré êho peórâ wa'terore Ô'âkî hi yee kitire werê mi'tarâ, tohò niiká Ô'âkî hi yeere bu'erá a'tikêrá niŵkârâ niŵâ: Barnabé, ápí Simão, kîî reta taha “Yîigi” pisúkârâ niŵâ. Ápí Lúcio Cirene wamêtiri makakî hi, ápí Manaé Herode Galiléia wiôgi tiro ni'kâro me'ra masá'ki, tohò niiká Saulo niŵkârâ niŵâ. ²Ni'kâti naâ be'tí Ô'âkî hire sêriri kura Espírito Santo naâre niŵi niŵī:

—Barnabé, Saulore beseápi. Naâre apêropi wa'â dutigi weé!. Naâ apêye di'tapi kê'rare bu'ê kusiarâ wa'ârâsama. Tohò weérâ naâre o'òo'ya, niŵi niŵī.

³Tohò niiká ti'ó, be'tí Ô'âkî hire sêrika be'ro naâ me'ra'kâharâ Saulo, Barnabére naâ dipopáre yâa peó, naâre we'êriti, o'òo'kâ'kârâ niŵâ.

Chipre nikiropi Barnabé, Saulo naâ wa'â werê'ke niŵi'

⁴⁻⁵Be'ró Barnabé, Saulo Espírito Santo ni'karo nohota Selêucia wamêtiri makapi wa'ârâ, Antioquiapi ni'kârâ wihá wâ'kakârâ niŵâ. Tookâharâ yukîsi me'ra wa'â ehâkârâ niŵâ Chipre nikirore ni'ká maka Salamina wamêtiri makapi. Tii makápi niŵrâ, Judeu masa naâ neresé wi'seripi Jesu yeé kitire werêkârâ niŵâ. João Marco Antioquiapi niŵi niŵī naâre wee tamú kusiagi naâ me'ra wa'âki niŵī. ⁶Tii makápi wiháa, níki'ropire Jesu yeé kitire werê kusia bi'akâ'kârâ niŵâ. Teê apé sia' pâ're Pafu wamêtiri makapi werê ehakârâ niŵâ. Tii makápire ni'kí Judeu masi yaî weeró noho niigíre boka ehâkârâ niŵâ. Kîî wamêtiki niŵī Barjesu. Grego yee me'ra pe'e maa kîîre Elima pisúkârâ niŵâ. “Yîî Ô'âkî hi yee kiti werégi niŵi”, niŵi sooki niŵī tii makâkâharâre. ⁷Kîî yaî tii níkiro wiôgi Sérgio Paulo wamêtigi áyuró ti'o masíse kiogí me'rakî hi niŵi niŵī. Sérgio Paulo Jesu yeé kitire ti'ó si'rigi pihí duti o'oki niŵi Barnabé, Saulore. Tohò weérâ kîî tiropi werêrâ wa'âkârâ niŵâ. ⁸Yaî pe'e Sérgio Paulo Jesuré êho peótiká'ato nígi naâ weresére ka'mú ta'a si'rimiki niŵī. ⁹Kîî tohò weeká i'lyâgi, neê waropire Saulo, Paulo pisú no'ogita Espírito Santore kió yî'rigi kîîre pûuro i'lyâ, ¹⁰kîîre niŵi niŵī:

—Mi'î wâtí dutiro weégi niŵi. Mi'î masaré áyuró weé si'rirâre ka'mú ta'a'. Diakî hí niŵi wee!. Weé ta'sase biki niŵi. Ô'âkî hi kîî diakî hí weresére “Tohò níŵi wee!”, niŵi uúkū maa soó!. ¹¹Mi'îre ni'kâroakâ Ô'âkî hi bu'iri da'rêgisami. Mi'î kapêri i'lyâtigi tohagísa! teê Ô'âkî hi iaró pòo tēóro, niŵi niŵī Paulo.

Kīî tohō niikáta, kīîre yamí weeró noho wa'ákarō nífwī. Neê kapêri î'yâtigi toháki nífwī. Kīîre tohō wa'aká tí'ó yā'agi, kīîre tí á wā'kakihire a'máki nífwī. ¹²Yaîre tohō wa'aká î'yâgi, Sérgio Paulo Jesuré êho peóki nífwī. Paulo, Barnabé naâ Jesu yeé kitire bu'ê me'rikā î'yâ maria tíhagi, tohō êho peóki nífwī.

Barnabé, Paulo Chiprepi ní'kārā Antioquiapi naâ werê'ke ní'

¹³Paulo, kīî me'rakāharā Pafopi ní'kārā wihá pē'a, ní'ká maapi nihá, ehākārā nífwā Perge wamêtiri makapire. Tii maká Panfília wamêtiri di'tapi ní'karo nífwī. Naâ Pergepi etaká, João Marco naâre tootá soóká', Jerusalépi mahâmi toha wa'âki nífwī. ¹⁴Be'ró tii makápi ní'kārā wa'ákarā nífwā ape maká Antioquia wamêtiri makapí taha. Tii maká Pisídia wamêtiri di'tapi tohákarō nífwī. Saurú niiká Judeu masa naâ nererí w'i'ipi Paulo kê'ra tookāharā me'ra sâhâ nuhu duhîkārā nífwā. ¹⁵Be'ró tí w'i'iwiorā bu'êkārā nífwā Moisé kīî ohâka pûrikāhasere, be'ró taha Ô'âki hi yee kiti werê mi'tarā naâ ohâ'kere. Bu'ê toha, tí w'i'iwiorā âpêrā toó duhiráre “Sôharé werê dutirā wa'âya”, ní' o'ôo'kārā nífwā. Naâ pe'e wa'â, “Akawerérā, misâ wâkû tutuase noho kiti kiórā, ní'kâroakā werêya îsâre”, ní'kārā nífwā. ¹⁶Naâ tohō niiká tí'ógi, Paulo wa'ká ní'ka, naâre amûkâ me'ra di'ta marí dutiki nífwī. Tohō weé toha, naâre werêki nífwī:

— Misâ Judeu masa, âpêrā naâ weeró noho Ô'âki hire êho peórā yî'î uúkusere tí'oyá. ¹⁷Ô'âki hi îsâ Judeu masa êho peógi îsâ yêki simiáre bese kûúki nífwī. Naâ âpêrā yee di'ta Egitopi niiká, naâre pâhará masâ puti nemoká weéki nífwī. Be'ró naâ tí di'tapi niirāre kīî tutuaró me'ra mii wiháaki nífwī. ¹⁸Quarenta ki'mari yukí mariró, masâ marirópi ní'rá yâ'áro naâ kīîre yî'rí ní'kamiká, naâ tohō weesere kīî ní'káki nífwī. ¹⁹Be'ró naa yaá di'ta waro Canaã di'tapi ehaká, tí di'takāharā sete kurarire kô'â ô'oki nífwī. Tí di'tare îsâ yêki simiáre o'ôgítigi, tohō weéki nífwī. ²⁰Be'ró taha naâ Canaã di'tapi niiká, Ô'âki hi naâre si'orí niisétiahâre sôróoki nífwī. Naâ kīî sôróo'kārā masaré beserí masa ní'kārā nífwā. Quatrocentos cinquenta ki'mari naâ masaré beserí masa dutîkārā nífwā. Samuel Ô'âki hi yee kiti werê mi'tagi kīî niisé nimiripi dutí tiokārā nífwā. ²¹Samuelreta masâ sérîkārā nífwā: “Îsâ ní'kí wiôgi waro iása!” Naâ tohō niiká tí'ó, Samuel Ô'âki hire sérîki nífwī. Ô'âki hi tohō weégi naâ wiôgi waro niákîhire Saul wamêtigire sôróoki nífwī. Saul Quis maki Benjami yaa kurakí hi quarenta ki'mari wiôgi ní'ki nífwī. ²²Saul wiôgi niisére Ô'âki hi kīîre wîróoka be'ro âpi Davi wamêtigire sôróoki nífwī taha. Ô'âki hi kīîre a'ti'ro ní'ki nífwī: “Davi Jessé maki ní' pe'tise yî'î ti'sasere weemí. Tohō weégi pûuro e'katí kīî me'ra”, ní'ki nífwī. ²³Ô'âki hi îsâ yêki simiáre “Ní'kí Davi paramí ní' turiagipi misâ Judeu masare yî'riôgi a'tîgisami”, ní' werêki nífwī. Jesu wamêtigi Ô'âki hi tohō ní'kita ní'ni. ²⁴Neê waropire Jesu kīî masaré bu'ê ní'kaatoho diporopire João masaré bu'ê yuuki nífwī: “Misâ yâ'áro weé'kere bihâ wetiya. Misâ niisétisere dika yuúya. Misâ tohō dika yuúká, yî'î misâre wamê yeegisa”, ní'ki nífwī. ²⁵João kīî bu'ê du'uatoho diporo naâre ní'ki nífwī: “Misâ yî'îre ‘Masaré yî'riôákihi ní'ni’ du' wâkúti? Yî'î ní' wee!. Yî'î be'ro âpi a'tîgisami masaré yî'riôákihi. Kīî âyugí waro ní'gisami. Yî'î pe'e kîi yeé sapátüre tuu weé masitigi weeró noho mehó niigí waro tí'ó yâ'a”, ní'ki nífwī João.

²⁶Yî'î akawerérā Abraão paramérā ní' turiarā, ní' pe'tirā Ô'âki hire êho peórāre werêgiti. Ô'âki hi too dipóropi “Masaré yî'riôgiti”, ní'ki

niŵi. Tohō niŵgi, marīre a'te kitīre o'ōo'ki niŵi. ²⁷Tohō weemíkā, Jerusalé káharā, naā wiōrā kē'ra “Jesu marīre yi'rīoákīhi niŵi”, niŵ i'yā masítikārā niŵā. Naā saurú niki Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā'kere bu'ēmīrā, neē ti'o masítikārā niŵā. Jesu Cristore wiōrā wēhe dutíkā, diporópi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā'ke keoróta wa'ākaro niŵi. ²⁸Jerusalé káharā Jesu Cristore bu'fri bokatímīrā, Pilatore “Wēhe dutiya”, niŵkārā niŵā. ²⁹Naā Jesu Cristore wēhērā, diporópi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā naā ohā mi'ta'ke níkita weékārā niŵā. Kīŵ wērīka be'ro āpērā kurúsapi niŵ'kire mii dihóo, i tā tutipi kīŵre yaārā sīō soro kūukārā niŵā. ³⁰Ō'ákī hi naā wēhemíkā, kīŵ makiré wērī'kipire masóki niŵi. ³¹Kīŵ masáka be'ro too dipóro Galiléia, Jerusalépi kīŵ me'ra ba'pāti kusia'kārāre pehe nimfri bahuáki niŵi. Á'ratá kīŵ masaká i'yá'kārā kīŵ yeé kitire masaré werērā weesamā.

³²⁻³³Yi'ŵ Barnabé me'ra misāre āyusé kitire werēgi a'tiápi. Diporópi Ō'ákī hi i sá yēki simiāre werē yuugi, “Yi'ŵ maki wērī'kipire masógisa”, niŵki niŵi. Naāre tohō niŵmigi, naā niŵka teropire “Kīŵ weegíti” niŵ'kere weetiki niŵi. I sá naā paramērā niŵ turīarāpire, āpērā a'tóka teropi niirāre teeré weé i'yoki niŵi.

Niŵ mi'tari pūri be'roka Salmo Ō'ákī hi kīŵ makí wērī'kipire masó'kere “Mi'ŵ yi'ŵ maki niŵ. Ni'kaká me'ra yi'ŵ mi'ŵ paki niisére i'yó'”, niŵkaro niŵi. ³⁴Ape pūri Isaía kīŵ ohāka pūripi kē'rare Ō'ákī hi werē yuuki niŵi kīŵ makiré wērī'kipire masoátehere, kīŵ ipí boā dohatiātehere. “Niŵ pe'tise yi'ŵ Daviré diporópi ‘O'ōgiti’ niŵ'karo nohota mi'ŵre o'ōgisa’”, niŵki niŵi.

³⁵Apēro Salmo Davi kīŵ ohā'karopire taha a'tfiro ohā no'okaro niŵi: “Mi'ŵ, mi'ŵ makire wērī dohakā weesomé”, niŵkaro niŵi.

³⁶⁻³⁷Davi Ō'ákī hi dutiró weégí, kīŵ niŵka terokáharāre keoró di'akí weéki niŵi. Be'ró kīŵ wērīkā i'yā, kīŵre yaárā niŵā āpērā kīŵ yēki simiá meharāre yaá'karopita. Kīŵre yaáka be'ro kīŵ yaá ipi boā wa'ápā. Ō'ákī hi masó'ki Jesu pūrikāre kīŵ ipí boātipā. Tohō weérā marī masí'. Jesu pe'ere kīŵ yaá ipi boā dohatiātehere ohāgi weepí Davi. ³⁸⁻³⁹Yi'ŵ misāre weresére wākūya. Jesu Cristo me'ra misā akobohóse bokarása'. No'ó niŵ pe'tirā kīŵre ēho peórāre yā'áro naā weé'kere akobohó pe'okí'sami. Moisé kīŵ dutisé me'ra pūrikāre marī akobohóse neē boka masítisa'.

⁴⁰⁻⁴¹Diporókáharāpi Ō'ákī hi yee kiti werē mi'tarā a'tfiro ohákārā niŵā:
Misā Ō'ákī hire buhíkārā, kīŵre ēho peótirā ti'ó yā'aya.

Misā katirí imí kohore yi'ŵ Ō'ákī hi āyusé weegísa'.

Misāre āpērā āyuró werēmikā, neē ēho peósome.

Tohō weérā misā ēho peóti'ke wapa wērīrāsa'.

A'té naā ohā'kere āyuró ti'ó yā'aya, misāre tohō wa'ári niŵrā, niŵ werēki niŵi Paulo Antioquiakáharāre.

⁴²Teeré weré toha, naā wiháari kura Paulo kē'rare toó neré'kārā a'tfiro niŵkārā niŵā:

—I sāre apé saurú niiká weré nemoya taha teekáhásere, niŵkārā niŵā.

⁴³Tíŵ wi'i niŵ'kārā naā wiháasteari kura páhará Judeu masa, āpērā Judeu masa weeró noho weesétirā naā weresére ti'ó ti'sarā, Paulo, Barnabé me'ra ba'pāti wā'kakārā niŵā. Naāre Paulo kē'ra a'tfiro niŵkārā niŵā:

—Ō'ákī hi kīŵ āyuró weesére wākū du'utiká'ya. Kīŵre ēho peó nu'kuká'ya, niŵ werékārā niŵā.

⁴⁴Ape nimí saurú niiká pāhará tii maká Antioquiakāhará Ô'ākī hi yee kitire ti'orátirā nerêkārā niŵā taha. ⁴⁵Naā pāhará nereká i'yārā, Paulo kê'rare tii makákāharā Judeu masa ipíti doékārā niŵā. Tohō weérā Paulo kīî weresére “Mehêkā werêmi. Diakī hí níi wee!”, níi buhíkāk'kārā niŵā.

⁴⁶Naā tohō niiká ti'orā, Paulo kê'ra tutuaró me'ra naāre niikārā niŵā:
—Misā Judeu masare Jesu yeé kitire werê mi'taro iá!. Misā teeré werêmikā, neê êho peó wee!. Tohō weérā “Īsā katisé pe'titísere iatísa!”, niirā weé!. Īsā ni'kāroakāre āpêrā Judeu masa niitirāre Jesu yeé kitire werê ni'karā wa'ārāsa!. ⁴⁷A'títrota dutíki níiwī Ô'ākī hi kīi yeé ohā no'oka pūripire. A'tíro níiki níiwī:

Yi'î misāre Judeu masa niitirāre yeekāhāse kitire
werê kusiarā kūūgiti. Misā me'rata níi pe'tiro a'ti
nukúkākāharāpi naā y'i'riátehere masrásama.

A'té kīî ni'kereta Paulo kê'ra “Ô'ākī hi ĩsāre dutígi weemí!”, niikārā niŵā.

⁴⁸Naā tohō niiká ti'orā, “Ô'ākī hi yee kiti āyú butia!” niirā, tíi w'i' niirā Judeu masa niitirā ipíti e'katíkārā niŵā. Toopí ni'kārā Ô'ākī hi “Yi'î re a'tikérā êho peórāsama”, níi no'o'kārā nikita Jesuré êho peókārā niŵā.

⁴⁹Tohō weé níi pe'tiro Pisídia di'tapire Jesu yeé kiti se'sāa wa'ākaro níiwī. ⁵⁰Tohō weeká i'yārā, Judeu masa Paulo kê'rare kō'ā si'rikārā niŵā. Tohō weérā ni'karérā niyéru pahiró kiorá numiare, Judeu masa weesétisere āyuro weé nu'kurāre uāro sāhakā weékārā niŵā. Īmiá tii maká wiōrā niirā noho kê'rare tohōta weékārā niŵā. Tohō weérā Paulo kê'rare niirā, pi'etíse o'ó ni'kakārā niŵā. Tii makápi naā niirāre kō'ā wíro toharāpi, yā'āro weé du'ukārā niŵā. ⁵¹Paulo kê'ra Antioquiapire naā kō'ā wírokā wihāarā, tii makákāhase di'tare paāste kō'akārā niŵā. Teeré tohō weérā misā Jesu yeé kitire teerā, 'A'ti makákāharā bu'iri kió!' níi si'rirā, tohō weékārā niŵā. Be'ró ape maká Icônio wamêtiri makapi wa'ā wa'ākārā niŵā taha. ⁵²Naā wa'āka be'ro niimikā, Jesuré êho peórā Antioquiakāharā Espírito Santore kió y'i'ria tīharā, ipíti e'katíse me'ra tohákārā niŵā.

Paulo, Barnabé Icônio wamêtiri makapi naā weeséti'ke níi'

14 Icôniopire ehārā, naā Antioquiapire weé'karo nohota Paulo kê'ra Judeu masa nererí w'i'ipi sāhā nuhu, duhíkārā niŵā. Toopí kê'rare Jesu yeé kitire werêkārā niŵā. Naā āyuro werê ti'sa yuukā, pāhará Judeu masa, āpêrā Judeu masa niitirā Jesuré êho peókārā niŵā. ²Judeu masa Jesuré êho peó si'ritirā Judeu masa niitirā pe'ere uāro sāhakā weékārā niŵā. Tohō weérā naā uāro sāhakā weé'kārā Jesuré êho peórāre yā'āro wākúkārā niŵā. ³Tohō weeká i'yārā, Paulo kê'ra naāre werê nemorātirā Icôniopire yoaká tohákārā niŵā. Naā tii makápi niirā, Jesu níi pe'tirā masaré ma'ígi āyuro weemí niisére ipíti wākú tutuaro me'ra werêkārā niŵā. Naā a'teré wereká i'yāgi, Ô'ākī hi diakī hīta werêma yeekāhāsere níigi, kīî tutuaró me'ra masaré weé i'yokā weeki níiwī. ⁴Naā weé i'yomikā, tii makákāharā mehêkari di'akī dika watíkārā niŵā. Āpêrā Judeu masa Jesuré êho peótirā me'ra niisétikārā niŵā. Āpêrā Paulo, Barnabé me'ra niisétikārā niŵā. ⁵Paulo, Barnabé iatírā, wiōrā me'ra neré uúkúkārā niŵā. Naā nerê, ni'kāro noho wākú tohaka be'ro naāre pi'etíse o'ó, ĩtā peeri me'ra dokerá ti niirā, tohō weékārā niŵā. ⁶⁻⁷Paulo kê'ra naā tohō weé si'risere ti'orā, Licaônia wamêtiri di'tapi du'tí wā'ka wa'ākārā niŵā.

Tii di'tapire Listra, Derbe wamêtise makari niĩkaro niĩwi. Teepí niiráre, tee makári niiráre Jesu yeé kitire bu'ê kusiakārā niĩwā taha.

Paulo, Barnabé Listra, Derbe makaripi naâ bu'ê kusia'ke niĩ'

⁸Naâ Listrapi niĩrā, ni'kí masí dohōri wi'i wi'magípita sihá masitigi bahuá'kire boka ehákārā niĩwā. ⁹⁻¹⁰Tii makápire Paulo masaré bu'eki niĩwī. Kíi bu'esére dohōri wi'i kē'ra ti'óki niĩwī. Kíi, Ô'ákí hi yi'ĩre āyuró yi'rió masisami niĩ wākusére Paulo ti'ó yā'agi, tutuaró me'ra kíi re uúku kehoki niĩwī:

—Wā'ká ni'kaya, niĩki niĩwī. Kíi tohō niiká ta bu'pu mahá, sihá masitimi'ki sihá ni'kaki niĩwī. ¹¹Paulo tohō weeká i'yārā, tookāhárā Licaônia yee me'ra ipíti karíkūkārā niĩwā:

—Marí êho peorā imiá weeró noho bahurá, marí tiropi dihatáma, niĩkārā niĩwā. ¹²Barnabére Júpiter pisúkārā niĩwā. Tii wamé naâ êho peorā noho wiógi wame niĩkaro niĩwi. Paulo pe'ere kíi ipíti uúkúgi niĩ yuuká, Mercúrio pisúkārā niĩwā. Mercúrio naâ êho peorāre weré ko'tegi niĩki niĩwī. ¹³Tii maká sumútopi Júpitere êho peóri wi'i niĩkaro niĩwi. Tii wi'ikí hi sacerdote Paulo kē'rare êho peógi, wekiá imiaré o'ōri me'ra ma'má su'a'kārāre tii maká neê sáhāropi wehé wā'kaki niĩwī. Sacerdote, āpērā tookāhárā Paulo kē'rare êho peorā wekiaré wēhé i há moro peo si'rimikārā niĩwā.

¹⁴Naâ tohō weé si'riká ti'órā, Paulo, Barnabé naâ basi naa yeé su'tire ti'rêstekārā niĩwā. Misâ tohō weé si'rise yā'á niĩ' niĩrā, tohō weekārā niĩwā. Be'ró karíkú, naâ pāhará dekopi wa'ákārā niĩwā. Naāre a'tiro niĩkārā niĩwā:

¹⁵—Misâ i'sāre de'ró weerá tirá tohō weeti? Ísá kē'ra misâ weeró nohota imiá niĩ'. Ô'ákí hi meheta niĩ'. Misāre āyusé kitire weré a'tiápi. Misâ a'tiro weesétisere toó ká'rota weé du'uya. Misâ êho peorē neé wapa marí'. Ô'ákí hi katigí pe'ere êho peóya. Kíi weeki niĩwī niĩ pe'tise i'mise, a'tí di'ta, maári, niĩ pe'tirā wa'íkírā, mirikí hiá, wa'í, teepí niiráre. ¹⁶Ô'ákí hi too dipóropire Judeu masa niĩtirā naâ āpērā nohore êho peóká, tohō ti'ó yā'aká'ki niĩwī. Neé ka'mú ta'atiki niĩwī. ¹⁷Naâ kíi re êho peótimikā, kíi niisétisere niĩ pe'tirā masaré i'yóki niĩwī. Niĩ pe'tirāre āyuro weégi, akōro pehasé, otesé kē'rare dikátikā weeki niĩwī. Ba'asé, tohō niiká e'katise o'óki niĩwī, niĩ werékārā niĩwā. ¹⁸Naâ werémikā, ipíti wekiaré wēhé, Paulo kē'rare i há moro peo si'rimikārā niĩwā. Kā'roakā waro di'sákarō niĩwi naâ wēhé i há moro peoatoho. Paulo kē'ra “Ípíti weetikā'ya” niĩ pūrikā, weetikārā niĩwā.

¹⁹Be'ró Judeu masa Antioquiakāharā, āpērā Icōniokāharā Listrapire etākārā niĩwā. Toopí Paulo kē'rare yā'áro weé si'rírā síru tuú ehákārā niĩwā. Tookāhárā masaré naâ weeró noho wākusétiro ikārā niĩwā. Naâ tohō weeká, tookāhárā pe'le kē'ra uāro sāha wa'ákārā niĩwā. Tihō weerā Paulore i tá peeri me'ra doké, tii maká sumútopi kíi re kō'ārā wa'ārā wēhé wā'kakārā niĩwā. Kíi re “Wērfa wa'ámi”, niĩ wākúkārā niĩmiwā. ²⁰Paulore kō'á'karopi Jesuré êho peorā kíi kúyaró tiropi i'yā eha ni'kakārā niĩwā. Kíi naâ toopí ehaká ta, masá wa'áki niĩwī taha. Be'ró opáturi makápi naâ me'ra pi'á wa'áki niĩwī. Ape nimí Barnabé me'ra Derbepi wa'á wa'ákārā niĩwā.

²¹Naâ toopí etá, Jesu yeé kitire werékārā niĩwā. Teeré naâ weréká, tookāhárā masá pāhará Jesuré êho peó nemokārā niĩwā. Be'ró naâ

mahâmi toha wa'âkârâ niîwã Lистра, Icônio, Antioquia too diporo naâ a'ti'ke makaripita taha. ²²Tee makaripire tookâhârâ Jesuré êho peórare wâkû tutuase o'ôkârâ niîwã. Tohô niiká “Jesuré neê wâkû du'utikâ'ya. Pehé pi'etise wa'ârosa' Jesuré êho peórare marí i'mi sepi wa'aátoho diporo”, niî weré yi'ri wã'ka wa'âkârâ niîwã. ²³Jesuré êho peórã naâ neresé wi'seri niki ni'karérã naâre si'orí niisétiahâre bese birókârâ niîwã. Naâ be'tí Ô'âkî hire sêrika be'ro “Marí êho peógi Jesu wee tamuáto misâre”, niî sêri basá, kûu wã'kakârâ niîwã.

Paulo kê'ra Antioquiapi naâ mahâmi toha'ke niî'

²⁴⁻²⁵Be'ró Lистра, Icônio, Antioquia wamêtise makaripi niî'kârâ yi'ri wã'kakârâ niîwã Pisidia di'tare. Tii di'tare yi'riáa, Panfília di'ta Perge wamêtiri makapi ehâkârâ niîwã. Tii makápire Jesu yeé kitire werêkârâ niîwã. Be'ró Atália wamêtiri maka petâpi bu'a ehâkârâ niîwã taha.

²⁶Toopí naâ neê waro wihá wã'katika maka Antioquiapi dahârã, yukí si me'ra wihá wã'kakârâ niîwã. Tii makápita tee makáripipi naâ wa'aátoho diporo Jesuré êho peórã “Misâre Ô'âkî hi áyuró ko'teáto”, niî sêri basá, o'ôo'kârâ niîwã. Espírito Santo naâre bu'ê duti'karo nohota teeré bu'ê pe'o toha ni'ko, dahâkârâ niîwã.

²⁷Tii makápi naâ dahârã, Jesuré êho peórare neêo kûu, naâre weré pe'okâ'kârâ niîwã Ô'âkî hi naâ me'ra wee tamú siha'kere. Tohô niiká “Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peórã weeáma maha”, niî kiti werêkârâ niîwã naâre. ²⁸Naâ yoaká Jesuré êho peórã me'ra Antioquiapire tohâkârâ niîwã.

Judéia di'takâharã Antioquiapi wa'â'ke niî'

15 Paulo, Barnabé Antioquiapi niírí kurare âpêrã Judeu masa Judéia di'takâharã naâ tiropi wa'âkârâ niîwã. Naâ tii makákâharã Jesuré êho peórare naâ Judeu masa weesétisere wee dutíkârâ niîwã.

—Misâ Moisé duti'karo weetikã, misâ o'rekihí yapa kaserore yehé kô'atikã, Ô'âkî hi misâre yi'riósome, niî werêkârâ niîwã.

²⁻³Naâ tohô niiká ti'órã, Paulo, Barnabé naâ me'ra ipíti a'mé tu'tikârâ niîwã. Tohô weérã Antioquiakâharã Jerusalépi o'ôo'râtirã Paulo, Barnabére, âpêrã tookâhârãre neêo, besékârâ niîwã. Naâre a'tiro niî o'ôo'kârâ niîwã:

—Jerusalépi wa'âya. Jesu kîî neê waro bese kúu'kârã, tohô niiká Jesuré êho peórare si'orí niirã tiro sêri yã'arã wa'âya. Diakî híta niimiapari toó Judéiakâharã maríre werê'ke? niîkârâ niîwã.

Toopí wa'ârã, Fenícia, Samaria wa'asé ma'aripi yi'riákârã niîwã. Toó yi'riárã, Judeu masa niítirã Jesuré êho peósere weré yi'ria mihakârã niîwã. Tee kitíre ti'órã, Jesuré êho peórã pũuro e'katikârã niîwã.

Paulo, Barnabé Antioquiapi niî'kârã Jerusalé kâharãre naâ werêrã wa'â'ke niî'

⁴Paulo, Barnabé, âpêrã Antioquiakâharã Jerusalépire etâkârã niîwã. Toopíre naâ etâka be'ro Jesu kîî neê waro bese kúu'kârã, Jesuré êho peórare si'orí niirã, niî pe'tirã kîîre êho peórã naâre pòo têrikârã niîwã. Be'ró Paulo kê'ra werêkârã niîwã niî pe'tiro naâ sihâ'karopi Ô'âkî hi naâre wee tamú'kere. ⁵Naâ tohô niiká ti'órã, Jesuré êho peórã fariseu masa wã'ká ni'ka, uúkûkârã niîwã:

—Marí Judeu masa weeró nohota Judeu masa niítirã Jesuré êho peórã kê'rare wee dutíro íá'. Naâ ô'rekihí yapa kaserore yehê kô'a dutiro íá'. Ní pe'tise Moisé kîf dutí'kere wee dutíro íá', níkãrã níwã.

⁶Tohó weerã Jesu kîf bese kúú'kãrã, kîf re êho peórãre si'orí niirã nerê, uúkükãrã níwã fariseu masa naãre tohó ní'kere. ⁷Toopíta naâ yoakã uúkúka be'ro Pedro wa'kã ní'ka, naãre níki níwí:

—Akawerã, Ô'ákí hi sô'ó níka teropi Judeu masa niítirã kê'rare kîi yeé kitire weré dutigi yí'f re besewí. Teeré tí'ó, naâ yí'f re êho peoáto níngi besewí. Misã níf pe'tirã áyuró masí' a'teré. ⁸Kííta níf pe'tise masá wákusétisere í'yagí maríre o'ô'karo nohota naá kê'rare Espírito Santore o'ôo'wí. Tohó weerã marí naâ yí'rió no'o'kãrãpita níma niisére masí'. ⁹Ô'ákí hi maríre ma'iró nohota naá kê'rare ma'imí. Neê dika waátisami. Naâ Jesuré êho peókã, naâ yã'áro weeséti'kere akobohóki níwí. ¹⁰Tohó weerã marí Judeu masa niítirãre “Moisé kîf dutí'karo weeyá”, nítikã'ro íá'. Marí teeré weeyá níirã, “Ô'ákí hi naãre yí'riótiki níwí yuhúpi”, níirã wee boosa'. Marí, marí yéki simiá marikã Moisé kîf dutí'kere wee pó t'éotikãrã níwã. Tãhãsama naãpia. Tohó weerã naãre teeré wee dutí'kã'ro íá'. ¹¹A'tíro pe'e ní'. Marí wiógi Jesu Cristo ma'í tihági, marí wapa yeékã meheta, maríre yã'áro weé'kere akobohóki níwí. Maríre yí'rió'karo nohota Jesu Cristo naâ Judeu masa niítirã kê'rare yí'rióki níwí, níki níwí Pedro.

¹²Kíí tohó níkã tí'órã, níf pe'tirã dí'ta marí pe'tia wa'ákãrã níwã. Be'ró Paulo, Barnabé naãre werékãrã níwã Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peoátehere keoróta ohã mí'takãrã níwã. A'tíro ohãkãrã níwã:

—Akawerã, yí'f misãre wereká tí'oyá. ¹⁴Ní'kãroakã Simão Pedro wereámi Ô'ákí hi Judeu masa niítirãre neê waro áyuró weé ní'ka'kere. Ô'ákí hi kîi yarã níiáto níngi, naá kê'rare beséki níwí. ¹⁵Díporópi Ô'ákí hi yee kiti weré mí'tarã Judeu masa niítirã kê'ra Jesuré êho peoátehere keoróta ohã mí'takãrã níwã. A'tíro ohãkãrã níwã:

¹⁶“Davi kîf wiógi níise pe'tiá wa'ákaro níwi. Be'ropí kîf re yí'f wiógi sôróo'karo nohota kîf paramí níf turiagiápire sôróogiti. ¹⁷⁻¹⁸Kíí re tohó sôróoka be'ro ãpêrã Judeu masa niítirã kê'ra, yí'f besé'kãrã yí'f re êho peórãsama.” Díporópi marí wiógi Ô'ákí hi tohó níf weré yuuki níwí. A'tíro níf ohãkãrã níwã Ô'ákí hi yee kitire weré mí'ta'kãrã.

¹⁹Tohó weégi yí'f wãkú'. Judeu masa niítirã Jesuré êho peórãre pehé dutisé o'otikã'ro íá'. ²⁰Mehó dí'akí ní'ká pûri “A'tikése weetíkã'ya”, níf ohãrã naãre. “Wa'íkí dí'i, ãpêrã nohore Ô'ákí hi mehereta êho peórã naâ wêhé í há moro peo'kere ba'átikã'ya”, níirã. “Misã nimosá numia niítirãre, misã marapí simia niítirãre a'me tárátikã'ya”, níirã. “Níf pe'tirã wa'íkãrã wamí taha áriá sure'kãrãre ba'átikã'ya. Níf pe'tirã díf míya marí'ãre ba'átikã'ya. Wa'íkãrã yee díire ba'átikã'ya.” Tiikésesta dutí'ãrã naãre.

²¹Díporópi saurú níki Judeu masa naâ neresé wí'seripi Moisé kîf dutí'kere bu'ê nu'kukã'ma. A'teré níf pe'tise makaripi bu'êrã weemá. Tohó weerã Judeu masa niítirã kê'ra masísama Moisé kîf dutí'kere, níki níwí Tiago.

²²Be'ró Jesu kîf bese kúú'kãrã, Jesuré êho peórãre si'orí niirã, níf pe'tirã kîf re êho peórã piãrãre besékãrã níwã. Ní'kí Juda wamétiki níwí. Kíí reta taha Barsabá písúkãrã níwã. Ápi pe'e Sila wamétiki níwí. Tiikérãre besékãrã níwã Paulo kê'ra me'ra Antioquiapi tii pûríre miãhãre. Naâ piãrã Jesuré êho peórã wa'teropire wiórã boo kure níkãrã níwã.

Antioquiakāharā naā su'ri kūyá'kere diakī hí'ke nií'

²³ Jesu bese kúú'kārā dutisé ohāka pūrire Paulo kē'ra me'ra o'ōo'kārā niíwā. A'ti'ro ohā no'okaro niíwi tii pūripire:

“Īsā Jesu bese kúú'kārā, kī'ire ēho peórare si'orí niirá misāre āyu dutí'. A'ti pūrire misāre ohā o'o' nií pe'tirā Antioquiakāharāre, Judeu masa niítirā Jesuré ēho peórare. Tohō niiká Síria, Cilícia di'tapi niirāre ohā o'o'.²⁴ Āpêrā ĩsā me'ra'kāharā a'tokāhārā, misā tiropi wa'ā, naā wākuro me'ra misāre kari boó sihapa'rā. 'Misā ō'rekíhí yapa kaserore yehē kō'aya, Moisé kī' dutisére weeyá' nií, misāre werē su'riakūapa'rā. Īsā dutiró mariró tohō weeápā misāre.²⁵ Tohō weerā ĩsā ni'kāro noho wākuse me'ra piārā imiaré misā tiropi besé o'ōo'rā weé'. Naā ĩsā ma'irā Barnabé, Paulo me'ra wa'ārāsama.²⁶ Barnabé, Pauloreta Jesu Cristo marí wiógi yeere naā bu'ē kusiakā, wēhékārā niímiwā.²⁷ ĩsā besé'kārā Juda, Sila a'ti pūripí niise nií pe'tisere naā basi misāre bu'ē, werērasama.²⁸ ĩsāre Espírito Santo wākuse o'ō yuukā, pehé misāre dutí si'ritisā'. A'tikéseta misāre dutírāti.²⁹ Wa'íkí di'i, āpêrā nohore Ō'ākí hi mehereta ēho peórā naā wēhé ĩ há moro peo'kere ba'átikā'ya. Nií pe'tirā wa'íkírā yee diire ba'átikā'ya. Wa'íkírā wamí taha āriá sure'kārāre ba'átikā'ya. Wa'íkírā dií miíya marirāre ba'átikā'ya. Misā nimosá numia niítirāre, misā marapí simia niítirāre a'me tārátikā'ya. Misā ĩsā dutisére weerā, āyuró weerāsa'. Toó ká'rota misāre ohā'”, nií ohākārā niíwā.

³⁰ Be'ró naā o'ōo' no'okārā we'ēriti, Antioquiapi wa'ā wa'ākārā niíwā. Toopí ehārā, naā dutisé ohāka pūrire tookāhārā Jesuré ēho peórare neré duti, wiákārā niíwā.³¹ Tohō weekā, tii pūrire bu'ērā, wākú ke'timi'kārā naā diakī hí ni'kokā, tii makākāharā pūuro e'katíkārā niíwā.³² Juda, Sila Ō'ākí hi weré duti'kere weré turiarā nií tīharā, Antioquiakāharāre āyuró werékārā niíwā. Tohō weerā naāre nemoró wākú tutuase me'ra tohakā weékārā niíwā.³³ Naā me'ra toopíre kāró tohá ni'ikārā niíwā yuhúpi. Be'ró tookāhārāre we'ēritikā, tookāhārā pe'e “Ō'ākí hi me'ra wa'āya misāre o'ōo'kārā tiropi”, nií o'ōo'kārā niíwā.³⁴ Sila pe'e “Yi'í pūrikā a'topí tohagítí”, niíki niíwī. Tohō weégi toopí tohakā'ki niíwī.

³⁵ Paulo, Barnabé yoaká Antioquiapire Jesuré ēho peórā me'ra tohākārā niíwā. Tookāhārāre pāharā āpêrā me'ra Jesu yeé kitire werékārā niíwā.

Paulo, Barnabé naā a'mēri dika watí'ke nií'

³⁶ Be'ró Paulo Barnabére niíki niíwī:

—Te'á opāturi taha too dipóropi marí Jesu yeé kitire bu'ē kusia'ke makaripi. Tookāhārāre ĩ'yārā wa'ārā de'ró niisétimiti naa? niíki niíwī.

Barnabé “Ai”, niíki niíwī.³⁷ João Marco wamétigire ipíti miáa si'rimiki niíwī.³⁸ João Marco too dipóropi naā me'ra āyuró bu'ē yapá da'reotiki niíwī. Jerusalépi wa'āgi, Panfília di'tapi naāre kō'ā toha wa'āki niíwī. Tohō weégi Paulo kī're neé miáa si'ritiki niíwī.³⁹ Be'ró naā basi ipíti a'mé tu'ti, a'mēri dika watía wa'ākārā niíwā. Barnabé pe'e yukí si me'ra Chipre nikiropi Marcore miáaki niíwī.⁴⁰ Paulo pe'e kī' me'ra wa'aákihire Silare beséki niíwī. Tookāhārā Jesuré ēho peórā “Ō'ākí hi misāre ko'teáto”, nií sēri basákārā niíwā. Be'ró Paulo kē'ra naāre we'ēriti, wa'ā wa'ākārā niíwā.⁴¹ Toó wa'ārā, Síria, Cilícia wamétise di'tapire yi'riákārā niíwā. Teepí Jesu yeé kitire werērā, tookāhārā Jesuré ēho peórare wākú tutuase o'ō nemo wā'kakārā niíwā.

Timóteore Paulo, Sila naá miáa'ke nií'

16 Paulo, Sila Derbe, Lистра wamétise makaripire etákārā niíwā. Listrapi ni'kí Jesuré ēho peógi Timóteo wamétigire boka ehákārā niíwā. Kíî pakó Judeu maso Jesuré ēho peógo niíko niíwō. Pakí pe'ea' grego masi niíki niíwī. ²Jesuré ēho peórā Lистра, Icóniokāharā Timóteore āyuró wākúkārā niíwā. “Āyugí niími”, nií ì'yákārā niíwā. ³Tohó weégi Paulo naāre ba'pātiato niígi, kíîre miáa sí'riki niíwī. Kíîre miáa sí'rigi, kíî ò'rekihí yapa kaserore yehé kō'a dutiki niíwī. Kíî tohó weé no'otigi Judeu masa kíî bu'esére ēho peóti boosama niígi, tohó weéki niíwī. Toó niirá nií pe'tirá Judeu masa Timóteo paki grego masi niisére masíkārā niíwā. Judeu masa niítirá naá pō'raré ò'rekihí yapa kaserore yehé kō'atikārā niíwā. ⁴Be'ró Timóteo Paulo kē'ra me'ra wa'āki niíwī. Nií pe'tise naá yì'riāse makaripire Jesuré ēho peórāre weré yì'ria mihakārā niíwā. Jerusalépi niirá Jesu kíî bese kúú'kārā, kíîre ēho peórāre sí'orí niirá dutí o'ókere werékārā niíwā. Nií pe'tirāre “Naá dutí'kere weeyá”, nií birokārā niíwā. ⁵Naá tohó weréká tí'órā, Jesuré ēho peórā siāpe me'ra wākú tutua nemokārā niíwā. Neé Jesuré ēho peó du'utikārā niíwā. Āpērā kē'ra Jesuré ēho peótimi'kārā imí kohori niki páhará kíîre ēho peó nemokārā niíwā.

Paulore Macedóniakī hi wee tamúse sērí'ke nií'

⁶Paulo kē'rare naá Ásiapi Jesu yeé kitire bu'ērā wa'á boo'kārāre Espírito Santo ka'mú ta'aki niíwī. Tohó weérā naá apêro Frígia, Galácia tiro pe'e yì'riákārā niíwā. ⁷Toopí yì'riáa, Mísia naá di'tá ta'á'karo sumútohopi ehákārā niíwā. Toopí ehā, naá Bitínia wamétiri di'tapi wa'á sí'rimikārā niíwā taha. Toopí wa'á sí'rirāre opáturi Espírito Santo naāre ka'mú ta'aki niíwī. ⁸Naá toó Mísia yì'riáa, bu'áakārā niíwā Tróade wamétiri makapi. ⁹Toopí naá etāka yami Paulo kē'esé weeró noho ni'kí Macedóniakī hi kíî tiro sērí nu'kuká ì'yáki niíwī. A'tíro niíki niíwī: —A'tiá a'tó Macedóniapi. Ísāre wee tamúgi a'tiá, niíki niíwī. ¹⁰Be'ró kíî kē'esé weeró noho ì'yá'kere weréká, maatá ísa yeé duré wa'á wa'āwi. Yì'í Luca a'ti pūrre oh'á'ki kē'ra naá me'ra wa'āwi. Ísā kíî kē'esé weeró noho ì'yá'kere a'tíro wākúwi: “Ó'ákī hi maríre Macedóniakāharāre kíi yeé kitire weré dutigi weeápí”, nií wākúwi.

Paulo, Sila Filipopi Lídia wamétigore naá boka ehá'ke nií'

¹¹Ísā Tróadepi nií'kārā yukí si me'ra pē'āwi Samotrácia wamétiri nikiropire. Tookāhárāta ape nimí wa'á nemowi ape maká Neápoli wamétiri makapi. ¹²Toó maa ma'āpi maháa, romano masa naá weéka maka Filipopire etāwi. Tii makáta tí di'ta Macedónia wa'teropire dutirí maka niíwi. Toopíre ísā pehête nimiri tohá ni'íwi. ¹³Saurú niiká Ó'ákī hire sērírāre a'māra wa'āwi. Tohó weérā makāpi nií'kārā diá sumútoho naá nerê wiaropi wa'āwi. Naāre boka ehá, naá tiro ehā nuha, toó numiā neré'kārāre Jesu yeé kitire weréwi. ¹⁴Ni'kó toopí ísā weresére tí'ókó Lídia wamétigo niíwō. Koó Tiatira wamétiri makakóho, su'tí wapa bihíse sō'á yī boó kuresere duagó niíwō. Judeu maso niítimigo, Ó'ákī hire ēho peógo niíwō. Paulo kíî weresére ēho peóato niígi Ó'ákī hi koóre tí'oi masíse o'óki niíwī. ¹⁵Be'ró koóre, koo yaá wi'likāharā nií pe'tirāre wamé yeewi. Koó ísāre niíwō: —Yì'íre diakí híta Jesuré ēho peógo niímo niirā, yaá wi'ipi kārírā wa'āya, niíwō. Koó ipíti toha dutíká tí'órā, koo yaá wi'ipi tohawí.

Paulore, Silare bu'iri da'rerir wi'ipi sóró'oke nií'

¹⁶ Ni'ká nimi ísá Õ'ákí hire sêri wiáropi wa'árã, ni'kó numiô wátí sáháa no'o'kore ehã pehakãti. Koô ãpêrãre da'rá ko'tego niíwõ. Wátí wee tamú no'ogo “Be'ró tohõ wa'árosa”, nií masisére kiowó. Koô masisére ãpêrãre weresé me'ra koôre kiorã pahirõ niyéru wapá ta'awã. ¹⁷ Ísãre i'ya siru tuú, karíkũwõ:

—Á'rá Õ'ákí hi i'mîsepi niigí dutisére weerã niíma. Misãre werêrã weemã Jesuré êho peórã yi'rírãsama niisé kitire, nií karíkũwõ. ¹⁸ Koô pehe nimíri tohõ nií kusiwõ. Be'ró Paulo kari butí, mahãmi i'ya, wátí koôpire niigíre niíwí:

—Jesu Cristo tutuarõ me'ra mi'íre koôpire niigíre wiháa duti!. Kíí tohõ niiká ta, maatá wiháa wa'áwí.

¹⁹⁻²⁰ Kíí wiháaka be'ro koô masími'ke pe'tiá wa'áwi. Tohõ weerã koôre kió'kárá marí niyéru wapá ta'asome niírá, uã wa'áwã Paulo, Sila me'ra. Tohõ weerã maká deko wiórã tiropire naãre ye'ê miáawã.

Be'ró wiórãpire koô wiórã niími'kárá weré sãawã. A'tíro niíwã:

—Á'rá Judeu masa niíma. A'ti makákãharãre kari boó siharã weemã.

²¹ Naã bu'esé marí romano masare dutisé meheta nií'. Tohõ weerã marí naã wee dutísere weetíkã'ro iá!, niíwã wiórãpire.

²² Naã toopí nerê'kárá tohõ niiká tí'órã, Paulo kê'ra me'ra uã wa'áwã.

Tohõ weerã wiórã Paulo, Silare naa yeé su'tire tuu weé duti, naa yarã surárare tãra dutiwã. ²³ Naãre ipíti tãrá toha, bu'iri da'rerir wi'ipi sóróowã. Be'ró tíí wi'i ko'tegíre du'ti wihári niírá, áyurõ bi'ákã' dutiwã. ²⁴ Naã tohõ niiká tí'ógí, bu'iri da'rerir wi'i ko'tegí nií tiori tükupí sóróoki niíwí naãre. Piá yukí tia wa'teropi naã di'pókãrre sîo kúu duti, naãre di'te kúuki niíwí.

Õ'ákí hi di'tã nara sãákã weé'ke nií'

²⁵ Be'ró yamí deko Paulo, Sila Õ'ákí hire sêrí, basã peokãrá niíwã. Naã tohõ weeká, tíí wi'ipi niírá bu'iri da'rê no'o'kárá naãre tí'ókãrá niíwã.

²⁶ Wãkũtiro di'tã ipíti nara sãákaro niíwi. Naã niírí wi'i kê'ra a'mé yã'akaro niíwi. Tohõ weéro maatá tíí wi'i bi'amí'ke soperi, nií pe'tirá bu'iri da'rerir wi'ipi niíráre di'te kúumi'ke kome daári pãrístea wa'ákarõ niíwi. ²⁷ Tohõ wa'áka be'ro tíí wi'i ko'tegí wã'káki niíwí. Wã'ká, tee soperi susú pe'tikã i'yãki niíwí. “Nií pe'tirá du'ti wihá pe'tia wa'ápã”, nií wãkũki niímiwí. Tohõ weégi uígi, di'píhí mií kíí basi wêhékã'ki niímiwí. ²⁸ Tohõ weé si'rikã, Paulo kííre ipíti karíkũ kehoki niíwí:

—Mi'í basi wêhetíkã'ya. Ísã nií pe'tirá a'topí nií pe'tikã', niíki niíwí.

²⁹ Paulo tohõ niiká tí'ógí, ãpêrã surárare “Sí'asé miítia”, niíki niíwí. Naã o'óka be'ro sí'õ oma sãháki niíwí Paulo, Sila naã niírí tükupí. Uígi, ipíti nara sãágita, naã tiro ehã ke'aki niíwí. ³⁰ Be'ró wã'ká ni'ka, naãre pihí wíro, sêrí yã'aki niíwí:

—De'ró weegísari yi'í Õ'ákí hi yi'íre yi'rioáto niígi?

³¹ Naã pe'e a'tíro yi'tíkãrá niíwã:

—Mi'í marí wiógi Jesuré êho peógi, yi'rigísa!. Mi'í yaá wi'ikãharã kê'ra mi'í weerõ noho êho peórãta, yi'rírãsama, niíkárá niíwã.

³² Be'ró kííre, kíí yaá wi'ikãharãre Jesu yeé kitire bu'ékãrá niíwã.

³³ Surára bu'iri da'rerir wi'i ko'tegí Paulo kê'rare yamí dekota naã tãrá'ke kamíre koéki niíwí. Kíí koéka be'ro Paulo kê'ra kííre, kíí yaá wi'ikãharãre wamê yeekãrá niíwã. ³⁴ Be'ró tíí wi'i ko'tegí kíí yaá wi'ipi

pihî wâ'ka, naâre si'orí ba'âki niîwî. Naâ Ô'âkî hire êho peôka be'ro kîî, kîî akawerêrâ ipítî e'katíkârâ niîwâ.

³⁵Ape nimí bo'reakâ tii makákâharâ romano masa wiôrà surárare tíi wi'i ko'tegípire werê dutikârâ niîwâ. A'tíro níi o'ôo'kârâ niîwâ:

—“Naâ toó piárâ imiá niirâre du'u wíró dutiama”, níi werêrâ wa'âya, niîkârâ niîwâ.

³⁶Surára toopí ehâ, wiôrà naâ werê duti'kere tíi wi'i ko'tegípire werêkârâ niîwâ. Teerê tí'ó toha, kîî pe'e kê'ra werê turiaki niîwî Paulo, Silare taha.

—Misâre a'ti makákâharâ wiôrà “Du'u wíroáto”, niîkârâ niîáma. Tohó weerâ misâ wiháaya. Áyuró e'katíse me'ra wa'âya, níiki níimiwî tíi wi'i ko'tegí pe'e.

³⁷Kîî tee kitíre werékâ tí'ógi, Paulo surárare níiki niîwî:

—A'ti makákâharâ wiôrà ísâre bu'íri bokatiáma. Bokatímira, masa tírópi miáa, târà, a'tí wíi bu'íri da'rerí wi'ipi ísâre sôrooama. Ísâ romano masa níimikâ, tohó weeáma. Ni'kâroakâre ísâre masâ í'yâtiropi nio wíró sí'risama. Basió wee! Naâ basita a'tí tíharâ, ísâre wírorá a'tiáto, níiki niîwî surárare.

³⁸Surára kîî tohó ní'kere tí'orâ, wiôràpire werêrâ wa'âkârâ niîwâ. Paulo kê'ra “Romano masa níi” niîáma niisé kitire werékâ tí'orâ, wiôrà ikiá wa'âkârâ niîwâ. ³⁹Naâ tíi wi'ipi wa'â, Paulo kê'rare akobohóse séríkârâ niîwâ. Sérí toha, naâre bu'íri da'rerí wi'ipi ní'kârâre mii wihá, “Neê a'ti makâre níitkâ'ya, wiháaya”, niîkârâ niîwâ. ⁴⁰Naâ tohó niikâ tí'orâ, Paulo, Sila bu'íri da'rerí wi'ipi ní'kârâ wihá wâ'ka, Lídia yaá wi'ipi wa'âkârâ niîwâ taha. Toopí Jesuré êho peórare wákú tutua nemokâ weékârâ niîwâ. Be'ró tii makápi ní'kârâ wa'â wa'âkârâ niîwâ.

Tessalónicapi Paulo kê'rare wa'â'ke níi'

17 Paulo, Sila Filipopi ní'kârâ yí'riákârâ niîwâ Anfípoli, Apolônia wamêtise makarire. Toó yí'riáa, etâkârâ niîwâ Tessalónica wamêtiri makápi. Tii makápire Judeu masa nererí wi'i níikaro niîwî. ²⁻³Paulo kîî weesétiro noho tíi wi'ipi sâháaki niîwî. I'tiá semana saurú níki Jesu yeé kitire bu'êki niîwî. Diporókâharâpi Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'kere bu'êki niîwî:

—“Ô'âkî hi besé'ki pi'etí, wérígisami. Wérí'kipi níimigi, maságísami”, níi ohâkârâ niîwâ. Naâ tohó níi ohâ no'o'kireta misâre ni'kâroakâre werê! Jesutá níimi naâ tohó ní'ki Ô'âkî hi kîî besé'ki, níi werêki niîwî Paulo.

⁴Tohó níi werékâ tí'orâ, ni'karêrâ Judeu masa êho peókârâ niîwâ. Judeu masa weeró noho êho peósetirá kê'ra grego masa pâharâ êho peókârâ niîwâ. Wiôrà weeró noho niirâ numia pâharâ êho peókârâ niîwâ.

⁵Ápêrà Judeu masa Paulo kîî weresêre êho peótírâ noho ípítî iókârâ niîwâ Paulore. Tohó weerâ imiá nihî siharâre, yâ'ará níi baha ke'atirâre makâ dekopí neô, o'ôo'kârâ niîwâ:

—Níi pe'tiropi karíkkuste síhâya, niîkârâ niîwâ. Naâ tohó weekâ, tii makákâharâ níi pe'tírâ uâro sâhakârâ niîwâ. Be'ró Paulo kê'rare masa dekopí miáarátírâ a'mârâ wa'âkârâ niîwâ. Naâ kâhíka wi'i Jasó wamêtigi yaá wi'ipi wa'âkârâ niîwâ. Toopí ehâ, naâre a'mârâ, tíi wíi soperê wehê pâ'rekâ'kârâ niîwâ. ⁶Neê bokatíkârâ niîwâ. Bokatí, tíi wi'i níigi Jasóre, ápêrà Jesuré êho peórare ye'ê miáakârâ niîwâ wiôrà tiropi. Toopí ehâ, a'tíro karíkkúkârâ niîwâ:

—Apé sia'kâharâ imiá mari yaá makapi a'tíkārâ niíama. Nií pe'tiro naá siharópire dohoré' siharâ weemá. ⁷Jasó naäre kîi yaá wi'ipi kâhí o'oki niíami. Naá nií pe'tise marí wiôgi Romakî hi kîi dutisére yi'rí ni'karâ weeáma. Ápí Jesu wamétigi pe'ere “Wiôgi waro niími” niírá weeáma, nií karfíkukārâ niíwâ.

⁸Naá tohó niiká ti'órâ, tii makákâharâ, tii maká wiôrá nií pe'tirá karfíkústea wa'âkārâ niíwâ. ⁹Be'ró wiôrá Jasóre, kîi me'ra'kâharâre a'tíro niíkarâ niíwâ:

—Misâ ísâre niyéru wapa yeékâ, misâre du'ú wíróráti. Paulo, Sila naá a'ti makápire wiháaka be'ro misa yeé niyéruure wiará ti taha, niíkarâ niíwâ. Tohó niiká ti'órâ, naá wapa yeékārâ niíwâ. Naá tohó weéka be'ro naäre du'úkâ'kārâ niíwâ.

Paulo, Sila Beréiapi naá bu'ê'ke nií'

¹⁰Yamíka', naí ke'ari kurapi âpêrá Jesuré êho peórâ Tessalónicakâharâ Paulo, Silare Beréia wamétiri makapi wiháa dutikārâ niíwâ. Be'ró tii makápi ehâ, Judeu masa naá nererí wi'ipi wa'âkārâ niíwâ taha.

¹¹Beréiakâharâ pe'e Tessalónicakâharâ nemoró Paulo weresére ti'ó ti'sakārâ niíwâ. Paulo maríre diakî híta bu'êgi weemíti? niírá, imí kohori niki Ô'âkî hi yee kiti ohará naá ohâ'kere bu'ê nu'kukâ'kārâ niíwâ.

¹²Kîi diakî híta wereká í'yârâ, Judeu masa pâharâ êho peókārâ niíwâ.

Âpêrá pâharâ grego masa imiá êho peókārâ niíwâ. Numiâ kê'ra grego numiata pahiró niyéru kiorâ numia êho peókārâ niíwâ. ¹³Judeu masa Tessalónicakâharâ Paulo Beréiapi Ô'âkî hi yee kitire bu'eká ti'ókārâ niíwâ.

Teeré ti'órâ, naá Beréiapi wa'âkārâ niíwâ masaré uâro sâhakâ weerá wa'ârâ taha. ¹⁴Naá uâro sâhakâ í'yârâ, maatá Jesuré êho peórâ Paulore âpêrá me'ra diâ pahirí maapi o'ôo'kâ'kārâ niíwâ. Kîi me'ra'kâharâ pe'e Sila, Timóteo tii makápita tohákâ'kārâ niíwâ. ¹⁵Paulo kîi re ba'pâti wâ'ka'kārâ me'ra birâ, Atena wamétiri makapi ehâkārâ niíwâ. Toopí kîi re sooká, mahâmi tohati a'títikārâ niíwâ naa yaá maka Beréiapi taha. Naá me'rata Paulo kití o'ôki niíwî.

—Keéro Sila, Timóteo a'tiáto a'topí, niíki niíwî.

Paulo Atenapi Jesu yeé kitire werê'ke nií'

¹⁶Sila, Timóteore yuú kuegi noho Paulo Atenapi niígi, tii makápi í'yâ kusiaki niíwî. Toopí pâharâ naá êho peórâ yeé'karâre í'yâki niíwî. Teeré í'yâgi, púuro bihá wetiki niíwî. ¹⁷Tohó weégi Jesu yeé kitire Judeu masa naá nererí wi'ipi werêki niíwî. Judeu masare, âpêrá naá weeró noho êho peósetirâre werêki niíwî. Tohó niiká imí kohori niki makâ dekopí wa'â mihaki niíwî. Toopí kîi boka ehâráre Jesu yeé kitire werê mihaki niíwî.

¹⁸Ni'karérâ epicture, estóico wamétise kurarikâharâre bu'erá Paulo me'ra uúkukārâ niíwâ. Kîi Jesu yeé kitire, apéye kê'rare wêri'kârâpi masasere werêki niíwî naäre. Tohó weerá ni'karérâ naá basi a'mêri sêrí yâ'akārâ niíwâ:

—De'ró nií werê si'rigi weetí toô kâ'ro uúkúse pihagi? Âpêrá pe'e a'tíro niíkarâ niíwâ:

—Apé di'takâharâ naá êho peórâ nohore uúkúgi weesamí, niíkarâ niíwâ.

¹⁹Be'ró kîi re pihí wa'kakārâ niíwâ wiôrá naá uúkú wiaro Areópago wamétiropi. Toopí kîi re niíkarâ niíwâ:

—Ísâ mi'í ma'makâháse bu'esére ti'ó si'risa! ²⁰Ísâre mehêkâ warota niíka'sa! Teeré neé ti'otírâ niíkáti. De'ró nií si'riro weetí teé mi'í bu'esé? Werêya, niíkarâ niíwâ.

²¹Tii maká Atenakāharā, āpêrā toopí makāri wa'â'kārā naâ weesétise a'tíro niĩkaro niĩwi. Ma'ma kití di'akíre tí'ó, uúkū nu'kukā' sí'rrikārā niĩwā.

²²Naâ werê dutikā tí'ógi, Paulo Areópagopi wā'kā ni'ka werêki niĩwí Atenakāharāre:

—Yi'í i'yaká, misâ êho peórā nohore āyuró êho peóseti!. ²³Yi'í a'ti makápi síhāgi, misâ êho peósere i'yaápi. Toopí ni'kāro misâ êho peórā nohore wa'íkírā wéhē í há moro peoropi a'tíro ohā ò'no no'o'karore boka ehá pehasi. “Ó'ākī hí masí no'oya marigíre êho peóro ní!”, niíapi. Misâ masítimírā êho pe'ókire misāre ni'kāroakā werêgiti.

²⁴Ó'ākī hí a'ti imí koho ní pe'tisere weé'ki i'míse, a'tí di'ta wiógi niĩmi. Tohó wiógi ní tíhagi, imiá naâ weé'ke wi'seripi di'akí ní masítisami.

²⁵Neê apêye noho dí'satísa' Ó'ākī híre. Ní pe'tirāre katisé, ehéri miise, ní pe'tisere o'ósami. Neê marí da'rasé me'ra kí'ire wee tamúta basiótisa'.

²⁶Ó'ākī hí neê waropita ni'kí masí weéki niĩwí. Kí'í me'rata ní pe'tise kurarikāharāre weéki niĩwí. Naāre ní pe'tiro a'ti nukúkāpire ní biroato nígi díka waáki niĩwí. Ó'ākī hí kí'í dutiró me'ra marí pō téoro katiátohore, marí níiátohore kúúki niĩwí. ²⁷Kí'í weé'kere i'yārā, yí'íre masí sí'rírā a'maáto nígi teeré weéki niĩwí Ó'ākī hí. Kí'íre a'maáto níimigi, yoarópi níitisami. Marí tiroakā níisami.

²⁸Ó'ākī hí wee tamúro me'rata marí katí!, da'rá!. Ní'karérā misa yaá kurakāharā papéra ohará a'tíro ní ohākārā niĩwā: “Marí kē'ra Ó'ākī hí weé'kārā kí'í pō'rá ní!”

²⁹Marí Ó'ākī hí pō'ra ní' niĩrā, kí'íre “Ouro, prata wamêtise me'ra yeé'ki niĩmi”, ní wākútikā'ro iá!. Tohó niiká “Í tága me'ra weé'ki niĩmi”, níitikā'ro iá!. “Masá naâ wākúro me'ra yeé me'ri'ki niĩmi Ó'ākī hí”, níitikā'ro iá!. ³⁰Díporókāharāpire naâ masítirā yeé êho pe'ókere Ó'ākī hí tohó i'yākā'ki niĩwí. A'tóka terore marí ní pe'tirokāharāre a'tíro íasamí. Marí yā'aro weesétisere bíhā weti, du'u dutísami. ³¹Ó'ākī hí a'ti nukúkā ní pe'tirokāharāre beseátihi níimire i'yā kasa ni'koki niĩwí. Tii níimí niiká, keoró níisé me'ra beseígisami. Kí'í besé'ki Jesu me'ra tohó weegísami. Ó'ākī hí kí'íre á'ritá misāre beseákíhi níimí nígi, wéri'kípire masóki niĩwí, níiki niĩwí Paulo.

³²Paulo “Ni'kí masí wéri'kípi masáki niĩwí” niiká tí'órā, āpêrā ní'karérā mehó buhíkā'kārā niĩwā. Āpêrā pe'e “Mí'í apé tero teeré uúkúkā, tí'o nemó sí'risa' taha”, níikārā niĩwā.

³³Be'ró Paulo naâ nererópi ní'ki wiháa wa'âki niĩwí. ³⁴Ní'karérā kí'íre síru tuú wiha, kí'í weresére tí'órā, Jesuré êho peókārā niĩwā. Ni'kí Dionísio wamétigi Areópagopi āpêrā wiórā me'ra neré wiagi níiki niĩwí. Apêgo Dāmari wamétigo, tohó niiká āpêrā Jesuré êho peókārā niĩwā.

Paulo Corintopi weeséti'ke ní'

18 Paulo Atenapi werêka be'ro Corinto wamêtiri makapi wa'âki niĩwí. ²Toopí etāgi, ni'kí Judeu masi Áquila wamétigire, kí'í níimó Priscilare boka eháki niĩwí. Neê waropire Ponto wamêtiri di'takí hípi níiki níimíwí. Be'ró Itália di'tapi makāri wa'âki niĩwí. Kí'í toopí níika be'ro tookí hí romano masa wiógi Cláudio ní pe'tirā Judeu masare tí dí'tapi níirāre wiháa dutiki niĩwí. Kí'í tohó niiká tí'ógi, kí'í níimó me'ra Corintopi wa'âki niĩwí. Paulo kí'í Corintopi etaátoto díporoakā naâ kē'ra neê etarátā níikārā niĩwā. Paulo toopí etāka be'ro ni'kā níimí naâ tiropi síhāgi wa'âki niĩwí. ³Naâ kē'ra kí'í weeró nohota da'rasétirā níikārā niĩwā. Íse bítise su'ti

kaséri paka me'ra ãpêrã sihãrã wa'ãrã naã miãase wi'serire da'rerã niĩkãrã niĩwã. Teé naã da'rasétikã ì'yãgi, naã tiro naã me'ra da'rági toháká'ki niĩwĩ.

⁴Saurú niki Judeu masa naã nererú wi'ipi Judeu masare, Judeu masa niĩtirãre Jesu yeékãhasere kãre ãho peoáto niĩgi werêgi wa'ã mihaki niĩwĩ.

⁵Be'ró Sila, Timóteo Macedônia di'tapi niĩ'kãrã Paulo kãre ió no'lo'kãrã Corintopire etãkãrã niĩwã. Toopí naã etakã, Paulo su'ti kaséri me'ra wi'sêri weemí'kere da'rá du'ukã'ki niĩwĩ. Kãre niĩ pe'tise nimirí bu'eró bahuró Jesu yeékãhasere bu'èki niĩwĩ. Kãre Judeu masare “Ó'ákã hi besé'ki marí yoakã yuú kue'ki Jesu wamêtigi niĩmi”, niĩ bu'èki niĩwĩ. ⁶Naã pe'e a'teré tí'ó si'ritikãrã niĩwã. Tohó weérã kãre werêmikã, tookãhãrã kãre tu'ti, kãre weresére ye'sú mihakãrã niĩwã. Naã tohó weekã ì'yãgi, kãre ti'sãtisere ì'yógi, kãre yeé su'tire tookãhãse di'ta wã'á'kere paãste ì'yoki niĩwĩ. Naãre a'tiro niĩki niĩwĩ:

—Ó'ákã hi misãre bu'iri da'rekã, misa yeé bu'iri wa'ãrosa! Yeé bu'iri niĩsome. Misãre yi'fi kãre yeékãhasere weré tohapi. Tohó weégi yi'fi ni'kakã me'ra Judeu masa niĩtirãre Jesu yeékãhasere bu'ègi wa'ãgiti, niĩki niĩwĩ.

⁷Tohó niĩ toha ni'ko, tí wi'ipi ni'ki wihãa, Tício Justo yaã wi'ipi wa'ã, niĩkã'ki niĩwĩ. Tí wi'ipi pe'e naã nererú wi'ipi pi'toakã niĩkaro niĩwĩ. Justo Judeu masi niĩtimigi, Ó'ákã hire ãho peógi niĩki niĩwĩ. ⁸Ápí naã nererú wi'ipi wiógi Crispo wamêtigi kãre kã'ra Jesuré ãho peóki niĩwĩ. Niĩ pe'tirá kãre yaã wi'ikãharã Jesuré ãho peórã di'akã niĩkãrã niĩwã. Ápêrã kã'ra tii makãkãharã Paulo kãre weré'kere tí'órã, pãharã Jesuré ãho peókãrã niĩwã. Naã ãho peó tohakã ì'yãgi, Paulo naãre wamê yeeki niĩwĩ.

⁹⁻¹⁰Ni'ká yami Paulo kãritímigi kã'esé weeró noho Jesu kãre uúkũkã tí'óki niĩwĩ:

—A'ti makãpire pãharã yi'fi re ãho peoãhã niĩma. Tohó weérã mi'fi re ãpêrã neé mehêkã weetã basiósome. Yi'fi mi'fi me'ra niĩgiti. Tohó weégi uútikã'ya. Yeekãhãsere neé weré du'utikã'ya. Tohó weré nu'kukã'ya, niĩki niĩwĩ Jesu Paulore.

¹¹Tohó weégi Paulo ni'ká ki'ma apé ki'ma deko tookãhãrãre Ó'ákã hi yee kítire bu'ègi, Corintopire toháki niĩwĩ. ¹²Tiitãreta tí di'ta Acaia wiógi Gãlio wamêtigi sãhãki niĩwĩ. Tohó kãre wiógi niirí kura Judeu masa Paulore ye'é, kãre tiropi miãakãrã niĩwã. ¹³Kãre weré sãarã, a'tiro niĩkãrã niĩwã:

—Árri mehêkã ãho peó dutimi. Ísãre dutisé mehereta wee dutigi weemí, niĩkãrã niĩwã.

¹⁴Paulo yi'tigãti weerú kurata Gãlio uúkũ kehoki niĩwĩ Judeu masa kãre re weré sã'kãrãre:

—Kãre yã'ãro weéka be'ro niĩká pũrikãre, yi'fi tí'ó booápã. ¹⁵Misã Judeu masa dutisé niĩ yuukã, misã basi apoyã. Yi'fi pũrikã teeré neé besesomé, niĩki niĩwĩ.

¹⁶Tohó niĩ toha ni'ko, toopí niirãre kãre yarã surãrãre kõ'ã wiro dutiki niĩwĩ. ¹⁷Naã toopí niirãta, maatã Sóstene wamêtigire wiógi ì'yóropi ye'é, paãkãrã niĩwã. Naã paagi Judeu masa nererú wi'ipi wiógi niĩki niĩwĩ. Gãlio naã tohó weekã, tohó ì'yaró bahuró ì'yãkã'ki niĩwĩ. Neé ka'mú ta'atiki niĩwĩ.

Paulo Corintopi ni'ki Antioquiapi dahã tohaa'ke,

tohó niĩká opãturi kãre bu'è siha nemo'ke niĩ'

¹⁸Paulo pehe nimirí Corintopire toháki niĩwĩ. Be'ró tookãhãrã Jesuré ãho peórãre we'èriti, Priscila, Áquila me'ra Síria di'tapi wa'ã wa'ãki niĩwĩ.

Toopí kîî wa'aátoho diporo Corintopi niî'ki Cencreía wamêtiri makapi bu'áaki niîwî. Tii makápita yukîsi me'ra wa'aátoho diporo kîî poáire seê kô'a dutiki niîwî. Kîî too dipóropi Ô'ákî hire "A'tíro weegiti" niî'kere tu'â eha' niî sî'rigi tohò weêki niîwî.

¹⁹⁻²¹ Kîî re seêka be'ro naâ yukîsipi mihâ sâha, diâ pahirî maare pê'â, apé pâ're Êfeso wamêtiri makapi etâkârâ niîwâ. Toopí etâ, kîî Judeu masa nererî wi'lipi sâhá, Jesu yeekâhasere Judeu masa me'ra uúkûki niîwî. Ni'karerâ tí wi'li niirâ kîî re yoaká toha dutîkârâ niîmiwâ. Kîî pe'e tohá sî'ritiki niîwî.

—Yi'f Jerusalépi bosê nimi yi'riógi wa'âgi weé'. Ô'ákî hi kîî iaká, apé tero weégi a'tígiti taha, niîki niîwî naâre. Priscila, Áquila pûrikâ tii makápita tohákâ'kârâ niîwâ. Paulo ni'kitá toó niî'ki yukîsi me'ra yi'riáki niîwî.

²² Yi'riáa, etâki niîwî Cesaréiapire. Toopí etâ, yukîsipi niî'ki diháa, Jerusalépi wa'âgi ma'âpi maháki niîwî. Jerusalépire etâgi, tookâharâ Jesuré êho peórâ me'ra uúkû, toopí tohákâ'ki niîwî. Be'ró Antioquiapire yi'riáki niîwî taha. ²³ Toopíre kâ'ró niî keho, yi'riá wa'âki niîwî taha Galácia, Frígia di'ta niisé makaripire. Niî pe'tirâ Jesuré êho peórâre nemoró wákû tutuase o'ô nemo wâ'kaki niîwî.

Apolo wamêtigi kîî masaré bu'ê'ke niî'

²⁴ Paulo Galácia, Frígia di'tapi siharî kurata ápi Judeu masi Jesuré êho peógi Apolo wamêtigi Êfesopire etâki niîwî. Kîî Alexandriakî hi áyuró uúkû me'rigi niîki niîwî. Ô'ákî hi yee kiti wererâ naâ ohâka pûrikâhasere masirî masi niîki niîwî. ²⁵ Too dipóropire âpêrâ Jesu yeé kitire werékâ tí'óki niîwî. Tohò weégi kîî werê tí'saro me'ra, diakî hí niisé me'ra âpêrâre Jesu yeé kitire werê turiaki niîwî. Tohò weemígi, João kîî masaré wamé yee'ke di'akîre masíki niîwî. Espírito Santo kîî dihatá'ke pe'ere masítiki niîwî. ²⁶ Kîî neê uiró mariró wákû tutuaro me'ra Judeu masa naâ nererî wi'lipi Jesu yeé kitire werêki niîwî. Be'ró Priscila, Áquila tí'ókârâ niîwâ kîî weresére. Teeré werékâ tí'órâ, kîî re naa yaá wi'lipi miáakârâ niîwâ. Toopí kîî re áyuró Jesu yeé kitire kîî masítimi'kere diakî hí ni'kokârâ niîwâ.

²⁷ Be'ró Apolo "Acaiapi wa'â sî'risa" niiká tí'órâ, Êfesokâharâ Jesuré êho peórâ kîî re papêra ohâ basakârâ niîwâ. Tii pûrire Acaiakâharâ Jesuré êho peórâpire ohâ o'okârâ niîwâ. A'tíro niî ohâkârâ niîwâ: "Áyuró yê'êya Apolo kîî toopí ehaká", niî ohâ o'okârâ niîwâ. Ô'ákî hi toó Acaiakâharâre naâre ma'ígi, kîî makí Jesuré êho peókâ weêki niîwî. Naâreta Apolo kîî bu'esé me'ra Acaiapi ehâgi, wákû tutuase o'ô nemokí niîwî.

²⁸ Kîî niî pe'tirâ i'yóropi Judeu masare kîî werê me'rise me'ra dokâ ke'a mihakâ weêki niîwî. Kîî Ô'ákî hi yeekâhase ohâka pûripi bu'ê, naâre werêki niîwî:

—Ô'ákî hi kîî besé'ki marí yoaká yuú kue'ki niîmi Jesu, niîki niîwî. Kîî áyuró diakî hí bu'ê werê me'rikâ, kîî re naâ mehêkâ niî masítikârâ niîwâ.

Paulo kîî Êfesopi bu'ê'ke niî'

19 Apolo Corintopi niirî kura Paulo pe'e i'miáse bu'upare yi'riáa, Êfesopire ehâki niîwî. Toopí âpêrâ Jesuré êho peórâre boka ehâki niîwî. ² Naâre sêri yâ'aki niîwî:

—Misâ Jesuré êho peórâ, Espírito Santore yê'êri? niîki niîwî.

Naâ yi'tfîkârâ niîwâ:

—Yē'êtiwi. Ísá “Espírito Santo niísami” niiká ti'otírã niíkãti, niikãrã niîwã.

³—Too püríkãre misã wamê yee no'orã, yê'e nohó me'ra wamê yee no'ori? ní, naãre sêrí yã'a nemoki niîwí Paulo.

—João kíî bu'ê wamê yeero nohota ísãre wamê yeewã, niikãrã niîwã.

⁴Paulo naãre niíki niîwí taha:

—João wamê yeeki niîwí masá naã yã'ãro weeséti'kere bihá weti dika yuúka be'ro. João a'tíro niíki niîwí: “Yí'î be'ro ni'kí a'tígisami. Kíî re êho peóya”, niíki niîwí. Kíî tohó ní werê'kita niími Jesu, niíki niîwí Paulo.

⁵Kíî naãre werê tohaka be'ro naã Jesuré êho peókã î'yãgi, wamê yeeki niîwí. ⁶Be'ró naã dipopápire kíî yeé amúkãrire yãa peóki niîwí. Tohó weerí kurata Espírito Santo naãpire dihatáki niîwí. Kíî naãre dihatákã, apêye uúküsere uúkú masitimi'kere uúkú ni'kakãrã niîwã. Apêye kê'rare Ô'ákí hi kíî werê dutisere kíî wãkusé o'oró me'ra werêkãrã niîwã. ⁷Naã ní pe'tirá niîrã, doze wa'tero imiã niikãrã niîwã.

⁸Paulo tii makápi nígi, i'tiárã muhipú Judeu masa naã nererí wi'ipi wãkú tutuaro me'ra bu'ê sihagi wa'ã mihaki niîwí. Ô'ákí hi ní pe'tirá wiôgi niími niisére naã Jesuré êho peoáto nígi pũtro werêki niîwí.

⁹Apêrã ni'karerã tí wi'ipi niîrã kíî weresére tí'ó ti'satikãrã niîwã. Neê êho peotikãrã niîwã. Jesu yeekãhasere masá naã ti'óropi yã'ãro buhíkã'kãrã niîwã. Tohó weégi Paulo naã me'ra niími'ki kô'ã wiha wa'ãki niîwí. Ní pe'tirá Jesuré êho peórãre kíî me'ra tí wi'ipi niîrãre pihí wihaki niîwí. Be'ró kíî imî kohori níki Tirano wamêtigi yãa wi'i bu'erí wi'ipi masaré bu'êki niîwí. ¹⁰Piã ki'ma bu'êki niîwí. Tohó weerã tí di'ta Ásiakãharã tí'ó pe'tikã'kãrã niîwã Jesu yeé kitire. Judeu masa, apêrã Judeu masa niîtirã kê'ra ti'ókãrã niîwã kíî weresére.

¹¹Paulo tii makápi niiká, Ô'ákí hi kíî me'rata pehé áyusé weé î'yo mihaki niîwí. ¹²Tohó weégi Paulo kíî basi wa'átimikã, apêrã kíî yeé su'tí bu'íkãhase tuu weé kúu'ke su'tire, kíî yeé nesurire miãa mihakãrã niîwã do'átirã tiro, wãtiã sãháa no'o'kãrã tiropi. Teé me'ra do'átimi'kãrã y'i'riã mihakãrã niîwã. Wãtiã sãháa no'o'kãrãre kô'ã wíro miha no'okãrã niîwã.

¹³⁻¹⁴Tiitaretã apêrã masá wãtiã kô'ã wíro sihari masa Éfesopire etãkãrã niîwã. Naã sete niikãrã niîwã. Ceva wamêtigi pô'ra ni'kí pô'rata niikãrã niîwã. Kíî ni'kí Judeu masa sacerdotea wiôgi níki niîwí. Naã Jesuré êho peotimírã, Paulo weeró noho naã kê'ra Jesu wamére pisú tíharã, wãtiãre kô'ã wíro sí'rimikãrã niîwã. Tohó weerã wãtiã sãháa no'o'kãrãre kô'ã wírorãtirã a'tíro niikãrã niîwã:

—Wãtiã misã masápire niîrãre wihãa duti' Jesu, Paulo kíî werê sihagi wamê me'ra.

¹⁵Naã tohó niiká, wãti naãre yí'tiki niîwí:

—Yí'î Jesuré masí! Paulo kê'rare masí! Misã püríkãre masítisa! Noa nohó níiti misã? niíki niîwí.

¹⁶Naãre tohó níka be'ro masí wãti sãháa no'o'ki naãre bu'pu kehé pehaki niîwí. Naãre ipíti paãki niîwí. Kamí da're, naa yeé su'tiré paã tí're pe'okã'ki niîwí. Ni'ká pee naãre paãkã'ki niîwí. Naã pe'e neé a'metíkãrã niîwã. Naã su'ti marírã oma wihã wa'ákãrã niîwã tí wi'ipi ni'kãrã. ¹⁷Tii maká Éfesopi niîrã Judeu masa, apêrã Judeu masa niîtirã ní pe'tirá tí'ó se'sa wa'ákãrã niîwã tohó wa'asére. Teeré tí'ó ikiã, Jesuré wio pesãse me'ra wãkusétikãrã niîwã.

¹⁸Tohò weerã pãhará masá Jesuré êho peórã, masá naâ ti'óropi werê yi'rikarã niĩwã naâ too dipóropi masaré dohorê'seti'kere, naâ yaĩ weeró noho niisêti'kere. ¹⁹Pãharã tohò wee'karã papérare naâ tee nohó bu'ê'ke turirire masá naâ i'yóropi i hã kô'a pe'okã'karã niĩwã. Naâ i hã'ke turiri wapatíro naâ ba'pã keokã, cinquenta mil niyéru kuhiri wapa bihíse kuhiri wiháakaro niĩwã. ²⁰Tohò wee' Jesuré pãharã êho peó nemokãrã niĩwã. Kĩi yeé kiti niĩ pe'tiropi se'sákaro niĩwã.

²¹Be'ró Paulo wákũki niĩwã: “Yi'ĩ Jerusalépi toháagiti. Toopí wa'ági, Macedônia, Acaia di'tapi yi'riágiti. Jerusalére kã'ró niĩ keho, yi'riágiti taha Romare i'ya sihagi wa'ági”, niĩki niĩwã Paulo. ²²Tohò weégi piárã kíĩre wee tamúrãre Timóteo, Erastore Macedóniapi o'òo' yuu mi'taki niĩwã. Kĩi pe'e Ásia di'tapita tohákã'ki niĩwã.

Éfesopi kumúkã wa'á'ke niĩ'

²³Tiítareta Paulo kíĩ Éfesopi niĩká, Jesuré pãharã êho peóse bu'iri pũuro kumúkã wa'ákaro niĩwã. ²⁴Teé kumúkãre wã'kóki niĩwã ni'kí Demétrio wamêtigi. Kĩi así pa'ase prata wamêtisere da'rari masi niĩki niĩwã. Teé así pa'ase me'ra Diana wamêtigore naâ êho peóse wi'seriakãre yeé, duã mihaki niĩwã. Diana naâ êho peógo naâ ye'ko niĩko niĩwã. Teé wi'seriakãre duará Demétrio, ãpêrã kíĩ me'ra da'rá ko'terã pahiró wapá ta'a mihakãrã niĩwã. ²⁵Be'ró pãharã Jesuré êho peókã i'yãgi, kíĩ me'rakãharã, ãpêrã naâ weeró noho da'rasétirãre neêo kũuki niĩwã. Naâ nerêka be'ro naãre niĩki niĩwã:

—Misã áyuró masi! Marí a'té da'rasétise me'ra áyuró wapá ta'a niĩká.

²⁶Misã kê'ra Paulo weresére ti'ó yã'aya. Marí êho peórã masá naâ ye'ê'karãre “katisé kiorã meheta niĩma. Ô'ákĩ hi weeró noho niĩtima”, niĩ werê sihagi weemí. Kĩi tohò weresére a'tokãharã pãharã êho peórã weemá. A'tokãharã di'akĩ êho peósetirã weetima. Pãharã êho peórã weemá. A'ti di'ta Ásiakãharã kê'ra kíĩ weresére êho peóma. ²⁷Tohò weéro maríre a'té wio pesá butia! Marí da'rasere masá yã'ãro wákúrãsama. Teeré duutírãsama. Apêye kê'rare marí êho peógo áyú butia'go yaá wi'i mehó niirí wi'i tohákã'rosa! A'tóka terore Ásiakãharã, niĩ pe'tiropiãharã koõre êho peóma. Masá Paulo weresére êho peórã, siãpe me'ra koõre êho peó du'ukã'rãsama, niĩki niĩwã Demétrio.

²⁸Naâ kíĩ tohò niĩká ti'órã, ipíti uã, karíkũkarã niĩwã:

—Diana Éfesokãharã wiõgo áyú butia'go niĩmo.

²⁹Ãpêrã kê'ra teeré ti'ó, toó niirã waroa áyuró karíkũ se'sa wa'ákãrã niĩwã. Tohò karíkũrãta Gaio, Aristarco wamétirãre yê'ê, soharó me'ra wehê wã'kakãrã niĩwã pahirí wi'i tii makãkãharã naâ nereré wi'ipi. Naâ Macedóniakãharã Paulo me'ra sihá'karã niĩkarã niĩwã. ³⁰Paulo kê'ra kíĩ basi masá pãharã tiropi naâ me'ra uúkũgi wa'ági wa'ã si'rimiki niĩwã. ãpêrã Jesuré êho peórã pe'e kíĩre wêhe boósama niirã, neê du'óo'tikãrã niĩwã.

³¹Ãpêrã kê'ra Ásiakãharã wiõrã Paulo me'rakãharã kití o'òo'karã niĩwã kíĩre: —Masá pãharã wa'teropi neê wa'átikã'ato, niĩ kití o'òo'karã niĩwã.

³²Naâ toopí nererã mehêkã di'akĩ no'ó naâ iaró karíkũ ma'akã'karã niĩwã. Naâ de'ró weerã tirã a'topí marí nerêti? niisere neê masítikãrã niĩwã. ³³Naâ pãharã tí wi'ipi niirí kurata masá i'yóropi Judeu masa naâ akawerégi Alexandre wamêtigire tuu kehê ni'kokãrã niĩwã. Toó karíkũrãre wereáto niirã tohò weékãrã niĩwã. Kĩi naãre di'ta marí dutigi amúkãre yũu moroki niĩwã. Ísã Judeu masa bu'iri moó' niisere werê si'rimiki

niŵwĩ. “Paulo kīî werê sihase ĩsa yeékāhase meheta niŵwĩ”, niŵ sī'rimiki niŵwĩ. ³⁴Naâ kīîre Judeu masi niŵmi niŵ ĩ'yâ masirâ, â'rĩ kē'ra Dianare êho peótisami niŵrâ, maata ni'kâro me'ra karĩkũ mahakārâ niŵwâ:

—Diana Éfesokāharâ wiôgo äyú butia'go niŵmo. Piá hora teerê tohò karĩkũ nu'kukâ'kārâ niŵwâ.

³⁵Be'ró ni'kĩ tii makákāharâ wiôgipi naäre di'ta marĩkâ weéki niŵwĩ. Naäre niŵki niŵwĩ:

—Marĩ a'ti maká Éfesokāharâ Diana äyú butia'go êho peóri wi'ire ko'terá niŵ'. Koô bahusê weeró noho yeê'kere i'mĩsepi dihátĩ'kere ko'terá niŵ'. Niŵ pe'tirokāharâ a'teré masísama. ³⁶Neê ni'kĩ “Misâ teerê ko'terá niŵ wee'”, niŵ masítisami marĩre. Tohò weerâ misâ uasére toô kã'rota du'uyá. Diakĩ hí wākũ mi'tatimirâ, yã'aro weetikã'ya. ³⁷Árã misâ miítĩ'kārâ apêye nohoakã marĩ êho peóse wi'serikāhasere neê yahatĩkārâ niŵama. Marĩ êho peógore yabítikārâ niŵama. Naâ weetímikã, misâ naäre mehò waro miítikārâ niŵapi. ³⁸Demétrio, kīî me'ra da'rarã äpêrã masaré werê sãa sī'rĩrã, marĩre bese wiáropi werê sãarã wa'aáto. Teé niáteheta na'ro beserĩ masa beserã niŵama. ³⁹No'ó apêye noho misâ iasére sērĩ sī'rĩrã, wiôrã naâ a'ti makákāharã nerê dutikã, misâ iasére uúkũya. ⁴⁰Ni'kakã marĩ karĩkũ'kere romano masa wiôrã “Marĩre yi'rĩ ni'karã weesamá”, niŵ wākũrãsama. Marĩ tohò karĩkũro bahuró karĩkũ ma'akārã weeápi. Tohò weerã romano masa naâ werê sãakã, marĩre de'ró niŵ yi'titã basiótisa', niŵki niŵwĩ Éfesokāharâ wiôgi.

⁴¹A'té uúkũ yapatĩ, “Toô kã'rota niŵ’”, niŵki niŵwĩ. Kīî “Misa yeé wi'seripi wa'äya” niikã ti'órã, wiháaste pe'tia wa'ákārã niŵwâ.

Paulo Macedônia di'tapi, Grécia di'tapi kīî sihã'ke niŵ'

20 Kumũkã pe'tĩka be'ro Paulo Jesuré êho peórãre werê kasa ni'kogiti pihĩokĩ niŵwĩ. Kīî werêka be'ro naäre we'êriti, wa'ã wa'ãki niŵwĩ Macedônia di'tapi. ²Tookāhãse makaripi yi'riãgi, tookāhãrãre kīî weresé me'ra nemoró wākũ tutuase o'ò nemo wã'kaki niŵwĩ. Tohò weé wã'ka, ehãki niŵwĩ Grécia di'tapire. ³Toopĩ i'tiã muhipũ tookāhãrã me'ra tohãki niŵwĩ. Be'ró kīî Síriapi yukĩ si me'ra wa'ãgiti weemĩgi, kitĩ ti'òki niŵwĩ Judeu masa mi'ĩre wēherã tirã weeáma niisê kitire. Tohò weégi “Meharó yi'ĩ a'tĩka ma'a Macedõniapita wa'ãgiti taha”, niŵ wākũki niŵwĩ. ⁴Kīî wa'akã, kīî me'ra wa'ákārã niŵwã Beréiakĩ hi Sópater wamêtigi, Tessalõnicakāharã piãrã Segundo, Aristarco wamêtirã. Tohò niikã Derbekĩ hi Gaio wamêtigi wa'ãki niŵwĩ. Ápi Timóteo, äpêrã Ásiakāharã piãrã Tíquico, Trófimo wamêtirã wa'ákārã niŵwã. Be'ró Filipopire etãwã. Yi'ĩ Luca kē'ra Filipopi niŵ'ki wa'ãwi taha naâ me'ra. ⁵Naâ ĩsã diporo Filipopi niŵ'kārã wihã wã'kawã. ĩsãre Trõadepi ko'tekãrã niŵwã. ⁶Pãu bikiasé me'ra moretika ba'arĩ bosé nimi be'ro ĩsã kē'ra Paulo me'ra naäre siru tuúwi Filipopi niŵ'kārã. Tohò siru tuú wã'karã, yukĩ si me'ra naâ wa'ã'karopita ĩsã kē'ra wa'ãwi. Wa'ã, ni'kãmukãse nimiri be'ro Trõadepire ehãwi. Toopĩ ĩsã me'rakāharã ĩsãre pòo tēriwã. Toopĩre ni'kã semana tohá ni'iwi.

Paulo Trõadepi birĩ diha wērĩ'kipire masó'ke niŵ'

⁷Soorĩ nimi yamĩpi pòo tēriãtirã nerêwi. Paulo pòo tēriãtoho diporo masaré bu'êwĩ. Kīî ape nimĩ wa'ãgiti wee yuúgi, naäre yoakã bu'êwĩ. Teé yamĩ dekopi bu'ê du'uwĩ. ⁸⁻⁹ĩsã i'tiã kasãtiri wi'ĩ bu'ĩkãha tũkupĩ nerêwi.

Tii tükúpire pehé s'í'óo'sepa níwí. Ní'kí ma'mí Êutico wamêtigi janela sopepi duhíwí. Paulo yoaká uúkú yuuká, kíî re wihá ehâ yí'riakaro níwí. Kíî kárí yí'ri, birí diha wa'áwí nukúkâpi. Tii tükúpi ní'kârâ kíî tiropi diháa, kíî wêrí'kipire wehê wá'ko dípowâ. ¹⁰ Paulo kê'ra diháa, mu'rí ke'a, kíî re paâ bí'a wehê wá'kowí. “Katími yuhúpi. Wákú ke'titiká'ya”, níwí. ¹¹ Paulo kíî re masóka be'ro ísâ opáturi miháwi tii tükúpita taha. Kíî ísâre si'orí pōo tērise o'ô, uúkú nemowí taha teê bo'rêa mihatikâpi. Be'ró werê toha ní'ko, wiháa wa'áwí. ¹² Kíî wa'âka be'ro Êutico wêrí'kipi masá'kire toopí nerê'kârâ kíî yaá wí'ipi miáawâ. Kíî masaká, naâ pūuro e'katíse me'ra tohawá.

Paulo kê'ra Trôadepi ní'kârâ Mileto wamêtiri makapi wa'â'ke níi'

¹³ Be'ró Paulo ísâre Trôadepi níirâre diâpi wa'á yuu dutiwí Assô wamêtiri makapi. Tohō weérâ toopí wa'áwi. Paulo kíî wa'á s'í'ri'karo nohota ma'âpi wa'âki níwí. ¹⁴ Ísâ kíî re Assôpi boka ehâ, kíî ísâ me'ra diâpi wa'áwí. Be'ró taha ísâ Mitilene wamêtiri makapi wa'áwí. ¹⁵ Toopí ehâ, ape ními yí'riáwi Quio wamêtiri níkiro pi'topi. Toopí kárí, ape ními yí'riáwi taha. Yí'riáa, ehâwi Samo wamêtiri níkiropire. Toó yí'riáa, ehâwi Trogílio wamêtiri makapi taha. Toopí káriwí. Ape ními wa'á, ehâwi Mileto wamêtiri makapi. ¹⁶ Ásiapire yoaká níi s'í'ritigi, “Éfesore diakí hí yí'rirá”, níwí Paulo. Kíî sohâ yí'riawí. Apé tero weégi kíî re basiókâ maa, Pentecoste bosê ními díporo maatá Jerusalépi níi yuu s'í'ri tohawí.

Paulo Éfesokâharâ Jesuré êho peórâre si'orí níirâre werê tio'ke níi'

¹⁷ Miletopi níigita, Éfesokâharâ Jesuré êho peórâre si'orí níirâre Paulo kití o'ôo'wí:

—Toopíre wa'á wee! A'topí yí'î re pōo tērí uúkūrâ a'tiá, níi o'ôo'wí.

¹⁸ Naâ etaká í'yâ, naâre níwí:

—Misâ áyuró masí' yí'î misâ wa'teropire weeséti'kere. Yí'î neê waro Ásiapi etâgi weeséti ní'ka'kere, teê yí'î níi tiogipi wee yapá da'reo'kere misâ áyuró masísa. ¹⁹ Yí'î marí wiôgi dutiró weegi níigi, “Yí'î masiró me'ra uúkú”, neê níitiwi. Masá Jesuré êho peotiká utíkati. Yí'î re Judeu masa naâ wehê s'í'ri wapaká, yí'î pi'etikáti. ²⁰ Yí'î misâ nerê wiaropi, no'ô misa yeé wí'seripi misâre wee tamúse nohore ya'yíótiwi. Werê pe'oká'wi. ²¹ Judeu masare, Judeu masa níitirâ kê'rare a'tíro werêwi: “Misâ yâ'áro weesétisere bihá weti dika yuúya. Jesu marí wiôgire êho peóya”, níwí. ²² Yí'î ní'kâroaká Jerusalépi wa'âgi weé! Espírito Santo yí'î re dutí'karo nohota. Toopí yí'î re de'ró wa'aró wa'ârosa! Masítisa. ²³ A'té di'akíre masí! Níi pe'tise makaripi yí'î wa'asétiri níki Espírito Santo yí'î re werêwi: “Masá mí'î re bu'îri da'rérí wí'ipi sōróo, mí'î re pi'etiká weerásama”, níi werê yuuwí. ²⁴ Naâ yí'î re tohō weerásama níimigi, wákú ke'ti wee! Yí'î katirí imí kohore ma'í wee! Marí wiôgi Jesu kíî da'rasé kúú'ke púrikâre pe'ó s'í'risa! Ô'âkí hí masá níi pe'tirâre ma'ímí níisé kitire werê dutiwí yí'î re.

²⁵ Yí'î misâ tiropi níigi, Ô'âkí hí níi pe'tirâ wiôgi níimi níisé kitire werê síhawi. Ní'kâroakâre “Misâ neê ní'kí yí'î re í'yâ nemosome maha”, níi tí'ó yâ'asa! ²⁶⁻²⁷ Yeé bu'îri meheta nífrosa! misâ í'mí sepi wa'âtiká. Yí'î misâre teê níiáthereta werê pe'oká'wi. Níi pe'tise Ô'âkí hí misâre werê dutí'kere neê kâ'roaká ya'yíótiwi.

²⁸Misâ basi pe'e ko'têya. Êfesopi toháarã, âpêrã Espírito Santo misâre ko'tê duti no'o'kãrã kê'rare ko'têya. Ô'âkî hi maki wêrisé me'ra naã kê'ra marî weeró nohota kîî pô'rá niîma. Tohô weerã naãre ovelha ko'terã naa yarã ovelhare âyuró ko'terã weeró nohota âyuró ko'têya. ²⁹Yi'î wa'âka be'ro âpêrã niî soorã a'tîrãsama. Yaîwa ovelhare ba'â'karo weeró noho misâ Jesuré êho peómi'kere pe'tikã weé si'rîrãsama. ³⁰Misâ tiro niirã kê'ra Jesuré êho peórãre naã bu'esé pe'e're siru tuuáto niirã niî soose wa'korãsama. ³¹Tohô weerã misâ naã niî soori niirã, âyuró ko'têya. Wákúya. I'tiã ki'ma imî kohori, yamîri niî pe'tirã misâ nikire utisé me'ra bu'êwi.

³²Ni'kâroakãre maha misâre ko'teáto niîgi yi'î Ô'âkî hire sêri basã kúugiti. Kîi yeékãhase kitire ti'órã, misâ masîrãsa' Ô'âkî hi masaré ma'isêre. Kîi misâre tutuakã weegísami. Ô'âkî hi “Niî pe'tirã yi'î besé'kãrãre âyusé o'ôgiti”, niîki niîwi. Kîi niî'karo nohota misâre o'ôgisami. ³³Yi'î neé iotíwi âpêrã yee niyêrure, naa yeé su'tiré.

³⁴Misâ âyuró masî! Yi'î basi da'rasé wapa me'ra niî pe'tise yi'î, yi'î me'ra'kãharã iasé nohore bokawí. ³⁵Yi'î tohô weégi, âpêrãre wee tamúsere misâre i'ýowí. Marí tohô da'ra tîhãrãta, pahasé kiorãre wee tamúro iá! Wákúya Jesu marí wiôgi kîi niî'kere. “Apêye noho o'ogí pe'e ye'egí nemoró e'katisami”, niîki niîwí Jesu, niî weré tiowí Paulo Êfesokãharã Jesuré êho peórãre si'orí niirãre.

³⁶A'teré tohô niî toha ni'ko, Paulo naã niî pe'tirã me'ra ehã ke'a, Ô'âkî hire sêriwí. ³⁷Ô'âkî hire sêri toha, naã niî pe'tirã utí tîharã, pûüro ma'isê me'ra kîîre paã bi'a, we'êriti tiowã. ³⁸Naã “Misâ yi'îre i'ýã nemosome maha” niikã ti'ô'kãrã niî tîharã, pûüro bihã wetirã tohawã. Be'ro kîi re petã yukî sipi tuu soówa.

Paulo Jerusalépi wa'â'ke niî'

21 Êfesokãharã Jesuré êho peórãre si'orí niirãre we'êriti tio, yukî si a'mé do'kawihopi mihã sãha, wa'â wa'âwi. Wa'â, diakî hí p'êa ehãwi Cós wamêtiri makapi. Toopí kãrí, ape nimí yi'riãwi Rode wamêtiri makapi. Tii makãre yi'riãã, ehãwi Pátara wamêtiri makapi taha. ²Toopíta îsã apêwi me'ra Fenicia tiro wa'apihípi mihã sãha, wa'â wa'âwi. ³Wa'â, Chipre nikirore i'ýa wã'ka, tii nikíro kúupe' pe'e tohawí. Toó yi'riãã, Síria di'tapire etãwi. Etã, Tiro wamêtiri makapi mahãawi. Toopí tiwí da'rarã apeká naã duré dihokã, îsã kê'ra tiwipí sãyã'kãrã dihãawi. ⁴Toopí îsã Jesuré êho peórãre boka ehãwi. Naã me'ra ni'kã semana tohá ni'wi. Naã Espírito Santo masisé o'ô no'o'kãrã Paulore “Mi'î Jerusalépi wa'âtikã'ya mi'îre wêherí”, niî werêwã. ⁵Naã tohô niimikã, îsã “Tiikése nimiri toharã ti” niika be'ro wa'â wa'âwi taha. Îsãre niî pe'tirã, naã nimosã numia, naã pô'rá ba'pãti tiowã petãpi. Îsã niî pe'tirã nukúporopi ehã ke'a, Ô'âkî hire sêriwí. ⁶Sêri toha we'êriti, îsã yukî sipi mihã sãhawí. Naã pe'e kê'ra naa yeé wi'seripi toháã wa'âwã.

⁷Îsã Tiro wamêtiri makapi niî'kãrã yi'riãã, etãwi taha Ptolemaida wamêtiri makapi. Toopí Jesuré êho peórãre a'mêri boka ehã uúkúwi. Ni'kã nimi naã me'ra tohawí. ⁸Ape nimí yi'riãã, etãwi taha Cesaréiapire. Toopíre etã, îsã Filipe Ô'âkî hi yee kiti weré kusiagi yaã wi'ipi kãriwí. Kîi me'ra toopí tohá'kã'wi. Filipe too dipóro Jerusalépire âpêrã seis me'ra ba'asé etiãkîhi naã bese kúú'ki niîwí. ⁹Kîi me'ra kîi pô'ra numiã ba'pãritirã numia marãpi simia moorã niîwã. Naã Ô'âkî hi kîi uúkú'kere weré turiarã niîwã.

¹⁰Īsâ pehête nimiri niika be'ro ni'kí Judéiakī hi Ágabo wamêtigi etâwī. Kīī Ō'âkī hi uúkū'kere werê turiagi niŵī. ¹¹Īsâ tiro ehâ, Paulo yaa daá ehêri turi daare mií, kīī basi kīī yeé amúkari, kīī yeé di'pókari pi di'tewī. Di'té toha, ĩsâre niŵī:

—Espírito Santo a'tiŵo niíami yi'ŵi re: “Mi'ŵi a'ti daá me'ra di'té'karo weeró noho Judeu masa Jerusalépi a'ti daá wiógire di'terásama. Naâ Judeu masa niítirâre o'ôrásama kīī re yâ'âro wee dutirâ”, niíami Espírito Santo, niŵī Ágabo.

¹²Kīī tohó niiká ti'ôrâ, ĩsâ, âpêrâ Cesaréiakâharâ Paulore “Neê Jerusalépi wa'âtikâ'ya”, niímiwi.

¹³Kīī pe'e ĩsâre niŵī:

—Mísâ neê utítikâ'ya. Yi'ŵi re tohó weerâ, ipíti bihâ wetise o'ôrâ weé!. Naâ yi'ŵi re di'té si'rikâ, yi'ŵi naâre “Di'tetikâ'ya”, niísome. Jerusalépi naâ yi'ŵi re Jesu yeé bu'iri wêhé si'rikâ, yi'ŵi e'katise me'ra wêrígiti, niŵī Paulo.

¹⁴Īsâ kīī re de'ró ka'mú ta'a masiti, Ō'âkī hi kīī de'ró iaró weeáto niŵrâ tohó du'úkâ'wi.

¹⁵Be'ró ĩsâ, ĩsa yeé durê, Jerusalépi wa'â wa'âwi. ¹⁶Âpêrâ pehêterâ toó Cesaréiakâharâ, Jesuré êho peórâ ĩsâre ba'pâti wâ'kawâ. Ni'kí naâ me'ra Menasó wamêtigi yoakâ Jesuré êho peósetigi Chipre nikirokī hi niŵī. Jerusalépire ĩsâ kīī yaa wi'ipi kârirâ wa'âwi.

Paulo Jerusalépi Tiago, âpêrâ Jesuré êho peórâ si'orí niirâ me'ra uúkū'ke nií'

¹⁷Īsâ Jerusalépire etaká, ĩsâre Jesuré êho peórâ e'katise me'ra pōo tēriwâ. ¹⁸Īsâ etâka nimi ape nimí pe'e Paulo Tiagore ŷyâgi wa'âgi ĩsâ me'ra wa'âwī. Toopíre nií pe'tirâ Jesuré êho peórâre si'orí niirâ kīī me'ra niŵwâ. ¹⁹Paulo naâ me'ra uúkū toha, Judeu masa niítirâ tiropi nií pe'tise Ō'âkī hi kīī me'ra weé'kere ni'karé tee níki werê birowī.

²⁰Naâre tohó nií werêka be'ro Ō'âkī hire “Áyú butia'gi nií!” niŵwâ. Be'ró Paulore niŵwâ:

—Mi'ŵi áyuró masísa! Pâharâ waro Judeu masa Jesuré êho peórâ niíma. Naâ Moisé kīī dutí'kere nií pe'tirâre pūūro wee dutirâ weemá. ²¹Âpêrâ masá a'tiŵo nií uukahâma mi'ŵi re. “Mi'ŵi Judeu masa niítirâ yaa di'tapi niŵgi, Judeu masa toopí niirâre Moisé dutí'kere wee dutitiapa'ro. Naâ pōrâ ō'rekihí yapa kaserore yehê kō'a dutitiapa'ro. Tohó niiká marí Judeu masa weesétise noho kê'rare wee dutitiapa'ro”, tohó nií uukahâma âpêrâ mi'ŵi re. ²²Naâ mi'ŵi a'topí ehaápi niise kitire ti'ôrâ, nerêrásama. Too pūríkâre de'ró weé si'risari? ²³Mi'ŵi a'tiŵo weeká, áyu boósa! Imiá ba'pâritirâ niíma a'toré. Naâ Ō'âkī hire “Apêye noho tohó weerâ ti”, niíkârâ niíama. ²⁴Naâ me'ra mi'ŵi Ō'âkī hi wi'ipi wa'âya. Naâ Moisé dutí'karo nohota weerâ weeáma. Naâ yâ'âro niisétí'kere Ō'âkī hi naâ me'ra áyuro e'katí dutirâ dika yuúrâ weeáma. Mi'ŵi kê'ra naâ weeró nohota weeyá. Nií pe'tise wa'íkîrâ naâ Ō'âkī hire ĩ há morose wapare naâre mi'ŵi wapa yeé basaya. Mi'ŵi tohó weéka be'ro naâ poárire seê kō'a dutirásama. Nií pe'tirâ Judeu masa mi'ŵi tohó weeká, mi'ŵi re kití “Tohó nií ma'akârâ weeápâ”, niírásama. “Kīī kê'ra Moisé dutí'kere áyuro weegí niími”, niírásama.

²⁵Īsâ sô'ó niika teropi Jesuré êho peórâ Judeu masa niítirâre papéra dutirí pūri ohâ tohawi naâ weeátehere. Wa'íkí di'í âpêrâ nohore Ō'âkī hi mehereta êho peórâ naâ wêhé ĩ há moro'kere ba'â dutitiwi. Nií pe'tirâ wa'íkîrâ yee diíre, wa'íkîrâ naâ wamî taha áriá sure'kârâ nohore ba'â dutitiwi. Âpêrâre

a'me tǎrá dutitiwi naâ nimosá numia, naâ marapí simia nítirāre, nií ohá o'lowi Judeu masa nítirāre, niíwā Jesuré êho peórāre si'orí niirá Paulore.

²⁶Paulo pe'e "Ai", niíwī.

Tohō weégi sō'ó niíkarā ba'pāritirāre miáa, ape nimí pe'e naâ yā'áro niisétí'kere du'ú dika yuurá wa'árā Ō'ákī hi wi'ipi wa'áwā. Tíí wi'i Ō'ákī hi wi'ipi sáhāa, Paulo sacerdotere werêki niíwī:

—Ni'ká semana di'sá' á'rā yā'áro niisétí'kere du'ú dika yuuátoto. Nií tiori nimire naâ masá níki ovelhare wêhé o'órāsama Ō'ákī hire, niíki niíwī Paulo.

Paulore Ō'ákī hi wi'ipi po'peapi niigire yē'ê wiháa'ke nií'

²⁷Naâ yā'áro niisétí'kere dika yuú, naâ āyuró tu'á eha boro āpêrā Judeu masa Ásiakāharā Paulore kīî Ō'ákī hi wi'ipi niiká i'yākārā niíwā. Kīî re i'yārā, āpêrā masá tíí wi'ipi niiráre uāro sáhakā weékārā niíwā. Naâ kīî re yē'êa, karíkūkārā niíwā:

²⁸—Īsā akawerérā, ĩsāre wee tamúrā a'tiá. Ā'ritá niími nií pe'tiro maríre yā'áro uúkūse me'ra dohoré' kusia'ki. Kīî "Judeu masa yā'á niíma", nií kusiami. "Moisé kīî dutí'ke wapa marí'", niími. A'tí wi'i Ō'ákī hi wi'ipi kē'rare "Yā'á nií'", nií bu'ê kusiagi weemí. Apêye maa taha grego masare a'tí wi'ipire mii sáhátiapi. Judeu masa nítirā grego masa a'tí wi'ipire de'ró sáhátita basió wee'. Kīî a'tiro weégi, a'tí wi'ipi yā'asé marirí wi'ire dohoré'gi weeápi, nií weré sākārā niíwā.

²⁹Naâ toj dipóro Éfesokí hi Judeu masi nítigi Tróximo wamétigire Paulo me'ra niiká i'yākārā niíwā makâpi. Tohō i'yākārā nií tiharā, naâ "Kīî re Ō'ákī hi wi'ipi mii sáhápi", nií wākūkārā niímiwā.

³⁰Naâ tohō niiká ti'órā, tii makákāharā nií pe'tirā uāro sáhawā. Tohō weerā soharó me'ra naâ oma sáhá, Paulo tiropi ehâ, kīî re yē'ê, Ō'ákī hi wi'ipi niigire wehé wihawā teé sopé pi'topi. Be'ró maata tíí wi'ipi sopéire āyuró bi'ákā'wā kīî tíí wi'ipi du'ti sáhári niírá. ³¹Naâ Paulore wêherá tirāpi weemíwā. Naâ wêhé si'riri kura āpêrā masá surára wiógipire werêrā wa'ákārā niíwā. A'tiro niíkarā niíwā:

—Nií pe'tirā a'ti maká Jerusalé kāharāre kumúkā wa'áro weeápi, nií werêkārā niíwā surára wiógipire. ³²Kīî tee kitíre ti'ógi, kīi yarā surárrare neré duti, āpêrā kīî me'rakāharā wiórā kē'rare neêo, omá wā'katikārā niíwā naâ tiropi. Be'ró naâ tohō a'tiká i'yārā, Paulore paámi'kārā paá du'ukā'wā.

³³Be'ró surára wiógi Paulo tiropi wa'á, kīi yarā surárrare yē'ê duti, piá daa kome daári me'ra di'te dutíwī. Tohō weé tohaka be'ro masaré "Noá nífti á'ri? De'ró weeáti?" nií sēri yā'awī.

³⁴Kīî tohō niiká, masá pe'e ápi mehêkā, āpêrā kē'ra mehêkā no'ó iaró karíkū ma'akā'wā. Tohō weégi surára wiógi pe'e ti'ó su'ria wa'áwī. "Á'ri a'tiro weeámi" niisére keoró masítiwī. Tohō masíti, kīi yarā surárrare miáa dutiwi naâ surára niirí wi'ipi. ³⁵⁻³⁶Naâ toopí kīî re miáakā, pāhará masá naāre siru tuúwā. Siru tuú, pūuro karíkūwā:

—Kīî re wêheyá, niíwā. Tohō weerā surára naa yaá wi'ipi sopé pi'to mihátotiro ehārā, masá "Kīî re wêheyá" niiká ti'órā, surára Paulore mii wiá mihāawā.

Paulo surára wiógi me'ra kīî uúkū'ke nií'

³⁷Tíí wi'ipi ehâ, kīî re o'ó sōrorátirā weerí kura Paulo surára wiógire grego yee me'ra "Yi'í mi'í me'ra uúkū si'risa", niíki niíwī. Kīî uúkūkā

ti'ógi, surára wiógi pe'e "Mi'í grego yeere masíti? ³⁸Too pūríkäre kārî sō'ó ni'íki Egitokí hi masaré neóo kúu wee tihági, romano masa wiôrá me'ra a'me kēé'ki meheta ni'ti? Páhará wēheráre ba'páritisetiri mil ni'kāräre kīí yukí marirópi miáaki ni'wī. Mi'í kīí meheta ni'ti? ni' sērî yā'aki ni'wī Paulore.

³⁹Paulo kīíre yi'tíki ni'wī:

—Ni'í wee! Yi'í Judeu masi, Tarso wamētiri makakī hi ni'í. Tarso mehó niiri maka meheta ni'í Cilícia di'tapire. Yi'í ā'rá masá me'ra uúkú sī'risa, ni'íki ni'wī.

⁴⁰Kīí tohó niiká ti'ógi, surára wiógi "Ai. Uúkūya", ni' yi'tíki ni'wī. Tohó weégi Paulo mihâaropi nu'kúgita, amúkā me'ra masaré di'ta marí dutiwi. Naá di'ta maríkā i'yā, Paulo masaré naa yeé hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūwī.

22 —Yi'í akawerérā, yi'íre ti'oyá. Yi'í misáre yeekāhásere werégiti misá yi'íre "Bu'íri moomí" niáto ni'gi, ni'wī.

²Be'ró Paulo naa yeé hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūká ti'orá, nemoró di'ta mariáwā. Paulo naáre ni'wī:

³—Yi'í Judeu masi ni'í. Cilícia di'takí hi, ni'ká maka Tarso wamētiri makapi bahuáki ni'wī. A'ti maká Jerusalépi áyuró masá tu'â eha ni'kowi. Yi'íre bu'ê'ki Gamaliel ni'wī. Moisé marí yēki simiáre duti'kere ni' pe'tisere bu'ê'pe'okā'wi. Misá a'tóka terore Ó'ákí hi kīí duti'kere áyuró weesétiro nohota yi'í kē'ra weewí. ⁴Yi'í too dipóropire Jesuré ého peóräre yā'áro weékúkāti. Ehéri pō'ra áyuká ti teé no'ó ãpēräre wēhé tohagipi. Ímiá, numiáre yē'ê, naáre bu'íri da'rerir wi'ipi sōróo miha dutikāti. ⁵Sacerdotea wiógi, ni' pe'tirá Judeu masa wiôrá "Kīí tohóta weewí", ni' masisama. Naáta yi'íre papéra apo basá tihará o'óo'wā Damascokāharā Judeu masa marí akaweréräre. Yi'í tii pūrî me'ra Damascokāharā Jesuré ého peóräre yē'êgi wa'ámiwi. A'ti maká Jerusalépi naáre mi'ti, bu'íri da'régiti ni'gi, tohó weemíwi.

Paulo kīí dika yuú'ke kitire masaré werê'ke ni'í

⁶Damascopi yi'í ehágiti weerí kura daharí tero niiká wākútiro i'mîsepi bipô ya'baró weeró noho yi'í tiro asisté dihati bo'rê yuua wa'áwi. ⁷Tohó wa'aká, yi'í nukúkāpi birí ke'a wa'ákāti. Toó be'roaká ni'kí yi'íre uúkūká ti'owí. "Saulo, de'ró weégi yi'íre yā'áro weégi weeti?" ni'wī.

⁸Teeré ti'ó, yi'í kīíre yi'tiwí: "Noá ni'ti mi'í?" ni'wī.

Kīí pe'e "Yi'í Jesu Nazarékí hi ni'í. Yi'íreta yā'áro weégi weé'", ni'wī.

⁹Yi'í me'ra wa'ákārā kē'ra teé asistése i'yákārā ni'wā. Teeré i'yārā, ikiá wa'ákārā ni'wā. Yi'íre kīí uúkū'ke pe'ere ti'otikārā ni'wā. ¹⁰Jesu tohó niiká ti'ó, "Yi'í wiógi de'ró weegísari?" ni' sērî yā'awi kīíre.

Kīí yi'íre yi'tiwí: "Wā'ká ni'kaya. Wa'áya Damascopi. Toopí mi'íre ni'kí werégisami ni' pe'tise yi'í mi'íre wee dutiátehere", ni' o'óo'wí. ¹¹Yi'íre kīí asisté'ke neé kapêri bahutíká weeká ti. Tohó weerá yi'í me'rakāharā Damascopi si'orí wa'árā, yi'íre tí á wā'kawā.

¹²Tii makápire ni'kí Anania wamétigi, Moisé duti'kere weé nu'kugi ni'wī. Ni' pe'tirá Judeu masa Damascopi niirá kīíre "Áyugi ni'imi", ni' i'yāwā. ¹³Yi'í tii makápi etáka be'roaká Anania yi'íre i'yági ehāwí. Kīí yi'íre ni'wí: "Saulo, mi'í opáturi i'yágisa taha." Kīí tohó niiri kurata yi'í opáturi i'yákāti taha. Tohó wa'aká, kīíre i'yāwi yi'í tiro nu'kugíre.

¹⁴Be'ró yi'íre ni'wí: "Ó'ákí hi marí yēki simiá ého pe'ó'ki diporópi mi'íre beséki ni'wí. Ó'ákí hi kīí iaró mi'íre masiáto ni'í, kúúki ni'wí. Tohó niiká

kîî makí Jesu yâ'asé moogíre î'yâ, kîî úküsere tí'oaato níigi kûúki níwî. ¹⁵Nîî pe'tiräre nîî pe'tiropi mi'î î'yâ'kere, mi'î tí'ókere Jesu yeé kítire mi'î weré kusiagi wa'ágisa!. ¹⁶Yê'e nohó pe'e basió weeti mi'î re? Basió' pürikä. Wamê yee dutiya. 'Yi'î Jesuré êho peó!, yi'î yâ'âro weé'kere akobohóya', nîî sêriyá Ô'âkî hire", níwî yi'î re Anania.

**Paulo Judeu masa nîitirâ tiropi Ô'âkî hi
kîî re wa'â duti'kere weré'ke nîî'**

¹⁷Tohô wa'âka be'ro yi'î Damascopi nî'ki tohâtiwi a'ti maká Jerusalépi. Tohatá, Ô'âkî hire sêrigi wa'âwi Ô'âkî hi wi'ipi. ¹⁸Yi'î sêrirí kura kâritímigi kê'esé weeró noho Jesuré î'yâkâti. Jesu yi'î re níwî: "Keêro a'ti maká Jerusalére wiháaya. A'ti makákâharâ yee kítire mi'î weré sihakâ, neé êho peósoma", níwî.

¹⁹Yi'î teeré tí'ó, kîî re níwî: "Yi'î wiôgi, naâ âyuró masísama yeekâhasere. Nîî pe'tise Judeu masa naâ neresé wi'seri niki mi'î re êho peóräre a'mâ sâha, naâre yê'ê, bu'îri da'reri wi'ipi kûú, paâpe kûuwi.

²⁰Estevão mi'î yeé kiti werê'kire naâ wêherí kurare yi'î kê'ra toopíta î'yâ nu'kuwi. Naa yeé su'tí bu'íkâhasere ko'tê basawi. 'Ayuró weerâ, tohô weé bata'ma', nîî wâkuséti nu'kuwi", nîî werêwi Jesuré.

²¹Jesu yi'î re níwî: "Wa'âya. Yi'î apêropi yoarópi o'ðo'giti weé' mi'î re Judeu masa nîitirâ tiropi", níwî.

²²A'totá Paulo úküsere tí'o tiówâ. Kîî "Yi'î re 'Judeu masa nîitirâ tiropi wa'âya' níwî" niiká tí'órâ, ipíti karíkūwâ:

—Kîî re wêheya, nîî karíkūwâ. ²³Karíkū nemo, naâ uasére î'yórâ, naa yeé su'tí bu'íkâhasere dokêo miha, di'tâ mararire ôrê dokesté moro mihawâ.

Paulo surára tiropi weeséti'ke nîî'

²⁴Naâ tohô weeká î'yâgi, surára wiôgi Paulore o'ð sôrokâ' dutiwi naa yaá wi'î po'peapi. Sôróo toha ni'ko, "De'ró weerâ toð kâ'ro karíkūti?" nîî masí sî'rigi Paulore târagítigi di'te dutíki níwî. ²⁵Naâ di'téka be'ro Paulo surára wiôgi toó ko'tegíre níiki níwî:

—Misâ romano masare bu'îri besé mi'tatimirâ, târatá basióti? Basiótisa! Romano masare dutisé tohô wee dutítisa', níiki níwî.

²⁶Kîî tohô niiká tí'ógi, surára kîî re dutí butia'gi pe'ere werêgi wa'âki níwî:

—Mi'î âyuró weeápa sî'iré. Romano masita níiami kîî, níiki níwî kîî wiôgipire.

²⁷Kîî tohô niiká, surára wiôgi Paulo tiropi wa'â, kîî re "Niiróta romano masi níiti?" nîî sêri yâ'aki níwî.

Paulo yi'tíki níwî:

—Îî, romano masita níi, níiki níwî. Kîî tohô niiká tí'ógi, ²⁸surára wiôgi pe'e níiki níwî:

—Yi'î a' niyeru pahiró wapa yeéwi romano masi níisere sâhagítigi, níiki níwî.

Paulo pe'e "Yi'î pürikä maatá wi'magípita bahuá'ki níwî romano masi níisere", níiki níwî.

²⁹Kîî tohô niiká, kîî re târa boó'kārâ uî wiha wa'âkārâ níwâ. Naâ surára wiôgi kê'ra "Romano masire di'te dutiási" nîî tîhagi, uîa wa'âki níwî.

**Paulo Judeu masa wiôrã tiropi
kîî niî'ke niî'**

³⁰Surára wiôgi ape nimí pe'e de'ró weérã kîîre werê sãapari? niî masí sî'rigi, sacerdotea wiôrã, ãpêrã niî pe'tirã Judeu masa wiôrãre nerê dutiki niîwî. Tohô weégi Paulore naâ di'té'ke kome daárire pãã, naâ wiôrã tiropi pihî wã'kaki niîwî.

23 Paulo wiôrãre wio pesáro me'ra î'ya pœo tœó, naãre niîki niîwî:
—Niî pe'tiro yi'î katoró pœo tœóro Ô'âkî hi kîî î'yóropi niî pe'tise kîî iaró weé nu'kukã'. Tohô weégi yi'î wãkû ke'tiro mariró niîkã', niîki niîwî.

²Kîî tohô niikã' ti'ogi, Anania sacerdotea wiôgi Paulo tiro nu'kurã re kîî uúküsere ti'ó sî'ritigi, isêropi paã dutiki niîwî.

³Tohô weekã' î'yãgi, Paulo Ananiare niîki niîwî:

—Mi'î weé soóse pihagi niî'. Ô'âkî hi mi'îre bu'îri da'rêgisami. Mi'î Moisé duti'ke me'ra yi'îre keoró beségi weé' niîmiti? Mi'î tohô weemígita, ãpêrãre yi'îre paã dutigi, keoró weé wee'. Moisé kîî duti'kere yi'îri ni'kagi weé', niîki niîwî Paulo kîîre.

⁴Kîîre tohô niikã', kîî tiro nu'kurã pe'e Paulore niîkãrã niîwã:

—A'tíro yã'áro uúkütikã'ro iá' sacerdotea wiôgi Ô'âkî hi besé'kire, niîkãrã niîwã.

⁵Teeré ti'ogi, Paulo naãre niîki niîwî:

—Akawerêrã, kîî sacerdotea wiôgi niisére yi'î masítiasi. Masígi pürikã, tohô niîti booapã. Ô'âkî hi ohãka püripi a'tíro niî ohã no'okaro niîwi: “Makã wiôgire yã'áro uúkû ko'tetikã'ya”, niîwi, niîki niîwî Paulo.

⁶Toopí niirã piã kura niîkãrã niîwã. Saduceu masa, fariseu masa niîkãrã niîwã. Naãre î'yãgi, ipíti karíkû boo kure uúkûki niîwi:

—Akawerêrã, yi'î kê'ra fariseu kurakî hita niî'. Yi'î paki kê'ra kîíta niîmi. Masã wêri'kãrã be'ropí masasére yi'î êho peó'. Teeréta yi'îre ni'kãroakãre besérã weemã, niîki niîwî.

⁷Kîî tohô niikã', maata fariseu masa saduceu masa me'ra naã basi wêri'kãrãpi masasékãhasere a'mêri di'sã sookãrã niîwã. Tohô weérã naã nererí wi'lipita ni'kãro me'ra niisétimi'kãrã a'mêri dika watia wa'ãkãrã niîwã. ⁸Saduceu masa “Masã wêri'kãrãpi masasomé. Ô'âkî hire werê ko'terã, wãtiã kê'ra marimã”, niî êho peókãrã niîwã.

Fariseu masa pe'e a'tíro êho peókãrã niîwã: “Masã wêri'kãrãpi masarãsama. Ô'âkî hire werê ko'terã, wãtiã kê'ra niîma”, niî êho peókãrã niîwã. A'té êho peóse me'ra di'sã sookãrã niîwã. ⁹Naã ipíti karíkû, ni'karérã Moisé duti'kere bu'erã fariseu kurakãharã wã'kã ni'ka, niîkãrã niîwã:

—Áriré neê bu'îri yã'asé boká wee'. Apé tero weégi Ô'âkî hire werê ko'tegi uúkûgi uúkûapí Damasco wa'arí ma'api. Tohô weérã marí Ô'âkî hire yi'îri ni'ka boosa' niîrã, kîîre mehêkã niîtikã'rã.

¹⁰Naã ipíti karíkû di'sã sookã î'yãgi, surára wiôgi Paulore wêherí niî uígi, kîi yarã surãrãre niîki niîwî:

—Paulo tiropi wa'ã, kîîre pihî wã'kaya marí niirí wi'ipi, niîki niîwî.

¹¹Ape nimí yamípi Jesu Paulo tiropi bahuã, kîîre uúkûki niîwî:

—Mi'î wãkû tutuaya. A'ti makãpi yee kítire uúkû'karo nohota Romapi wa'ãgi kê'ra, tohôta uúkûya, niîki niîwî.

Judeu masa Paulore wêhé sî'rimi'ke nií'

¹² Kîí tohó niíka yami ape nimí ãpêrà Judeu masa ya'yíoropi Paulore wêherá niírá, nerê apo yuúkãrá niíwã. A'tíro niíkárá niíwã:

—Ni'kaká me'ra Paulore wêhetírã, neê kã'roákã ba'ãti, sî'rití weerá.

Kîí re wêhé toharãpi ba'ã, sî'rírã. Wêhetímírã, ba'ã, sî'rikã maa, Ô'ákí hi maríre bu'íri da'reáto, nií apo yuúkãrá niíwã. ¹³ Tohó uúkürã quarenta yí'rióro niíkárá niíwã. ¹⁴ Naã tohó nií uúkü apóka be'ro sacerdotea wiórã, ãpêrà Judeu masa bikírã tiropi wa'ã, naãre niíkárá niíwã.

—“Ísã Paulore wêhetírã, neê ba'ãti, sî'rití weerãti”, nií apo yuuápi. “Ísã kîí re wêhetímírã ba'ã, sî'rikã maa, Ô'ákí hi ísãre bu'íri da'rêgisami”, niíapi. ¹⁵ Misã, misã me'rakãharã wiórã me'ra kití o'ðo'ya surãra wiôgipire. Yamiákã Paulore misã tiropi miíti dutiya. “Ísã kîí yeé kitire di'pokãpita áyuró masí sî'risa”, nií kití o'ðo'ya, nií soó duti o'okãrá niímiwã.

—Kîí a'topíre etãsome. Ísã kîí re wêherãti niírá, ma'ãpi yuú kuerãti, nií werékãrá niíwã wiórãre. Wiórã naã tohó niíká tí'óra, “Ái”, niíkárá niíwã.

¹⁶ Paulo paákí hi naã tohó wêhé sî'rise kitire tí'ógi, surãra naã niírí wi'ipi wa'ã, Paulo tiropi ehã, werêki niíwã.

¹⁷ Paulo pe'e kîí werékã tí'ógi, ni'kí surãra wiôgíre pihô, kîí re niíki niíwã:

—Árí ma'mî re mi'í wiôgi tiropi pihí wã'kaya. Apêye noho weresé kioápi, niíki niíwã.

¹⁸ Kîí tohó niíká, kîí re surãra wiôgi tiropi miáa, kîí re niíki niíwã:

—Paulo marí bu'íri da'rerí wi'ipi kíogí yí'íre pihí tíhagi, ã'rírê mi'í tiropi o'ðo'ami. Apêye noho werêgitigi weeápi mi'í re, niíki niíwã.

¹⁹ Tohó weégi surãra wiôgi kîí re tí á wã'ka, masá naã tí'otíropi sêrí yã'aki niíwã:

—Yê'e nohó weresé kiomíti mi'í? niíki niíwã.

²⁰ Ma'mî pe'e kîí re yí'tíki niíwã:

—Judeu masa wiórã Paulo yí'í pako pãá nimíre yamiákã naã tiropi miáa dutirãsama mi'í re. “Ísã kîí yeékãhasere di'pokãpita áyuró masí sî'risa” nií soorãsama. ²¹ Naã tohó niíká, keoró tí'otíkã'ya. Quarenta yí'rióro imiã Paulore yuú kuerã ma'ãpi du'tí nu'kurãsama. “Ni'károakãre ísã Paulore wêhetírã, neê ba'ãti, sî'rití weerãti. Kîí re wêhé toharãpi ba'ã, sî'rírãti”, niíama. “Wêhetímírã, ísã ba'ã, sî'rikã maa, Ô'ákí hi ísãre bu'íri da'rêgisami”, niíama. Áyuró apó pe'o tohakãrá niíama naã weeátehere. Tohó weerã naã ni'károakãre mi'í “Ái” niíse di'akíre yuú kuerã weeáma, niíki niíwã.

²² Kîí tohó niíka be'ro surãra wiôgi pe'e kîí re we'êritigi, a'tíro niíki niíwã:

—“Paulore wêhé sî'rise kitiré werêgi ehaápi surãra wiôgipire” nií neê ãpêrãre werêtikã'ya, nií o'ðo'ki niíwã.

Surãra wiôgi Paulore Féli tiropi o'ðo'ke nií'

²³ Paulo paákí hi wa'ãka be'ro surãra wiôgi kîí dokakãharã piãrãre pihíoki niíwã.

—Misa yarã surãrãre werê, apo yuú dutiya. Naã ni'kaká yami nove niíká Cesaréiapi Paulore miáarãsama. A'tíro wa'ãrãsama. Duzentos surãra di'pokã me'ra wa'aáto. Setenta cavaloa me'ra pesã wã'kaato. Duzentos yösesé pihiri me'ra wa'aáto. ²⁴ Paulo kîí pesaãhá cavaloa kê'rãre apo yuú

dutiya. Neê apêye noho mehêkã wa'aró mariró Féli, Judéia wiôgi tiropi miáaya, niŋki niŋwĩ surára wiôgi kîî dokakâharãre.

²⁵ Be'ró naãre kîî tohó niŋka be'ro papéra ni'ká pûri ohâ o'oki niŋwĩ Félipire. A'tîro niŋ ohâ no'okaro niŋwĩ tii pûripire:

²⁶ “Yi'í Cláudio Lísia, mi'í Féli Judéia di'ta wiôgire äyu dutí! ²⁷ Judeu masa ä'rí Paulore ye'ê, wêhé si'rimikãrã niíama. Be'ró 'Kîî romano masi niŋmi' niikã ti'ôgi, yi'í, yarã surára me'ra wiôrê'gi ehãwi naã wêhe boó'kire. ²⁸ ‘Yê'e nohó bu'iri kîî re werê säapari?’ niŋ masí si'rigi, Judeu masa wiôrã tiropi kîî re miáawi. ²⁹ Naã kîî re naã êho peósetise bu'iri werê säakãrã niŋwã. Neê kîî re teé bu'iri wêheró iá', bu'iri da'trerí wi'ipi kê'ra sôroró iá' niisê nohore bu'iri bokatísa! ³⁰ Äpêrã Judeu masa kîî re wêherá tii niisê kitire ti'ôgi, kîî re wêhe boósama niŋ wãkúgi, yi'í mi'í tiropire ä'riré o'ôo. ‘Kîî re a'topí werê säa'kãrã mi'í tiropita wa'ã, mi'í re werê säarã wa'aáto', niŋwĩ naãre. Toó kã'rota niŋ!’”, niŋ ohâ o'oki niŋwĩ surára wiôgi Félipire.

³¹ Surára kîî dutí'karo nohota tii yamí Paulore miáakãrã niŋwã Antipátride wamêtiri makapi. ³² Toopí kãrí, ape nimí pe'e surára di'pôkã me'ra wa'ã'kãrã tootã mahãmi tohati a'títikãrã niŋwã Jerusalépi naa yaá wi'ipita taha. Cavaloa me'ra wa'ã'kãrã di'akí Paulo me'ra yi'riákãrã niŋwã Cesaréiapire. ³³ Naã Cesaréiapi etã, surára wiôgi ohâ o'oka pûrre wiákãrã niŋwã Félire. Kîî tiropita Paulo kê'rare kûükãrã niŋwã. ³⁴ Féli tii pûrre bu'ê toha ni'ko, Paulore “No'okí hípi niŋti mi'í?” niŋ sêrí yã'aki niŋwĩ. Kîî “Cilícia di'takí hi niŋ!” niikã ti'ôgi, ³⁵ Féli “Mi'í re werê säa'kãrã yi'í tiropi etakã, mi'í yeé uúküsere ti'ogítí”, niŋki niŋwĩ.

Be'ró Paulore surárare ko'tê dutigi kûúki niŋwĩ Herode kîî wee dutíka wi'ipi.

Paulore Féli tiropi werê säa'ke niŋ'

24 Ni'kãmukãse nimiri yi'ríka be'ro sacerdotea wiôgi Anania, äpêrã Judeu masa bikirá, äpi masaré werê säa'kãrãre uúkú basagi Tértulo wamêtigi Cesaréiapire wa'ãkãrã niŋwã. Wa'ã, Féli tiropi Paulore werê säakãrã niŋwã. ² Tohó weekã, Féli Paulore pihíoki niŋwĩ. Paulo naã tiropi ehakã, Tértulo kîî re werê säa wã'koki niŋwĩ. A'tîro niŋki niŋwĩ:

—Ísã wiôgi, äyu pûríkã mi'í dutisé. Mi'í masisé me'ra äyuró dutí masí! Tohó weérã ísã a'me kéeese moó'. Äyu pûríro niŋ me'rikã'. Teé mi'í da'rase me'ra a'tí di'takãharãre äyuró wee tamúgi weé! ³ Tohó mi'í wee yuúká, mi'í re niŋ pe'tirokeharãpi “Äyú!” niŋma. ⁴ Mi'í re yi'í yoakã kari boó si'ritisa! Tohó weégi yi'í kã'ró uúküsere ti'oyã.

⁵ Ä'rí kari boóse biki niŋmi. Kîî niŋ pe'tiro a'tí di'tapire Judeu masare uãro sähakã wee sihãgi weemí. Apêye maa taha Jesu Nazarékí hire êho peósetirã kurakí hi wiôgi niŋmi. ⁶ Kîî Judeu masa niŋtirãre pihí säha si'rigi, O'ãkí hi wi'ire dohórê! si'rimiki niŋwĩ. Ísã Judeu masare dutisé tohó wee dutí wee! Tohó weesé bu'iri kîî re ye'êwi. Ísã Judeu masare bese wiãro nohota kîî re besé si'rimiwi. ⁷ Ísã tohó weé si'rikã, Cláudio Lísia surára wiôgi ísã tiro a'tí, ísãre tutuaró me'ra e'mã wã'ka wa'ãwi. ⁸ Ísãre a'tîro niŋwĩ: “Misã Paulore werê säa si'rirã, misã a'tí di'ta wiôgi Félipire werê säarã wa'ãya. Féli, mi'í basita kîî re sêri yã'are. Ísã diakí hí niisê me'rata kîî re werê säarã weé!, niŋki niŋwĩ Tértulo Félire.

⁹ Judeu masa toopí niirã kê'ra “Tértulo diakí híta uúkúmi”, niŋkãrã niŋwã.

Paulo Féli tiropi uúkú'ke nií'

¹⁰ Be'ró Féli Paulore yúu pu'u uúkú dutiki niíwī. Tohō weégi Paulo uúkúki niíwī:

—Mi'í yoaká a'tí di'tapire dutigí nií yuuká, yi'í mi'íre masí'. Tohō weégi yi'í mi'ípire e'katíse me'ra werêgiti yeekáhásere. ¹¹ Doze nimíríta yi'í Ó'ákí hire êho peógi a'tígí yi'í Jerusalépi etáka be'ro. Mi'í basita âpêrâre yi'í diakí híta uúkúmiti? níngi, sêrí yâ'aregi. ¹² Yi'í tii makápi niiká, âpêrà me'ra Ó'ákí hi wi'ipi, Judeu masa naâ neresé wi'seripi, no'ó maká dekopi yi'í di'sâ sooká, âpêrà masaré yi'í uâro sâhaká weeká, neê ni'kâti boka ehâtiwâ. ¹³ Á'rá naâ werê sâa'ke diakí híta “Teé bu'iri nií'”, nií i'yotá basió wee'.

¹⁴ A'te pûríkâre diakí híta werêgiti. Yi'í yêki simiá naâ Ó'ákí hire êho peóseti'karo nohota yi'í kê'ra êho peó'. Tohō weégi yi'í Jesuré êho peó'. Á'rá pe'e teeréta “Jesuré êho peóse yâ'â nií', diakí hí nií wee'”, niírá weemá. Yi'í kê'ra nií pe'tise Moisé kîí ohâ'ke, Ó'ákí hi yee kiti werê mi'tarâ naâ ohâ'kere êho peó'. ¹⁵ Masá âyurá, yâ'arâ wêrí'kârâpi masarásama niisé kê'rare á'rá weeró nohota yuú kue'. ¹⁶ Tohō weégi Ó'ákí hi i'yóropi yi'í tutuaró pôo téoro âyuró weé sí'risa'. Masá naâ i'yóropi kê'rare tohóta weé sí'risa'.

¹⁷ Yi'í pehé ki'mari be'ro apêye di'tapi bu'ê siha'ki Jerusalépire dahâwi. Judeu masa pahasé kiorâ niíráre niyéru o'ôgi a'tíwi. Tohō niiká Ó'ákí hire êho peógi apêye noho o'ôgi a'tíwi. ¹⁸ Yi'í a'teré tohō weerí kura Ásiakâharâ Judeu masa etâ pehawá yi'í Ó'ákí hi wi'ipi niigíre. Ísâ Judeu masa weesétiro noho yi'í yâ'aro niiséti'kere dika yuúkâ i'yâwâ. Tíitare yi'í me'ra pehêterákâ masá niíwâ. Neê naâre uâro sâhaká weetíwi. ¹⁹ Yi'í Ó'ákí hi wi'ipi niiká i'yâ'kârâ, naâ pûrikâ bu'iri kiomí niírá, mi'í tiro werê sâará a'tiró íá'. ²⁰ Naâ a'títikâ maa, á'rá mi'í tiro niirâ kârí wiðrâ tiropi yi'í niiká, naâ bu'iri boká'kere werê sâato. ²¹ Yi'í a'te pûríkâre nífkâti. Yi'í ípítí uúkú tutuaró me'ra naâre niíwi: “ Masá wêrí'kârâpi masarásama, nií yi'í êho peóse bu'iri misâ ni'kaká yi'íre beserâ weé'”, niíwi, níiki niíwī Paulo Féliere.

²² Kîí tohō níika be'ro Féli Jesuré êho peorâ naâ weesétisere âyuró masigí nií yuugi, “Toó kâ'rota ti'ogítí. Be'ró Lísia surára wiðgi kîí etakápi, yi'í mi'íre besegítí”, níiki niíwī.

²³ Tohō weégi Féli surárare ko'tê dutiki niíwī Paulore taha.

—Áyuró weeyá kîíre. A'tí wi'ipi kîí síhâ sí'riká, âpêrà kîí me'rakâharâ kîíre wee tamú sí'riká, ka'mú ta'atiká'ya, nií dutiki niíwī Féli kîí yagi surárare.

²⁴ Pehête nimiri yi'íri ka be'ro Féli, kîí nimó Judeu maso Drusila me'ra wa'âkârâ niíwâ taha Paulo niíri wi'ipi. Toopí etâgi, surárare pihí dutiki niíwī Paulore. Paulo kîí tiropi etaká i'yâgi, “Werêya Jesuré êho peóse nohokâhasere”, níiki niíwī. ²⁵ Paulo a'teré werêki niíwī kîíre:

—Ó'ákí hi maríre kîí dutí'kere âyuró weeséti dutiki niíwī. Ó'ákí hi “Marí basi yâ'aro weé sí'rírâ, weetíkâ'ya, wâkú tutuaya”, níiki niíwī. Be'rópi besegísami Ó'ákí hi marí weeséti'kere, níiki niíwī.

Paulo kîí a'teré niiká ti'ôgi, Féli ti'ô mariá wa'âki niíwī. Tohō weégi Paulore “Wihágisa! Apé tero no'ó apêye noho weesé moógi, mi'íre pihíogiti taha mi'í uúküsere ti'oákíhi”, níiki niíwī.

²⁶Féli kîîre niyêru wapa yeékã íági, pihîo uúkũ mihaki niîmiwî. Kîî niyêru wapa yeéka be'ro bu'ri da'rerî wi'ipi niigire du'u wîrógiti niigi, tohò weéki niîmiwî. Paulo pe'e kîîre neê wapa yeétiki niîwi.

²⁷Be'ró piá ki'ma be'ro Féli wiôgi niisére wiháaki niîwî. Kîî dika yúuro sáháaki niîwî taha Pórcio Festo wamêtigi. Féli kîî wiôgi niisére wiháagi, Judeu masa me'ra áyuró tohá si'rigi Paulore bu'ri da'rerî wi'ipita kúúkã'ki niîwî.

Festo tiropi Paulo uúkũ'ke niî'

25 I'tiá nimi kîî wiôgi niisé sáháaka be'ro Festo Cesaréiapi niî'ki Jerusalépi wa'âki niîwî. ²Kîî toopí ehaká, sacerdotea wiôrà, âpêrà Judeu masa wiôrà opâturi Paulore werê sâarã wa'âkãrã niîwã kîîpire taha. Paulo pe'e Cesaréiapi niîki niîwî. ³Paulore wêheátehere apo yuú tohakãrã niîwã. Tohò weérã Festore ipíti tutuaró me'ra Paulore miáa dutikãrã niîwã Jerusalépi. “Festo kîî Paulore ioká maa, kîî ma'âpi a'tigireta wêhé kô'arãti”, niîkãrã niîmiwã. ⁴Naâ tohò niiká, Festo pe'e “Kîî Cesaréia bu'ri da'rerî wi'ipita niî tohami. Yi'î basi maata toháagisa' taha toopíre. ⁵No'ó âpêrà misã wiôrà apêye noho bu'ri kiomí niisére kiórã, yi'î me'rata wa'â wee tihãrã, werê sâarã wa'âya toopíta”, niîki niîwî.

⁶Be'ró Festo Jerusalépire oito ou dez nimirî niî, dahã tohaa wa'âki niîwî Cesaréiapire. Kîî dahãka nimi ape nimí pe'e masaré naê bese wiáropi wa'âki niîwî. Toopí ehã, Paulore pihî dutiki niîwî. ⁷Paulo toopí sãha ehákã, Jerusalé kãharã Judeu masa Festo me'ra wa'â'kãrã Paulo tiro wa'âkãrã niîwã. Wa'â, kîî weeti'kepireta yã'ã butia'se werê sãakãrã niîwã. Naâ werê sãa'ke diakî hí niîti? neê basiótikaro niîwi.

⁸Naâ tohò niîka be'ro Paulo pe'e “Judeu masare duti'kere yã'áro uúkútiwi. Ô'âki hí wi'î pahiri wi'ire dohoré'tiwi. Romano masa wiôgire neê kã'roákã yi'ri ni'katiwi”, niîki niîwî.

⁹Festo kê'ra Judeu masa me'ra áyuró tohá si'rigi, Paulore “Mi'î Jerusalépi wa'â si'risari, yi'î toopí mi'î yeékãhasere besékã?” niî sêri yã'aki niîwî.

¹⁰Paulo kîîre yi'tiki niîwî:

—Yi'î a'tó bese wiáropi romano masa wiôgi tiropi niî'. A'topíta yi'îre beseró íá'. Yi'î Judeu masare neê kã'roákã yã'áro weetiwi. Mi'î a'teré áyuró masísa'. ¹¹Yi'î yã'asé weé'ke bu'ri “Kîîre wêheró íá” niiká pûrikãre, neê “Yi'îre wêhetikã'ya”, niîti boosa'. Naâ yi'îre werê sãa'ke diakî hí niîtikã maa, neê ni'ki yi'îre sôhá Judeu masapire bu'ri da'rê dutita basió wee'. Tohò weégi César romano masa wiôgi Romapi niigí yi'îre besékã íása', niîki niîwî Paulo Festore.

¹²Be'ró Festo kîî me'rakãharã werê kasarã me'ra uúkũ toha, Paulore pihîoki niîwî:

—Mi'î romano masa wiôgi waropire beseró íaápi. Too pûrikãre mi'î kîî tiropita bese dutígi wa'âgisa', niîki niîwî Festo.

Festo Agripare Paulo yee kitíre werê'ke niî'

¹³Pehête nimirî Festo Paulore uúkũka be'ro Judéia di'ta wiôgi waro Agripa wamêtigi kîî ma'mió Berenice me'ra wa'âkãrã niîwã Cesaréiapire. Naâ Festore kîî wiôgi niisé sáháaka be'ro i'yãrã wa'âkãrã niîwã.

¹⁴Naâ toopí pehe nimirî niî yuukã, Festo Agripare werêki niîwî Paulo yeekãhasere. A'tiro niîki niîwî:

—A'tó ni'kí masí niiámi bu'íri da'rerí wi'ipi Féli kîí wiôgi niisé wihági du'u wíróti'ki. ¹⁵Yi'í Jerusalépi ehaká, sacerdotea wiôrá, âpêrá Judeu masa bikirá Paulore wêheáto niîrá, yi'ípire werê sâawâ. ¹⁶Yi'í naâre yi'tiwí: “Ísâ romano masa a'tíro weeséti'. Neê âpêrâre wêhe dutíro marí' kîíre werê sâa'kârâ, werê sâa no'o'ki kê'ra beserópi naâ basi a'mêri diakî hí ni'kotika be'ro. Naâ werê sâa no'o'ki naâre yi'túka be'ropi besé no'o'”, niíwi naâre. ¹⁷Tohó weégi naâ a'tó etâka nimi ape nimí pe'e maata yogoró mariró yi'í masaré bese wiáropi wa'âwi. Toopí ehâ, Paulore pihíowi. ¹⁸“Yi'íre werê sâará, 'Yâ'â butia'se pehe waró bu'íri kiomí', níí werê sâarâsama”, níí wâkúmiwi. Neê maríkaró niíwi. ¹⁹Naâ êho peósetisekâhase di'akí niíkaró niíwi. Apêye, ni'kí masí Jesu wamêtigi Judeu masa naâ “Wêria wa'âwí” níí'kire Paulo pe'e kîíreta taha katfmi niisé kiti di'akire werê sâawâ. ²⁰Yi'í a'te nohóre de'ró weegísari? níí masiti, Paulore sêri yâ'awi. “Mí'í Jerusalépi wa'â sí'risari? Toopí beseró iasari teekâhásere?” niíwi. ²¹Kîí pe'e “Jerusalépire wa'â sí'ritisa'. Romano masa wiôgi waro Augusto tiro pe'e besé no'o sí'risa'”, niíwi. Tohó niiká tí'ogí, “Mí'í a'totá bu'íri da'rerí wi'ipi tohá ni'igisa'. Yi'í mí'íre o'óta basiókâ, mí'í wa'âgisa'”, niíwi, níí kiti weréki niíwí Festo Agripare.

²²Kîí tohó niiká tí'ogí, Agripa “Yi'í kê'ra kîí uúkûkâ tí'ó sí'risa'”, nííki niíwí. Festo pe'e “Too pûríkâre mí'í yamiákata tí'ogísa'”, nííki niíwí.

²³Ape nimí Agripa, kîí ma'mió Berenice naâ âyusé wiôrá su'tí sayásé me'ra naâ nerê wiari tûkuhopi sâháakârâ niíwâ. Apêrá surára wiôrá, tii makákâharâ wiôrá kê'ra naâ me'ra sâháakârâ niíwâ. Naâ nerê tohaka be'ro Festo Paulore pihí duti o'oki niíwí.

²⁴Paulo naâ tiropi sâha ehákâ, Festo toó niirâre nííki niíwí:

—Wiôgi Agripa, âpêrá a'tó duhirá, â'rí Paulore misâ í'ya'. Pâhará Judeu masa Jerusalé kâharâ, a'ti makákâharâ kîíre werê sâawâ yi'ípire. Na'íro kîíre “Wêheró íá'”, níí karíkû mihawâ. ²⁵Naâ tohó níímkâ, yi'í pe'e “Kîíre wêheró íá'” niisé bu'írire bokatíkâti. Kîí basi “Yi'í Augusto tiropi besé no'o sí'risa'” niiká, “Kîíre toopíta o'ôo'giti'”, niíwi. ²⁶Yi'í kîíre o'ôo'gi, “Á'rí a'té bu'íri kiomí, tohó weéki niíwí”, neê papéra níí ohâ o'ota basió wee' marí wiôgipire. Tohó weégi yi'í misâ tiropi â'riré pihíowi. Mí'íre weégi pihíowi ísâ wiôgi â'rí me'ra uúkûato níígi. Mí'í kîí me'ra uúkûka be'ro Augustopire “A'té bu'íri kiomí” níí ohâ o'ota basiórosa' níígi, kîíre pihíowi. ²⁷Ni'kí bu'íri da'rê no'oakihire o'ôo'gi, “A'té bu'íri kiomí” níí werêtimigi, o'ôo'ta basió wee' marí wiôgipire. Mehô warota o'ôo'ro weeró noho tí'ó yâ'asa', nííki niíwí Festo Agripare.

Paulo Agripare kîí werê'ke níí'

26 Be'ró Agripa Paulore uúkú dutiki niíwí:

—Ni'kâroakâ mí'í yí'tiyá mí'íre naâ werê sâa'kere, nííki niíwí. Tohó weégi Paulo wiôgíre naâ weesétiro nohota amúkâre síô moro wiôgíre uúkûki niíwí:

²⁻³—Wiôgi, mí'í níí pe'tise Judeu masa naâ weesétisere masísa'. Apêye naâ uúkú a'mé tu'ti mihase kê'rare masísa'. Tohó weégi yi'í âyuró e'katíse me'ra mí'íre werêgiti Judeu masa naâ yi'íre werê sâa'kere. Âyuró pahá yâ'ase me'ra yi'í uúkûsere tí'oyá.

⁴Yi'í wi'magí niiká pita Judeu masa níí pe'tirá yi'í niiséti'kere masí mihatiwâ. Yaa maká Tarsopi niiká, Jerusalépi yi'í niiká masíwâ. A'tóka teropi kê'rare masísama yi'í weesétisere. ⁵Yi'í ma'mî pita fariseu kurakí hi

niî ni'kawî. Naâ teeré werê sî'rirâ, âyuró masísama. Niî pe'tirâ Judeu masa wa'teropire tii kuráta niî' niî pe'tise Moisé kîî dutî'kere âyuró weerî kura. ⁶Ni'kâroakâre Ô'âkî hi masá wêrî'kârâpire masogísami niísé yi'î êho peóse bu'iri a'topí bese dutîrâ o'ôo'ama. A'té masasékâhasere marî yêki simiâpîreta Ô'âkî hi werê tohaki niîwî. ⁷Teeréta yuú kuerâ weé' marî doze kurarikâharâ. Tohó weérâ imî kohori, yamîri kîî're êho peórâ, kîî iaró noho weé nu'kukâ'. Yi'î kê'ra wêrî'kârâpi masarásama niisére yuú kuegi weé'. A'té bu'irita ni'kâroakâre Judeu masa yi'î're werê sâarâ weemá. ⁸Too pûrîkâre de'ró weérâ misâ pe'e Ô'âkî hi masá wêrî'kârâpire masosére êho peó weeti?

⁹Yi'î kê'ra too dipóropi Jesu Nazarékî hire êho peórâre yâ'âro weé sî'riro pōo téoro weékūmiwi. ¹⁰Jerusalépi sacerdotéa wiôrâ naâ dutî o'o mîharo me'ra Jesuré êho peórâre yê'ê, bu'iri da'reri wi'ipi miâa mîhawî. Naâre wêhekâ, yi'î kê'ra neé ka'mú ta'atiwi. ¹¹Pehtíri yi'î Judeu masa naâ neresé wi'seripi wa'â, Jesuré êho peó du'uatō niîgi bu'iri da'rêkūwi. Ípítî waro naâ me'ra uâgi, apêye di'tapi naâre bu'iri da'rê sî'rigi siru tuú wâ'kakūwi.

¹²Bu'iri da'rêgiti taha niî wâkū wâ'kagi, sacerdotéa wiôrâ dutî o'ori pûri me'ra Damascopi wa'âmiwi. ¹³Tii maká wa'arî ma'api wa'âgi, daharî tero niikâ muhîpū asistéro nemoró i'mîsepi asisté dihati, âyuró bo'rê yuua wa'âwi. Yi'î tiro, yi'î me'rakâharâ tiropi asisté se'sa wa'âwi. ¹⁴Tohó wa'akâ, isâ nukūkâpi niî pe'tirâ birî ke'a wa'âwi. Ni'kî yi'î're hebreu masa yee uúkūse me'ra uúkūkâ tí'owî: “Saulo, de'ró weégi yi'î're yâ'âro weeti? Tohó weégi, mi'î basita yâ'âro weégi weé'”, niîwî.

¹⁵Kîî tohó niikâ, “Noá niîti mi'î?” niîwi kîî're.

Kîî yi'î're yi'tiwi: “Yi'î Jesu niî'. Yi'î'reta yâ'âro weégi weé'. ¹⁶Wâ'kâ ni'kaya. Yi'î mi'î're yeekâhásere werêgi wa'aáto niîgi mi'î're bahuápi. Ni'kakâ mi'î i'lyâ'kere, yi'î mi'î're be'ropí i'yoátehere werêgi wa'âgisa. ¹⁷⁻¹⁸Judeu masa, âpêrâ Judeu masa niîtirâ mi'î're werê sî'rikâ, âyuró ko'têgiti. Judeu masa niîtirâ tiro naâ tí'o masiáto niîgi yee kitire mi'î're werê dutigi o'ôo'gitigi weé'. Mi'î' werekâ, yâ'âro weeséti'kere du'ú, âyusé pe'ere siru tuúrâsama. Tohó weekâ, na'î tí'aropi niî'kârâ bo'rê yuuse pe'ere bokarásama. Yi'î naâ wiôgi niîgiti. Wátî pe'e naâ wiôgi niî nemotikâ'ato niîgi tohó weegíti. Yi'î're êho peókâ, naâ yâ'âro weeséti'kere akobohógiti. Tohó weérâ naâ kê'ra âpêrâ yi'î're êho peó'kârâ, yi'î besé'kârâ me'ra niîrâsama”, niîwî Jesu yi'î're.

¹⁹Tohó weégi Jesu kîî i'mîsepi uúkū diho'kere keoró weewî. Yi'ri ni'katiwi. ²⁰Yi'î neé waro Damascokâharâre Jesu yeé kitire werê ni'kawî. Be'ró Jerusalé kâharâre, niî pe'tiro Judéa di'takâharâre, âpêrâ Judeu masa niîtirâ kê'rare a'tiro werêwi. “Yâ'âro misâ weeséti'kere du'uyá. Ô'âkî hi kîî iaró weeyá”, niîwî. Naâ tohó weéka be'ro naâ dika yuú'kere âpêrâre i'yoáto niîgi naâre âyuró niiséti dutiwi. ²¹A'té yi'î werê'ke bu'iri Judeu masa Ô'âkî hi wi'ipi yi'î niigíre yê'ê, wêhé sî'rimiwâ. ²²Naâ tohó weé sî'rimikâ, Ô'âkî hi pe'e yi'î're wee tamú nu'kukâ'wî. Tohó weégi yi'î a'tóka terore wiôrâre, âpêrâ mehó niirâ kê'rare Ô'âkî hi yee kitire werê'. Diporópi Moisé, âpêrâ Ô'âkî hi yee kiti werê mi'tarâ “Be'ropí tohó wa'ârosa” naâ niî'karo noho teeréta yi'î werê'. ²³Naâ a'tiro niî ohâkârâ niîwâ: “Cristo Ô'âkî hi besé'ki pi'etî, wêrîgisami. Wêrî toha, kîíta wêrî'kipi masá mi'tagísami. Tohó weégi kîî yi'riósere werêgisami Judeu masare, Judeu masa niîtirâre”, niî ohâkârâ niîwâ, niî werêki niîwî Paulo.

²⁴Kîî tohó niirî kurata Festo karîkū kehoki niîwî Paulore:

—Paulo, mi'f maatihígi weé! Ipíti mi'f bu'esé bu'iri mi'f ti'o masítigi tohá! níki níwī Festo.

²⁵Kíi tohō niiká, Paulo yi'tíki níwī: “Yi'f maatihígi meheta weé! Yi'f weresé diakí híta ní! Wio pesáse me'ra werê”, níki níwī.

²⁶Be'ró Agripare werêki níwī taha:

—Mi'f a'tekáhásere āyuró masísa! Tohō weégi yi'f mi'f re uiró mariró werê! Ní pe'tise yi'f mi'f re werê'kere āyuró masísa! A'té Jesu yeé kiti ya'yióropi wa'ātiwi.

²⁷Too pūríkare mi'f kē'ra, Agripa, Ō'ākí hi yee kiti werê mi'tarā naá ohâ'kere êho peó weeti? Yi'f ti'ó yā'akā, mi'f êho peósa!, ní sērī yā'aki níwī Paulo.

²⁸Kíi tohō niiká, Agripa níki níwī:

—Pehêteakā uúkuse me'ra mi'f yi'f re Jesuré êho peókā weékā' si'riti? ní yi'tíki níwī.

²⁹Paulo ní nemoki níwī taha:

—Pehé uúkuse, pehêteakā uúkuse me'ra mi'f, a'tó niirá ní pe'tirá yi'f weeró noho Jesuré êho peókā íása!, yi'f weeró noho bu'iri da'reri wi'ipi níitimira, níki níwī.

³⁰⁻³¹Kíi tohō níka be'ro Agripa, Festo, Berenice, āpērā naá me'ra duhirá wā'ká ni'ka, ape tūkúpi Paulo yeekáhásere uúkūrā sāháakārā níwā. A'tíro níkārā níwā:

—Kíi pūríkā teé bu'iri wēheró íá! niisére neê mooámi. Neê bu'iri da'reri wi'ipi kē'rare o'ôta basiótimiapā, níkārā níwā.

³²Agripa pe'e Festore níki níwī:

—Kíi basi pe'e “Augusto romano masa wi'ogí yi'f re beseáto” nítikā maa, marí kíi re du'u wírókā' boopā, níki níwī.

Paulore Romapi o'ôo'ke ní!

27 Be'ró Festo Romapi o'ôo'ta basiókā i'lyági, Paulore, tohō niiká āpērā bu'iri da'reri wi'ipi niirāre Júlio surára wi'ogire ko'té dutiwi. Júlio surára wi'ogí Augusto wamétiri kurakí hi níwī. Yi'f Luca kē'ra naá me'ra wa'áwi. ²Ísá ni'káwi yukísi Adramítio wamétiri makakáhawi Ásiakáhase petaripi wa'apihí me'ra mi'hā sāha wa'áwi. Ápi Aristarco wamétigi Macedônia di'ta Tessalônica wamétiri makakí hi ísá me'ra waméwi.

³Cesaréiapi wiháa'kārā ape ními ísá Sidó wamétiri makapire etáwi. Toopí ísá etaká, Júlio Paulore pahá yā'agi a'tíro weewí. Tookáhārā kíi me'ra'kāharā kíi íasé nohore o'oáto nígi naá tiropi síhā dutigi o'ôo'wī. ⁴Ísá tii makápi ní'kārā wihá wā'ka, Chipre níkirore diakí hí káha amuká pe'e yi'riáwi. Tiiape wíró tutuátiwi. ⁵Ísá Cilícia, Panfília wamétise di'ta tiro tii maáreta yi'ri tárí pē'a, Mirra wamétiri makapi Lícia di'tapire eháwi. ⁶Tii makápi apēwipi mi'hā sāharátirā tiwípí sayá'kārā diháawi. Be'ró surára wi'ogí apēwi Alexandriakáhawi Itáliapi wa'apihíre boka eháwi. Ísá tiwípí mi'hā sāha, wa'á wa'áwi taha.

⁷Wíró ísáre ipíti wéé ka'mú ta'a yuuká, ísá pehe nímiri yogowí. Ísá ipíti pi'etúka be'ropi eháwi Gnido wamétiri maka diakí hire. Wíró apé sia' pe'e wéeo yuuká diakí hí yi'riá masiti, apéro pe'e mahámiawi. Salmona peta tiro pe'e yi'riáa, Creta níkirore kúúpe' pe'e bahá ke'awi. ⁸Ísá sumútopi yi'riáa, ipíti da'rá yi'riá'kārā kari butírapi Áyurí Peta wamétirore eháwi. Tii petá Laséia wamétiri maka pi'to níwī.

⁹Ísá ipíti yogó'ke bu'iri Judeu masa be'tirí bosê ními yi'riá tohakaro níwī. Tohō weéro wíró ipíti wa'á, pu'êki ní'kaátoho ká'roákā di'sawí. Ísá yi'riákā, ipíti waro wio pesá níwī. ¹⁰Teeré masígi, Paulo naáre werēmiwí:

—Marî yi'riákã, wió níſa! A'tíwi, tiwikáhãse apeká, marî kê'rare mirîta wio níſa! Tohô weérã marî a'topíta tohá ni'irã yuhûpi, niîmiwî.

¹¹ Kîî tohô niîmikã, surãra wiôgi Paulo uúkũsere tí'otíwî. Tiwî wiôgi, tiwî au tuúgire naã uúkũse pe'ere êho peówî. ¹² Tii petã pe'e pu'êki niikã yã'ã niîpa'ro. Tohô weérã tiwípí sãyarã páharã tii níkiro Cretare yi'riã wa'ã si'riwã Fêni wamêtiri makapi. “Toopí apé tero weérã pu'êki tó'orãsa”, niîwã. Tii petã pe'ere ipítí wî'ró wêetípa'ro.

**Paulo kîî me'rakãharã me'ra maã pahirí maa
dekopí wî'rôro mii wihã no'o'ke niî'**

¹³ Tohô weérã sahâtiro wî'ró wêe tuu wã'katikã, tiwî da'rarã pe'e “Yi'riáro iá' Fênipi”, niî wãkúwã. Tohô weé ísã Creta wamêtiri níkiro sumútohopi yi'riáwi. ¹⁴ Ísã wihãaka be'ro maata wî'ró ipítí wêe wã'katiwi ísã tiro níkiro tiro pe'e. Teé wî'ró Nordeste wamêtiwi. ¹⁵ Tiwiré wî'ró ipítí wêe ka'mu ta'awi. Tohô wêekã, wî'ró wêe pöö tëoro pe'e wa'ãta basiótiwi. Basiótikã í'yã, toó wêe wã'karo pe'eta ísãre si'ori miáwi. ¹⁶ Ísã ni'ká níkiro Clauda wamêtiri níkiroakãpire ehã, yi'riáwi wî'ró ipítí wéeo pûritiro pe'e. Tiwi sirópi ni'káwi yukî si kã'wiakã pahipihí mirikã, naã yi'riápihire di'té po'o no'owi. Wî'ró ipítí weekã, tiwiákãre ipítí da'rá toharãpi pahipihí hopi mii sãáwi. ¹⁷ Tiwiré wehê moro peo toha, pûú ni'mo daari me'ra wî'ró me'ra batarí niîrã pahipihípita wariã, di'tewã. Be'ro naã ú, Sirte wamêtiro nukûporohopi maríre wéëori niîrã, naã “Su'ti kaséri wî'ró miáato” niî, di'té ô'o'ke kaserire pããkã'wã. Naã pããka be'ro wî'ró wéëoro pe'eta wa'ãwi. ¹⁸ Ape nimí meharóta wî'ró wêekã í'yãrã, a'tíro weewã. Pa'sã tutuato niîrã tiwípí apeká sãyasére kô'ã diowã. ¹⁹ Ape nimí ísã basita ni'karé tiwikáhãse su'ti kasérire, naã di'té'ke daarire, naã tuã tuu'ke sê'rerire doke yôo nemowi taha. ²⁰ Pehe nimíri muhípû imí kohokí hi, yôkoã neê bahutiwã. Tohô weérã ísã no'o diákí hi wa'ãrãsari, niîta basiótiwi. Wî'ró kê'ra tohô wêe nu'kukã'wi. Tohô weé “Ísã neê yi'risomé”, niî wãkúmiwi.

²¹ Pehe nimíri ísã ba'ãtiwi. Tohô weekã í'yã, Paulo naã wa'teropi niî'ki wã'ká ni'ka, naãre niîwî:

—Misãre sô'opí Cretapi yi'í werê'kere tí'okã, äyú niî booaã. Marî toopí wihatírã, a'tíwre dohorê', tiwikáhãsere bahurióti booaã. ²² Ni'károakãre misã uítikã'ya. Neê ni'ki wêrisome. A'tíwi di'akí bahu dutírosa! ²³ Yi'í Ô'ãkí hire êho peógi niî'. Kîî yi'í wiôgi niîmi. Ni'kakã yami ni'kí kîíre werê ko'tegi yi'í tiropi bahuámi. ²⁴ A'tíro niî wereámi: “Neê uítikã'ya. Mi'í Augusto wiôgi tiropi besé no'ogi wa'ãgisa! Ô'ãkí hi mi'í sêrisére äyuró tí'oámi. Tohô weérã a'tíwipi niîrã yi'í pe'tikã'rãsama. Neê ni'kí wêrisome”, niíami. ²⁵ Tohô weérã misã wãkú tutuaya. Yi'í Ô'ãkí hire êho peó! Kîî ni'ke diákí háta wa'ãrosa! ²⁶ Wî'ró di'akí maríre níki'ropi wêe tu'a po'orosa! niîwî Paulo.

²⁷ Piã semana ísã Cretare wihãaka be'ro ehãkãti pahirí maa Adriático wamêtiri maahopire. Wî'ró ipítí wéeo ka'mu ta'a yuukã, yogokãti. Yamí deko niikã tiwikáhãrã da'rarã, “Marî di'tã tiropi ehãrã weé tí'sa!”, niîwã. ²⁸ Tohô weérã naã no'ó kô'ro í'kiámitito? niîrã, ni'ká daa yapapi níkiháre di'té ô'wo, keó yã'awã. Naã tohô weekã, trinta e seis metros í'kiáwi. Too niháro opãturi keó yã'awã taha. Vinte e sete metrota niîkaro niîwi maha. ²⁹ Yamí niî yuukã, naã í ta paápi dokê wã'ari niîrã, a'tíro weewã. Ba'pãritise kome pihíri pakare tee yapúripi opa daári me'ra di'té ô'o'kere doke yôowã.

Au tuúro pe'e tiwiré wehé yē'e po'oato niirā tohō weewá. Tohō weé tohaka be'ro naá “Maatá bo'reaká iamísa”, ní wākú ke'tiwā. ³⁰ Yamíta tiwiré da'rá ko'terá du'tí sī'rimiwā. Tohō weé naá “Kome pihírire i'mítáro pe'e doke yōōrātirá weé!” ní soo, yukí siakāre mii dihóo, tiwí me'ra du'tí sī'rimiwā.

³¹ Paulo naá tohō weé sī'riká i'yāgi, surára wiógire, āpērā surárare werēwí: —Á'rá a'tiwipi tohatiká, misá neē ní'kí katísome, níwí.

³² Kíi tohō niiká ti'órā, surára pe'e tiwí yukí siakāre di'té'ke daarire ditē sure kehe yōokā'wā.

³³ Bo'rē ke'aatoho diporo Paulo tiwipi níirā re ba'á dutiwí:

—Piá semana wa'á misá kárití, ba'átimirā misá níiró. ³⁴ Tohō weégi yi'í misá baa nihá tutuato nígi misāre ba'á dutigiti. Neē ká'roákā misāre mehēká wa'ásome, níwí.

³⁵ Tohō ní toha, Paulo pāuré mī, ní pe'tirá i'yóropi Ō'ākí hire “Áyú!” níwí. Be'ró kíi basi tigaré dekō me'ra pe'ē, ba'áwí. ³⁶ Naá kíi tohō ba'aká i'yārā, naá bihá wetimikere akobohó, naá kē'ra e'katíse me'ra ba'áwā.

³⁷ Ísá tiwipi sāyará ní pe'tirá duzentos setenta e seis níwí. ³⁸ Naá ba'á sī'riro pōo tēoro naá ba'áka be'ro tiwipi sāyasé trigo ahurire tii maápi doke yōo pe'okā'wā. Yukí si ka'rasá nemopihi tohaáto niirā teeré kō'áwā.

Yukí si nukúporopi si'á peha'ke ní'

³⁹ Bo'rē ke'aka be'ro tiwí da'rará níkiré i'yá bokawá. No'opí níiti, ní i'yá masitiwā. Naá tohō i'yá masitimirá, opá túku nukúporo níiróre i'yá, “Sō'ó biá nihará, apé tero weéro basiókā maa, toó mahará”, níwí.

⁴⁰ Tohō weerá too dipóro “Kome pihíri wehé yē'e po'oato” ní, naá di'té doke yōo'ke pihírire ditē sure dihowá. Apéye wahá pihiri pakare, au tuúse pihiri di'té'ke daarire pāa ka'ra ní'kowā. Naá tohō weé tohaka be'ro i'mítáropi níirí su'ti kasérore wí'ró tii kaséropi yē'ē miáato niirā wehé moro yooawá. Tohō weéro tiwí nukúporo sumútoho pe'e niháawí. ⁴¹ Niháa, i'kiátiro nukúporo opá bu'a níirópi si'á peha wa'áwí. Wahá m'i'taro pe'e nukúporopi opá sī'o doké bi'pe ke'awí. Neē sīo bírota basiótiwi. Tiwí au tuúro pe'e pā'kóri pakase pāa kehe ō'okā, batá wa'áwí.

⁴² Tohō wa'aká i'yá, surára tiwipi bu'iri kiorá naá yē'ē'kārāre neē ní'kí doké yōha baá du'titiká'ato niirā wēhéká' sī'rimiwā. ⁴³ Surára wiógi pe'e Paulore yi'rió sī'rigi, naāre ka'mú ta'awí. Be'ró baa masíare sumútohopi baa nihá m'i'ta dutiwí. ⁴⁴ Ápērāre tábua pihiri me'ra pa'sá niha dutiwí. Teé me'ra wa'átirá, tiwikáhase batá'ke pihiri me'ra pa'sá niha dutiwí. Tohō wee tíhará, ísá ní pe'tirá yi'rí pe'tiká'wi.

Paulo Malta níkiré ropi ní'ke ní'

28 Ísá ní pe'tirá sumútohopi nihahá, mahá ní'kaka be'ro ísá masíwi, tii níkiró Malta wamétikaro níwí. ² Tookáhárá masá akóro pehaká yisiáká i'yārā, ísāre āyuró pahá yā'awā. Tohō weerá peká me'e wíha basá, ísāre so'ma dutírá pihíowā. ³ Paulo kē'ra peká boposé seégi wa'á, mii tíawí. Kíi tohō mii tíari kura āyá pekápi ní'ki asisé ú' wihatigi, Paulo yaa amúkāpi kūrí doke yohawí. Toopíta wā'yákā'wí. ⁴ Tii níkirókāhará āyá Paulo yaa amúkāpi wā'yáká i'yārā, naá a'tíro níwā:

—Á'rí masá wēhēgi níisami. Kíi diá pahírí maapi yi'rí toha'ki níimigi, kíi yā'áro weé'ke wapa wērígisami, níwā.

⁵ Paulo pe'e āyāre peká me'epi wehēste kehe sáawí. Kíi re neē mehēká wa'átiwi. ⁶ Naá tookáhárá pe'e “Maatá kíi re bipiá wa'árosa”, níimiwā.

“Bipitĩkã maa, wãkũtiro birĩ ke'a, wẽria wa'ãgisami”, niĩ wãkũmiwã. Naã yoakã yuũ kue kumĩ, kĩĩre mehẽkã wa'atikã i'yã, mehẽkã wãkũwã taha. “Árĩ imi mehẽta niĩsami. Marĩ ãho peõgi niĩgi niĩsami. Tohõ weero kĩĩre ãyã kũ'rikã, neẽ mehẽkã wa'ã wee’”, niĩwã.

⁷ĩsãre tohõ wa'ã'karo tii nikĩro wiõgi Públjo wamẽtigi yaã di'ta pi'toakã niĩwi. Kĩĩ i'sãre kĩ i yaã wi'ipi kãri dutĩgi pihikã'wi. I'tiã nĩmi i'sã kĩ i yaã wi'ipi niĩsẽ nimĩrire i'sãre ãyurõ weewĩ. ⁸Tĩtare Públjo paki uhã'ke, yohã do'ãtigi kãhiwĩ. Paulo kĩĩ kãhirõpi sãhá, Ô'ãkĩ hire sãri basã, kĩĩ dipõapire yaã peõwĩ. Tohõ weẽ kĩĩre yi'rikã weewĩ. ⁹Kĩĩ tohõ weekã i'yãrã, tii nikĩropi niĩrã do'ãtirã naã do'ãtisere yi'riõ dutirã kĩĩ tiropi a'tĩwã. Niĩ pe'tirã naã do'ãtisere yi'riõ no'owã. ¹⁰Tii nikĩrokãharã i'sãre pehẽ apẽye noho o'õwã. Be'ropĩ i'sã yukĩsipi wa'ãrã, pu'ẽtiãtehe kẽ'rare o'õwã.

¹¹ĩsã tii nikĩropire i'tiã muhipũ niĩwi. Be'ró Alexandria wamẽtiri makakãhawi me'ra wa'ãwi taha. Tiwĩ toopĩ pu'ẽki tõ'õ niĩ ni'ikaro niĩwi yuhũpi. Tiwĩ yukĩ si e'keapi ãpẽrã masã ãho peõsetirã Castor, Põlu wamẽtirã naã weerõ noho bahurã paã tee õ'o'ke wã'yawi. ¹²Maltapi niĩ'kãrã wihã, Siracusa wamẽtiri makakãha petapi ehãwi. Toopĩ i'tiã nĩmi tohã ni'iwĩ. ¹³Be'ró Rãgio wamẽtiri makapi wa'ãrã sumũtohopi nihãawi. Toopĩ etã, ni'kã nĩmi be'ro i'sã wa'arõ pe'eta wĩ'ró wẽẽowi. Tohõ weerã ape nĩmĩ pe'e ehã bakeo'wi Putẽoli wamẽtiri makapire. Toopĩ etã, i'sã tiwipĩ sãyã'kãrã dihãawi. ¹⁴Toopĩre ãpẽrã Jesurẽ ãho peõrãre boka ehãwi. Naã i'sãre “Ni'kã semana i'sã me'ra tohã ni'iyã”, niĩwã. Tohõ weerã i'sã ni'kã semana toõ niĩ, be'ró Romapi wa'ãrã ma'ãpi yi'riãwi taha. ¹⁵Ãpẽrã Romakãharã Jesurẽ ãho peõrã i'sã Romapi wa'asẽ kitire ti'õ tohakãrã niĩwã. Teerẽ ti'õ, i'sãre põõ tẽrĩrã etãwã ma'ãpi praça de Ápio wamẽtiri makapi. ãpẽrã kẽ'ra apẽropi siharã naã kãrĩropi Trẽs Venda wamẽtiropi i'sãre põõ tẽriwã. Paulo naãre i'yãgi, Ô'ãkĩ hire “Áyũ” niĩ, kĩĩ basi kẽ'ra nemorõ e'katĩ, wãkũ tutuase boka nemõwĩ. ¹⁶ĩsã Romapi etãka be'ro surãra wiõgi Júlio a'tĩro weewĩ. Bu'ĩri kiorã kĩĩ miãã'kãrãre tookãharã bu'ĩri kiorãre ko'terã wiõgĩpire wiawĩ. Paulo pe'ere apẽ wi'ipi ni'kĩ surãra kĩĩre du'tirĩ niĩgi ko'teãkihi me'ra kũwĩ.

Paulo Romapi ni'ke ni'ĩ

¹⁷I'tiã nĩmi i'sã Romapi etãka be'ro Paulo tii makãkãharã Judeu masa wiõrãre pihõwi. Be'ró kĩĩ tiropi naã ehakã i'yã, naãre a'tĩro niĩwi:

—Yi'ĩ akawerãrã, neẽ kã'roakã mehẽkã weetiwi marĩ akawerãrã. Neẽ marĩ yẽki simiãpi weesẽti'kere “Tohõ niĩ wee’”, niĩtiwi. Tohõ weetĩmikã, marĩ akawerãrã Jerusalẽpi yi'ĩre yẽ'ẽ, romano masa wiõrãpire o'õwã.

¹⁸Naã romano masa wiõrã yi'ĩre sãri yã'a, kĩĩre wẽherõ iã' niĩsẽ bu'ĩrire bokatĩ tiharã, du'ũ si'rimiwã. ¹⁹Naã Judeu masa pe'e pũrikã yi'ĩre neẽ du'ũ wirõro iatiwã. Tohõ weẽgi yi'ĩ “Wiõgi Augusto Romakĩ hipita beseãto”, niĩwi. Neẽ yi'ĩ akawerãrãre werẽ sãagi meheta yi'ĩ iarõ me'ra a'tiãpi. ²⁰Yi'ĩ tohõ wee tĩhãgi, misã me'ra uũkũgiti niĩgi, diakĩ hí masiãto niĩgi misãre pihõopi. Marĩ Judeu masa yoakã yuũ kue'ki a'tĩ tohakĩ niĩwi. Kĩĩ Jesu Cristo wamẽtimi. Yi'ĩ kĩĩre ãho peõse bu'ĩri a'te daãri kome daãri me'ra di'te no'o'ki ni'ĩ, niĩwĩ Paulo.

²¹Naã kĩĩre niĩwã:

—ĩsã neẽ ni'kã papẽra pũri Judeu masa Judẽiakãharã naã ohã o'oka pũrĩre yẽ'ẽ wee'. Mi'ĩ yeekãhasere ti'õ wee'. Toõ Judẽiakãharã a'topĩ siharã etãrã, neẽ yã'ãro uũkũ werẽ sãatiwã mi'ĩre. ²²ĩsã a'tẽ di'ãkĩre masĩ'. Niĩ

pe'tirokehara "Jesuré êho peóse yã'â ní!", ní uúkúma. Tohô weerã ìsã mi'î êho peóse tì'ó sî'risa', níwã.

²³Tohô níka be'ro naã ni'ká nimi teeré uúkúatihi nimore besewã. "Tii ními a'tírãti" ní, wa'ã wa'ãwã. Tii ními níiká pâharã masá Paulo kãhiri wi'ipi etãwã. Naã nerê pe'tika be'ro bo'reakã bu'ê ni'ka'ki, teê yamíka' bu'ê na'î tó'oa wa'ãwã. Ô'ákî hi kîî ní pe'tirã wiôgi níisê kitire bu'êwî. Jesu Cristore êho peóato níngi, Moisé kîî ohã'kere, Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tarã naã ohã'kere naãre pũuro êho peókã íági bu'ê ì'yowî. ²⁴Ni'karerã kîî bu'esére êho peówã. Æpêrã neê êho peótiwã. ²⁵Naã ni'kãro noho wãkúti, ni'karerã toopí duhî'kãrã wã'ká ni'ka wihari kura Paulo naãre níwî:

—Espírito Santo diakî híta uúkúpî Ô'ákî hi yee kiti werê mi'tagi Isaia me'ra uúkúgi marí yêki simiápire. A'tíro ní werê dutiki níwî:

²⁶⁻²⁷ Æ'rá masaré a'tíro ní werêgi wa'áya:

"Misã Ô'ákî hi yeekãhasere teerã, ì'yã sî'ritirãsa'.

Ô'ákî hire êho peó sî'ritirã, diakî hí kãhasere tì'ó sî'ritirãsa'.

Tohô êho peóti tíharã, yî'îre akobohóse sêrisomé.

Tohô weerã misãre werekã, tì'orãsa', tì'orã pe'ea'.

Mehô de'ró níro weesarí, ní tì'o masísome.

Misã áyuró yî'î weesére ì'yãmîrã, ì'yã masísome",

níki níwî Ô'ákî hi.

²⁸Tohô weerã misã tì'ó sî'ritise bu'iri Ô'ákî hi masaré yî'rióse kitire ni'kakã me'ra Judeu masa nítirãre werê no'orosa'. Naã pe'e áyuró tì'ó tí'sarãsama, níwî.

²⁹Paulo teeré níka be'ro Judeu masa toopí níirã naã basi a'mé tu'ti wihawã.

³⁰Piã kí'ma Paulo tí wi'ì naã wasó, wapa yeé dutika wi'ipire surára kîîre ko'tegí me'ra níwî. Ní pe'tirã kîîre ì'yã siharãre e'katíse me'ra naãre pòo tãrîwî. ³¹Uiró mariró, wãkú tutuaro me'ra masaré Ô'ákî hi kîî wiôgi níisére, tohô níiká Jesu Cristo yeekãhasere bu'ê nu'kukã'wî. Æpêrã neê ka'mú ta'aro mariró tohô weewí.

Teófilo, mi'îre toô kã'rota ohã'.

Luca